Ultimatum

Ultimele zile ale unui război atomic

Mordecai Roshwald

Mordecai Roshwald

ULTIMATUM

Ultimele zile ale unui război atomic

Din jurnalul ofițerului-declanşator X-127

În româneşte de DAN HOGEA

Editura Politică, Bucureşti
1980

Introducere

Cum am început să scriu acest jurnal

A trecut ceva timp – mai exact 37 de zile – de când m-am hotărât să încep acest jurnal. Dar acest timp mie mi s-a părut mai lung şi azi aceste 37 de zile îmi dau impresia unei veşnicii. Viaţa mea de până acum o văd ca pe un vis mult înapoia mea, ca pe o imagine palidă a vieţii altuia, străin mie. Într-un anumit sens, mărturisesc însă, m-am obişnuit repede cu noua mea viaţă, chiar dacă nu mă simt, propriu-zis, ca peştele în apă.

Acum, când jurnalul meu a devenit un fapt palpabil, mi-a venit şi ideea să scriu un fel de introducere.

Introducere pentru cine? mă întreb. Ce şansă există oare ca jurnalul ăsta al meu să cadă în mâinile cuiva? O spun textual. Căci, necunoscutule şi neavizatule cititor al meu, tu, cel dintr-un îndepărtat viitor, trebuie să ştii că acest jurnal a fost scris într-o închisoare subpământeană.

Aceste temniţe, ca cea a mea de acum, sunt atât de adânc sub scoarţa terestră, încât deţinutul nu vede niciodată vreo rază de soare. Nu are această şansă. Acum, nu că noi, aceştia de aici, am avea nevoie de lumina zilei, o, nu. Iluminatul aici e aşa cum şi l-ar dori oricine: fără cusur. E perfect, e dozat după toate regulile ştiinţifice, după ultimele descoperiri ale fizicii şi biologiei. Şi dac-ar fi să fac ironii, aş spune că, într-o privinţă, lumina de aici e mai bună decât lumina soarelui: nu e niciodată redusă de norii şugubeţi şi nici n-ai nevoie să dai bani pe ochelari de soare. Şi, să vezi, chiar temperatura e tot timpul constantă: cam de 19 grade Celsius, dacă nu mă înşel. Aici, la noi, nu auzi sporovăieli despre starea vremii, pentru că vremea nu există…

Care va să zică sunt aici, cum ar veni, la 1350 de metri sub pământ, cu perspectiva de a nu mai vedea în vecii vecilor strălucirea soarelui – şi scriind un jurnal, care şi el, după toate probabilităţile, nu va ajunge în mâna nimănui. Ideea acestui jurnal mi-a venit la puţine ore după sosirea mea aici jos. Au fost ceasuri foarte grele, în care mi-a devenit limpede că n-o să mai ajung vreodată sus. Dar trebuie să încep cu altele mai dinainte, ca să vă pot povesti cum a început totul…

Era în ziua de 21 martie. Exact la orele 8 dimineaţa. Stăteam în camera ce-mi fusese atribuită la centrul de instrucţie OD. Ca să ştiţi „OD" este prescurtarea, în iniţiale, a cuvintelor „ofiţer-declanşator". Terminasem tocmai micul dejun şi priveam distrat programul de antrenament ce-l aveam pe masă, când cineva a bătut la uşă.

Un curier şi-a vârât capul prin deschizătura ei şi mi-a spus că „şeful" vrea să stea de vorbă cu mine. Aşa că, ieşind, am aruncat o privire în oglindă, am scuturat un fir de praf imaginar de pe mâneca vestonului şi luându-mi cascheta din cuierul din spatele uşii am ieşit din odaie.

N-am avut atunci nici cea mai mică bănuială că în secunda aceea îmi

lăsasem toată viața anterioară în urma mea, pentru a începe una nouă. Țin minte că nici nu m-am mirat că „şeful", comandantul, mă chemase prin curier, deoarece o mai făcuse deseori pentru motive importante; adică cu prilejul unor delegații, distincții sau instrucțiuni. Iar altădată, îmi amintesc şi asta – tot aşa pentru motive chiar aparent minore, ca, de pildă, să mă întrebe, nonşalant, cum îmi petrecusem weekend-ul sau dacă aveam cunoscuți care par să se intereseze de probleme militare. Ba, închipuiți-vă trăsnaia, ne şi convoca câteodată chiar pentru discuții amicale sau şuete nevinovate, aşa încât te puteai întreba, odată ajuns în cameră, dacă „bătrânul", vulpoi cum era, avusese într-adevăr un motiv ascuns să ne cheme sau voise să aibă cu cine sporovăi, iaca, numai aşa, de plictiseală. Căci, comandantul era, pare-se, deseori cuprins de un plictis de moarte, fiind un singuratic. Un izolat mai bine spus. Organizatoric, era desigur superiorul nostru, dar din punct de vedere tehnic nu se compara cu noi. Astfel că de ascultat îl ascultam, ne supuneam fără crâcnire, dar rareori era respectat de subalterni. Iar ca prieten, nu-l considera nimeni ca atare, nici vorbă. Şi dac-ar fi să fac o comparație, raporturile noastre cu el ar putea fi comparate cu cele existente între ofițerul gomos şi un plutonier major, pe care, e drept, primul îl lasă să fie un fel de mic rege față de trupă la instrucție şi aplicații, dar cu care, în particular, nu are relații de prietenie. Dacă am nimerit-o zicând aşa, nu pot să ştiu, căci nu sunt dintr-o familie zisă distinsă, iar pregătirea noastră militară nu a prea avut de-a face cu vechile metode ale formării cadrelor.

Dar să revenim la povestea mea. Spuneam tocmai că atunci când am fost chemat la comandant habar n-aveam ce mă aştepta. Bănuiam vag că o să aflu ceva în legătură cu permisia. În ultimele trei luni nu avusesem voie să părăsesc centrul de formare, căci eram în ultima fază de cursuri. Nici măcar duminica n-o aveam liberă. Aşa că mi se părea natural să primesc o permisie bine-meritată. La „centru" aveam, ce-i drept, destule posibilități să ne organizăm plăcut timpul liber, dar, cum e omul, chiar neplăcerile vieții de afară ne păreau uneori de o ispititoare atracție, datorită miracolului schimbării de decor. Azi, adânc sub pământ, tânjesc, e normal, chiar după viața înțărcuită de la centru. Ce să mai vorbim de vreo permisie sau de nădejdea la aşa ceva; nu, nici nu vreau să mă gândesc la asta. E mai bine.

Mi-aduc aminte că gândul la permisie şi la ai mei îmi sporise buna dispoziție când am ajuns la blocul administrativ şi urcam cele trei trepte la biroul comandantului. „Bătrânul" era liniştit şi rezervat ca de obicei. Azi mi se pare însă că fusese mai liniştit şi mai rezervat decât oricând. M-a invitat să şed şi mi-a spus că toate rapoartele superiorilor mei erau satisfăcătoare. Că, deci, voi fi avansat în curând la gradul de maior şi astfel voi fi remunerat mai substanțial.

„De fapt", adăugase el cu un surâs forțat, „vei avea o soldă mai mare decât a mea, datorită cunoştințelor d-tale tehnice".

I-am mulțumit pentru veştile bune şi am constatat cât de bine ştia

totuşi să-şi ascundă adevăratele sentimente.

„Cât priveşte permisia d-tale", continuă el, pe când speranţele mele creşteau, „trebuie să-ţi comunic, spre regretul meu, că va trebui să mai ai o zi-două răbdare. Un bob zăbavă, adică o amânăm, căci ai fost detaşat jos".

Asta, cuvântul „jos", însemna în subteran, cu alte cuvinte că am să merg acolo, adânc sub pământ, unde erau instalaţiile noastre tehnice militare, de a căror existenţă ştiam, dar pe care nu le văzusem niciodată.

„D-ta vei putea deci să câştigi acum şi experienţă, ca să zic aşa, din prima mână. Vei vedea acolo lucruri despre care s-a vorbit aici pe larg. Şi, în fine, astfel vei avea ocazia să-ţi faci datoria faţă de patria care a sacrificat atâtea mijloace materiale, timp şi gândire creatoare pentru pregătirea d-tale."

Eu i-am înghiţit atunci tirada bombastică destul de uşor, căci avansarea mea în grad şi mirajul soldei sporite o îndulciseră apreciabil.

„Şi când, îţi vei fi sfârşit vizita acolo jos", a încheiat ofiţerul-comandant, „vei primi permisia legală de două săptămâni. Notează că şi dispoziţia aceasta e un ordin superior, faţă de care, cum e şi firesc, nu am nicio putere".

Am reflectat fără voie că şeful ăsta, chiar când spunea lucruri plăcute, nu renunţa să bată şaua, dar atunci nu am făcut o problemă din asta. Ţin minte că aveam în cap numai proiecte ispititoare pentru acele două săptămâni de libertate.

Dar şi azi mă mai întreb: ştia oare comandantul că chestia cu permisia era numai un truc, bun numai ca să ne ademenească pe mine şi pe camarazii mei acolo, jos, sub pământ? Sincer, nu ştiu. Cred că şi el transmitea, la rândul lui, ordine pe care le pricepea tot atât de puţin ca şi mine.

Când l-am întrebat ce răgaz am ca să mă pregătesc de drum, mi-a răspuns că o maşină mă aşteaptă deja în faţa clădirii. Chestia asta mi-a părut însă cam stranie, căci graba lui excludea o mulţime de treburi fireşti, personale şi de organizare. Dar ştiam şi că pregătirea mea acolo se baza pe principiul să execuţi orice ordin fără discuţie. Pe temeiul acesta, trebuia deci să accept, fără proteste, şi restul dispoziţiilor cel puţin ciudate: să nu îmi iau, de exemplu, nimic cu mine, nici măcar periuţa de dinţi.

„Acolo vei găsi, pus la dispoziţia d-tale, absolut tot ce ai nevoie", a zis comandantul. „Nu trebuie decât să te urci în maşină!"

Totul începea să devină interesant. Dar nu aveam răgazul să mă gândesc bine la asta. Şi m-am ridicat, am salutat scurt, am ieşit din birou şi, într-adevăr, m-am suit în maşina care mă aştepta cu motorul pornit. Maşina a demarat imediat. Ţin minte şi acum că m-am uitat la ceas. Era ora 8:30.

De-abia peste vreo câteva zile, când soarta mea mi-a părut definitiv pecetluită, am înţeles adevăratele motive ale acestei grabe neobişnuite. Înaltul comandament nu voia să întâmpine niciun risc. Nu voia ca unul din noi, trimis acolo, jos, să vorbească cu cineva despre asta. Unul ca mine

trebuia deci să dispară subit, fără a mai avea contacte cu prieteni, camarazi sau familie. Orice relație personală trebuia să fie brusc întreruptă. Singurul om care ştia că noi – eu şi încă câțiva – am fost delegați în subteran era comandantul. Astfel, duşmanul nu avea aproape nicio şansă de informare. Şi comandantul nostru, pare-se, ştie să-şi țină gura. Chiar periuța mea de dinți părăsită intempestiv îşi avea, în fond, rolul ei în piesa asta admirabil regizată. Ea ar fi fost oricând şi pentru oricine o dovadă că dispariția mea nu are nicio legătură cu vreo misiune, ci poate fi rodul unei simple coincidențe. Căci dacă eram trimis în misiune, aş fi fost lăsat să-mi strâng lucrurile mărunte. Noi cei ce plecam trebuia să dispărem fără a trezi vreo bănuială. Ca şi când se despicase pământul şi ne înghițise. Da, căci asta a fost literalmente.

Maşina în care mă aflam era şi ea una militară, un jeep închis, ca oricare altul. Un model curent din cele folosite de gradele superioare. Ca ofițer, aveam dreptul să stau în spate şi mă simțeam bine când mă gândeam că aşa i se şi cuvine unui maior. Azi, însă, recunosc ce stupid era că mă gândeam la avansarea de care tocmai aflasem. Dar aşa a fost: pe canapeaua moale mă simțeam ca un fel de Napoleon după bătălia de la Austerlitz.

Abia după ce, preț cam de-o oră, mă legănasem în visuri de mărire, am remarcat că ceva era ciudat în maşina aceea. Anume că între mine şi şofer era un perete ce despărțea interiorul în două cabine propriu-zise. În filme văzusem deseori limuzine de lux cu geam între banchete. Dar în fața mea nu era un geam de cristal glisant, ci unul din material mat, un soi de plastic de culoare lăptoasă. Eu, ca pasager, deci, nu puteam nici să-l văd pe şofer, dară-mi-te să vorbesc cu el. Şi tare aş fi vrut atunci să-l întreb ce era cu toată drăcovenia aceea. Dar m-am resemnat, descurajat, şi, ca să nu îmi stric buna dispoziție inițială, mi-am zis în sinea mea că aşa e milităria, trebuie adică să te împaci şi cu ce nu-nțelegi şi cu ce nu-ți convine. Aşa c-am lăsat-o încurcată iarăşi şi rezemându-mă bine de spetează am început să privesc afară pe gemulețul lateral din dreapta mea. Îmi spuneam, singur, că poate o să-mi dau seama măcar încotro mă duceau.

Iată însă că eram văduvit şi de această posibilitate. Probabil că şoferul părăsise şoseaua, căci maşina rula acum într-un peisaj unde nu mă puteam orienta în niciun fel. Oricât îmi chinuiam puterea de deducție, nu găseam nicio asemănare cu o regiune pe care cât de cât o cunoscusem mai înainte. Eram dezamăgit.

Către orele 11,00 maşina a intrat într-un tunel. Am avut doar posibilitatea, în clipele acelea, să observ camuflajul excepțional – teren stâncos în care două masive enorme constituiau un fel de arc. Erau, în fapt, intrarea tunelului. Am mers apoi prin acest tunel străbătut de o şosea admirabilă, bine iluminată, cu două fire de circulație, care cobora într-una în pantă. Dar n-am întâlnit niciun vehicul venind din sens contrar. Când maşina în care eram şi-a redus viteza, am dedus că aveam altele înaintea noastră cu aceeaşi destinație. Nu puteam vedea înainte; dar şoferul oprea

şi pornea iar, aşa ca la intersecţiile din oraş. În fine, la o nouă oprire, nu ne-am mai mişcat. Portiera a fost deschisă din afară. Ajunsesem. Am coborât.

Era chiar în faţa unei intrări amplasate direct în peretele stâncos. Exista deci un singur drum: acesta, prin poarta dinaintea ochilor mei. Alături de ea era un panou pe care scria: „STAŢIONAREA INTERZISĂ". Am intrat pe poartă şi m-am trezit într-un ascensor. Era foarte spaţios. Cam de vreo nouă metri pătraţi. În el erau, când am intrat, vreo câţiva bărbaţi şi alţii soseau unul după altul. În fine, uşa liftului s-a închis şi cutia metalică a început să coboare. Acceleraţia resimţită distinct mi-a permis să evaluez viteza coborârii la circa 300 metri pe minut şi noi am coborât timp de 3 minute. Deci, am dedus eu, circa o mie de metri adâncime. Cum am aflat însă mai târziu, coborâsem mai adânc decât socotisem eu: temniţa noastră subpământeană era situată la „numai" 1350 metri sub scoarţa pământului.

Am păşit apoi de-a lungul unui coridor strălucitor luminat, cam de doi metri lăţime şi cam tot atât de înalt. Pereţii gangului erau goi, în afara câtorva indicatoare inutile. Uşa liftului se închisese îndărătul nostru, aşa că nu ne rămăsese decât o direcţie. O uşă rotativă ne-a permis accesul unul câte unul. Am remarcat repede un amănunt: uşa era blocată pentru celălalt sens, adică al ieşirii. Ea nu era posibilă. Însemnătatea reală a acestui fapt m-a tulburat abia mult mai târziu.

Coridorul ducea la o scară rulantă. Dar era iară numai o scară rulantă, nu două. Şi scara asta unică te ducea în jos.

După un minut m-am trezit într-o încăpere lungă, situată în colţul din dreapta capului scării. Uşa dând la scara cu care coborâsem era exact în mijlocul peretelui longitudinal, care avea şi alte uşi purtând diverse inscripţii. Dar ele îmi atrăseseră în acel moment mult mai puţin atenţia decât masa lungă de pe partea cealaltă. Masa era susţinută la perete de nişte suporturi. Amândouă capetele intrau în câte o nişă, la ambele extremităţi ale sălii. Dar mai înainte de a avea prilejul să cercetez cu atenţia cuvenita masa aceea, dintr-un difuzor s-a auzit o voce feminină clară şi liniştită, care repeta într-una:

„Apropiaţi-vă, vă rugăm, de masă şi aşezaţi-vă pe bancă! Nu blocaţi intrarea! Nu vă opriţi, vă rugăm, în mijlocul încăperii. Îndreptaţi-vă către masă. Mulţumesc!"

Banca a fost repede ocupată, iar dinspre scara rulantă nu a mai sosit nimeni. Nu i-am putut număra pe toţi cei de pe bancă, dar am evaluat numărul lor la vreo 150–200 de persoane. Din difuzor s-a auzit iar vocea de femeie:

„Atenţiune! Se serveşte dejunul!"

Aceste cuvinte au constituit parcă un semnal. Toată lumea a început brusc să discute. Şi cu toate că nu ne văzusem niciodată în viaţă, ne-am adresat unul altuia în aceeaşi secundă, ca nişte vechi cunoştinţe:

„Mă băieţi, asta zic şi eu excursie!" – „Vasăzică aşa arată viaţa sub pământ?" – „Se pare că suntem în măruntaiele Terrei!" – „Cam la o mie de metri" – am zis eu. – „Aş, mult mai adânc!" – „Am ajuns repede însă!" –

„Sunt curios ce-or să ne dea de mâncare!” – „Şi mie mi-e foame!” – „Închipuieşte-ți că mie nu!”

Şi vorbeam, vorbeam înainte. Cam în felul acesta. Numai lucruri superficiale, fraze stupide, dar se vede că noi le socoteam necesare; iar mie abia acum, când discuția asta generală era în toiul ei, mi-a venit în minte că în ascensor şi pe scara rulantă, ba chiar pe coridoare, nimeni nu scosese niciun cuvânt. Aici însă izbucnise gălăgia spontan şi ne comportam ca şcolarii scăpați în recreație. Părea ca şi cum conştiința coborârii aici, cea care ne făcuse nişte ostracizați, dispăruse şi nu ne mai simțeam singuri. Şi simplul fapt al dejunului rupsese vraja care pusese stăpânire pe noi toți.

Dar iarăşi ne-a întrerupt difuzorul:

„Atenție vă rugăm! Masa va fi servită pe bandă rulantă. Aşteptați până se opreşte şi serviți-vă abia atunci. Nu renunțați la nimic: veți resimți mai târziu necesitatea. Nu excludeți nici comprimatele, căci sunt necesare dietei dv. Nu fiți surprinşi de meniu şi nu faceți pauze. Meniul a fost conceput rațional pentru sănătatea colectivului de ambele sexe care se găseşte aci în condiții speciale de mediu. Mulțumesc.”

Clic.

Conveierul s-a pus în mişcare exact în momentul când vocea femeii a încetat. Şi am înțeles ce voise să spună. Nu remarcasem până atunci că masa asta lungă, enormă, cât peretele, era acoperită cu o îmbrăcăminte de material plastic, care aluneca acum dintr-o parte în cealaltă a sălii. Pe ea călătoreau spre noi, venind dintr-o extremitate, castronaşe şi farfurii: alunecau încet prin fața noastră, până când primele au ajuns la extremitatea cealaltă a ei şi deci la peretele opus al sălii. Acum, în sfârşit, iată că lunga „masă” acoperită de veselă şi tacâmuri era într-adevăr o masă. Banda rulantă se oprise din glisaj. Dar iară am avut o surpriză: vesela de pe conveierul acesta sui-generis nu putea fi mişcată din loc. Chiar şi ceaşca mea, care era lângă farfurie, era legată de masă cu un arc în spirală şi stătea pe o plăcuță magnetizată. Tot aşa şi lingura: şi ea era legată cu un resort de banda rulantă. Aşa că nici ceaşca, nici lingura nu puteau fi luate de pe „masă”. M-am gândit la sistemul care asigura astfel acolo, sus, pe la ghişeele instituțiilor, creioanele, ca să nu fie luate de publicul distrat. Am surâs. Era în acest moment vreunul din noi oare jignit? Mi-am închipuit că plăcuța magnetică împiedica ceaşca să se deplaseze la mişcarea benzii şi, desigur, o ținea fixă şi atunci când acest conveier-ospătar, ieşind din sala de mese prin peretele acesteia, se răsturna şi intra în maşina de spălat vase, care curăța totul şi îndepărta resturile. Mai târziu am aflat că deducțiile mele fuseseră juste şi că întregul proces era automatizat: chiar şi punerea mâncării în veselă.

Dar mâncarea? Ei bine, era decepționantă. Iar dacă noi, cei de-aci, nu am găsit timp s-o spunem, cred că a fost din pricină că surprizele s-au ținut lanț în ziua aceea. Mâncarea era puțină şi nu avea parcă niciun gust. „Porțiile” constau dintr-o bucată de materie de culoare roşcată – sintetică, desigur, ca origine –, care se mânca cu lingura. Mai erau cele trei tablete

pe care le-am înghițit cu lichidul gălbui pe care-l conținea ceaşca.

Nu prea ştiu de ce redau toate astea atât de amănunțit; poate fiindcă primele impresii au fost atât de puternice. Ni se întâmplă deseori să păstrăm în amintire tocmai faptele cele mai puțin importante. Aşa că acest prim dejun îmi stăruie ca eveniment important în memorie.

Când am terminat dejunul – că doar nu era să dureze mult – şi când conveierul era din nou curat, căci vesela dispăruse ca la un semn, difuzorul s-a trezit iar la viață. Am primit astfel ordinul să ne îndreptăm spre secțiile respective. Uşile la aceste secții erau clar indicate şi citind ce scria pe ele am găsit repede una pe care erau cuvintele: „Declanşatori X". Nu m-a lăsat inima să nu mă opresc şi să nu citesc ce era scris pe altele: „Clinica M" sau „Conducere AD" sau, în fine, „Climatizare AS", de exemplu. Mai mult timp nu mi-a rămas, căci ca militar eram învățat să execut repede ordinele primite. Deci am intrat pe uşa „mea".

După ce am trecut printr-un coridor care avea de fiecare parte câte o uşă, am păşit într-o încăpere mare, pe care am identificat-o imediat ca fiind „Centrala-declanşatori". Nu se prea deosebea de sala de instructaj de acolo, de sus, de la suprafață, şi prin urmare nu-mi era străină. Şi întrucât voi arăta altădată în acest jurnal detaliile instalației, mă opresc aici cu descrierea lor.

În centrală mă aştepta un om. Purta o uniformă ca a mea, era cam de aceeaşi vârstă şi avea aceeaşi statură. Mi se părea cunoscut, cred că ne întâlnisem cândva, acolo „sus". Dar mai înainte de a ne saluta cum se cuvenea, s-a deschis o uşă şi au intrat doi bărbați, unul după altul. Pe primul l-am recunoscut imediat, era unul din grupa mea de la centrul de instructaj. Celălalt părea că-l cunoaşte bine pe acela care mă aşteptase. Am aflat mai târziu că fuseseră camarazi la un centru de instructaj, altul, desigur, nu al meu.

Nu ne-a rămas timp să facem prezentările, căci vocea de la difuzor a intervenit: „Atențiune! Aşa cum constatați, vă aflați în Centrala OD. În mod individual şi colectiv răspundeți de această încăpere; ea nu trebuie lăsată niciodată – repetăm – niciodată fără supraveghere. Şi acum vă rog să-mi permiteți să-mi iau plăcuta sarcină de a vă prezenta. Domnul din dreapta uşii e ofițerul OD X-117; la dreapta dânsului se găseşte X-137; ofițerul din mijlocul încăperii este X-127 şi al patrulea este X-107. El începe serviciul acum. La ora 10:00 îl va înlocui X-117, dar sub niciun motiv X-107 nu poate părăsi centrala înainte de sosirea schimbului. Ceilalți pot acum să se ducă în camerele lor. Şi comunic unde: X-117 şi X-137 locuiesc în camera din dreapta coridorului, iar X-127 şi X-107 au camera din stânga acestuia. Vă mulțumesc, domnilor!"

Tot acest sistem mi-a părut atunci foarte ingenios. Camerele lipite de centrală, un om permanent pe post de sentinelă, iată, am zis, manevre, aplicații, în mod cu totul realist. Şi organizarea grupei de serviciu mi s-a părut că e făcută într-un mod admirabil de prevăzător, nelăsând loc nici unei surprize. Aceasta din cauză că nu înțelesesem că… în fine am aflat

abia după aceea.

Trebuie că femeia a cărei voce se auzea mereu prin difuzor ne vedea în permanență printr-un sistem de camere de televiziune. Dar gândul la femeie şi la ecranul din fața ei nu m-a urmărit mai departe. Am strâns mâna celor prezenți, l-am salutat amical pe vechiul meu cunoscut şi am schimbat câteva cuvinte amabile, urându-i protocolar „serviciu plăcut" celui ce rămânea în centrală.

Odaia mea, un soi de cameră combinată, ceva între dormitor şi living, m-a surprins puțin, totuşi, datorită micimii ei. Semăna cu acele cabine arătate în publicațiile bibliotecilor militare care reproduceau secțiuni prin navele şi avioanele care în trecutul apropiat erau baza dotării oricărei armate moderne şi erau arme ale războiului convențional. Desigur că atunci cauza principală care făcuse necesară limitarea spațiului de mişcare a servanților fusese instalația mecanic-electronică. Dar aci trebuie că fusese al dracului de greu de scobit spațiul în roca muntelui. Altfel nu-mi explicam camera asta liliputană.

Două paturi suprapuse ocupau cea mai mare parte a spațiului ei. Exista numai un scaun la dispoziția locatarilor. Al doilea, la nevoie, era rabatabil şi putea fi coborât, deoarece era amplasat în tavan. Măsuța era concepută pe acelaşi principiu. Sub patul de jos am găsit câteva compartimente şi sertare, care, spre surpriza noastră, erau pline-ochi cu uniforme, cămăşi, rufărie etc., toate curate şi pedant călcate şi împăturite. Într-un sertăraş se afla tot ce era necesar pentru scris. O uşiță ducea la aşa-zisa baie – duş, lavabou şi toaletă. Acest lux, m-am gândit, compensa puțin camera noastră minusculă.

După toată această tevatură, am preferat să mă întind puțin ca să-mi odihnesc oasele. Mă simțeam obosit. M-am dezbrăcat, cedând camaradului meu patul de jos şi m-am cățărat deasupra. Mi se părea că în momentul acela nu aveam într-adevăr nimic mai bun de făcut.

Nu mai ştiu cât am zăcut, căci trebuie că mă furase somnul. Mă trezea parcă din ațipeală mereu aceeaşi voce feminină, care ne vorbise prin difuzor. Ea spunea: „Atențiune! Vă rugăm atențiune!"

Difuzorul era în tavan. Nu-l văzusem până atunci. Şi fiindcă aveam patul de sus, mi se părea că cineva mă luase de o ureche şi-mi urla într-una în ea, ca astfel să nu-mi scape niciun cuvânt. Acest „Atențiune, vă rog" parcă-l aud şi azi. Câteodată, când sunt sub duş şi apa caldă şiroieşte pe mine, când mă deconectez după tură şi-mi amintesc trecutul meu de la suprafață, atunci de pe buze îmi scapă, mecanic, nişte cuvinte idioate, abia murmurate, şi ele sunt mereu aceleaşi: „Atențiune, vă rog, atențiune!"

Stăteam în pat cu ochii deschişi şi aşteptam avertizarea. Ea a venit şi era clară:

„Atențiune, vă rog, atențiune! Acest mesaj e destinat forțelor subterane de la nivelul 7. Ați fost detaşați aci pentru a servi ca avanpost al patriei, al principiilor noastre şi al modului nostru de viață. Vouă, bărbați şi femei de

la nivelul 7, vi s-a încredințat onoarea de a conduce departamentul ofensiv al apărării țării noastre şi al aliaților noştri. Astfel ați devenit apărătorii dreptății şi ai adevărului. Inamicul nostru perfid a progresat apreciabil în strădania lui criminală de a-şi perfecționa o armă teribilă. De aceea, pentru a evita surprinderea şi pentru a ne asigura riposta eficace, este absolut necesar să ne protejăm apărătorii şi să garantăm forțelor noastre o securitate cât mai deplină. Aceasta e rațiunea aducerii voastre la nivelul 7. De aci vă puteți apăra eficace patria, şi asta fără a vă expune celui mai mic pericol. De aci puteți ataca fără a fi atacați la rândul vostru. Pentru lumea de sus sunteți invizibili, dar aveți sub vârful degetelor soarta ei. Poate nu este prea departe ziua când vi se va comanda să apăsați pe un anumit buton: atunci degetul vostru va fi acela care-l va nimici pe duşman şi ne va asigura victoria.

Până în ziua aceea, însă, veți servi țara şi umanitatea la nivelul 7. Sunteți deci ca nişte soldați într-un post de frunte şi trebuie să fiți mândri de misiunea voastră şi de nădejdea pusă în voi când ați fost aleşi. Amintiți-vă, mai ales, că trăiți în cel mai sigur loc din lume şi fiți fericiți de asta. S-a întreprins totul ca traiul de aci să vă fie cât mai agreabil. Aveți tot ce-i necesar. Rezervele, de orice fel, nu ni se pot epuiza niciodată, căci datorită admirabilului nostru salt în progresul ştiinței şi tehnicii celei mai avansate, noi cei de aci, de la nivelul 7, suntem total independenți de lumea din afară. Nu vă faceți griji, vă rugăm, cu privire la neliniştea rudelor şi cunoscuților. În interesul tuturor, li se va comunica, în mod uman, că ați dispărut într-o catastrofă şi ați decedat într-o clipă, fără dureri, nemaigăsindu-vi-se rămăşițele pământeşti. Pentru acest fapt vă exprimăm regrete, dar plecarea voastră trebuie tratată cu discreție. Aci, însă, vă puteți face alți prieteni şi întemeia o nouă familie.

Nu mai aveți posibilitatea de a reveni la suprafață. Dar poate că dezamăgirea vă va fi mai mică dacă veți şti că aci nu există pericol radioactiv, chiar de s-ar ivi vreunul sus. Contagiunea atomică nu va ajunge nicicând până aci, căci nivelul 7 a fost izolat ermetic de restul lumii după sosirea voastră. Nu mai aveți prin urmare niciun contact cu suprafața şi, de altfel, nici cu celelalte şase niveluri. Vă dorim, în încheiere, aşa cum ne dorim şi nouă – căci vă suntem sufleteşte alături –, mult noroc şi succes. Încercați, vă rugăm, să vă obişnuiți cât mai repede cu noul mediu. Vă urăm acest lucru din inimă. Vă mulțumim."

Difuzorul a tăcut.

Stăteam în pat, fără să fac nicio mişcare. Înțelesesem fiecare cuvânt al comunicării şi totuşi nu eram atât de şocat cum ați crede. Îmi închipui, însă, că lovitura fusese totuşi atât de puternică, încât îmi năucise simțurile până la insensibilitate. Mai mă gândesc că poate mâncarea conținuse un tranchilizant oarecare. Aşa cum se obişnuieşte administrarea unuia înainte de narcoza propriu-zisă în procesul preoperatoriu. Sau, în sfârşit, e posibil ca creierul să fi produs o substanță necesară unui soi de „amortizare" între

senzație și emoție.

Așa că stăteam cum spun în patul meu, liniștit, știam ce se spusese și mă miram. De ce însă mă miram? Căci singurul sentiment ce-l încercam era un fel de mirare. Poate pentru că nu eram capabil de nicio reacție sau pentru că ceva din comunicare îmi rămăsese totuși străin?

Ochii mei erau larg deschiși și fixau difuzorul. Era totuși o frază care îmi răsuna mereu în urechi: până în ziua aceea însă, veți servi țara și umanitatea la nivelul 7… până în ziua aceea însă, veți servi țara și umanitatea…

Până în care zi? mă întrebam. Păi, până în ziua victoriei! mi-am răspuns singur. Atunci va fi „acea" zi, desigur. Dar dacă nu există victorie? Dacă rămâne învingător inamicul?

Victoria noastră, însă, avea, să zicem, cincizeci la sută șanse. Hai să zicem ceva mai mult. Un soldat, pe orice front, nu era niciodată, vezi bine, liber cu desăvârșire și niciodată nu a fost vreunul într-un loc mai sigur ca mine, căci comunicarea ce ni se făcuse ne asigurase ferm că la nivelul 7 eram în cea mai mare siguranță. În niciun alt colț de pe planetă – în caz că izbucnea războiul – nu era nimeni sigur de supraviețuire la suprafață. Știam destul de bine cum avea să se termine un război nuclear: chiar dacă noi obțineam victoria, la suprafață, acolo sus, infestarea atomică ar fi atât de mare, încât viața n-ar mai fi posibilă. Boala atomică ar secera, treptat, orice vietate. Trebuia să fiu fericit că mi se permisese să trăiesc. Chiar aici la nivelul 7.

Cum ar fi însă, raționam eu mai departe, dacă începutul războiului ar întârzia cu cinci, zece sau cincisprezece ani de acum încolo? Trebuia oare să-mi petrec restul zilelor aci în temnița asta și să tot aștept să pot apăsa pe buton, adică să aștept un ordin ce nu avea poate să vină niciodată?

„Până în ziua aceea, însă, veți servi țara și umanitatea la nivelul 7."

Până când? De ce nu începe războiul asta imediat, ca să fie o treabă terminată? De ce mai așteptăm? Trebuie să ies de aici; cu cât mai repede, cu atât mai bine.

În clipele acelea, cât eram întins în pat și priveam ca hipnotizat difuzorul, îmi părea că întreg adevărul lumii se prăbușise peste mine. Acest adevăr strivitor mă acoperise sub el: da, orice s-ar întâmpla, trebuie să-mi petrec aici, jos, tot restul vieții. Ba chiar dacă începeam războiul în secunda asta și-l și câștigam în ziua asta, tot n-aș mai fi putut s-ajung la suprafață vreodată. Infestarea atomică după un astfel de război este atât de mare încât scoarța terestră devine de nelocuit timp de decenii sau poate sute de ani!

N-o să mai văd soarele niciodată.

Mi se părea că intuisem faptul de la primele cuvinte ale difuzorului. Dar acum era o certitudine. Începeam să pricep ce avea să însemne această concluzie și viața mea aici. Înseamnă că în vecii vecilor n-o să mai privesc un oraș adevărat sau un câmp verde. Că niciodată n-o să mai hoinăresc

printre oameni pe o stradă aglomerată. Că lumina verii n-o să-mi mai încălzească fața.

Tocmai gândul acesta îmi dădea cele mai mari regrete. N-o să mă mai bucur de soare! Nivelul 7 era mai rău decât orice temniță, căci orice prizonier, orice deținut are ocazia măcar din când în când să iasă în curte şi să vadă soarele. Iar eu voiam din toate puterile să trăiesc şi să mor sub lumina soarelui. Nu să crap aici încet, încet, în hruba asta artificială şi mizerabilă.

Nu mai raționam normal, clar şi logic în momentele acelea. Prin cap mi se învârteau planuri de evadare. Cum puteam, oare, să ies de aici? Căci trebuia neapărat să ies! Atunci mi-am amintit ca într-o străfulgerare de scara rulantă care mergea numai în jos. Scara aceea unidirecțională. Şi de uşa turnantă, care se învârtea permițând numai intrarea, nu şi ieşirea. Uşa cu sens unic. După ele venea puțul ascensorului, care era închis – în caz că difuzorul spusese un adevăr. Şi chiar dacă aş fi ajuns la el, în pofida scării unidirecționale, cum aveam să pun în mişcare liftul? Era de-a dreptul caraghios: eu, deci, puteam, printr-o simplă apăsare pe un buton, să nimicesc omenirea. Dar nu aveam niciun buton cu care să pot aduce liftul în sus!

Desperarea care pusese stăpânire pe mine crescuse într-atâta, încât nu mai aveam puterea să rămân în pat. Înțelegeam că trebuia să mă scol şi să fac totuşi ceva. Orice. Imobilitatea m-ar fi înnebunit. Dar ce aveam să fac? În cameră nu văzusem nici o carte măcar. Şi de scris, de aici nu puteam scrie nimănui.

Ba da. Puteam. Puteam scrie. Mi-am amintit de ustensilele de scris din sertăraş. Da. Un jurnal, numai pentru mine singur. Gândurile, sentimentele şi întâmplările mele. Şi într-o bună zi – cine ştie – poate cineva îmi va găsi jurnalul şi va fi publicat, acolo sus, unde este lumină adevărată. O parte din mine va vedea astfel iar soarele şi razele lui o va încălzi.

Ştiam că îmi găsisem numai ceva de lucru. Erau puține şanse ca jurnalul meu să ajungă la suprafață vreodată. Şi chiar de ar fi fost aşa, la ce mi-ar putea folosi asta, acum, aici? Dar iluzia îmi plăcea. Această simplă iluzie mă încălzea şi îmi făcea bine. Era, dacă vreți, înviorătoare. Astfel am început să notez în acest jurnal, şi azi, când am relatat povestea zilei deja trecute, încerc acelaşi simțământ liniştitor şi aceeaşi agitație binefăcătoare.

Am să scriu acest jurnal atâta timp cât voi trăi. Fiindcă numai aşa am posibilitatea să simt soarele şi căldura razelor sale.

27 aprilie

X-127

21 martie

În fine, înțeleg problema „a fi sau a nu fi". Până azi nu cunoşteam decât gândul de a fi cineva. Azi dimineață am savurat sentimentul înălțător de a fi devenit maior. „A fi sau a nu fi" mi se părea numai o frază încâlcită şi bună doar pentru filosofi şi poeți, nu pentru oamenii practici. „Sunt" era un fapt simplu şi cert şi deci nedemn de discuție. Ce eram putea fi însă privit ca problemă, căci gradul meu, poziția mea socială, sănătatea mea şi multe alte lucruri puteau să se schimbe.

Dar cu cât mă gândesc mai mult la aceasta, cu cât ideea lui „a fi", a simplei existențe, mă pătrunde, cu atât această noțiune îşi pierde forma ei simplă şi naşte idei noi. Începe cu imaginarea că respiri aer curat, că hoinăreşti la soare şi că mergi prin ploaie – toate dovezi ale simplei existențe.

Acum, viața de aci, jos, este „a fi" sau este „a nu fi"? Oare nivelul 7 nu e egal cu iadul, unde acel „a fi" este cel puțin scăzut la jumătatea lui? Căci respir, dar aerul ce-mi năvăleşte în plămâni e aer proaspăt? Merg, dar nu pot să fac o plimbare. Cât priveşte soarele – e mai bine să uit de asta. Simt că pot simți, dar nu în acelaşi mod spontan ca sus, aşa cum simțeam acolo de unde vin.

Sunt condamnat pentru restul vieții să exist doar pe jumătate? Sunt în acest fel numai o jumătate de maior? Mai bine n-aş fi nimic decât să trăiesc pe jumătate…

Nu e interesant că a trebuit să fiu târât în adâncul pământului ca să pot înțelege sensul unui fragment dintr-un rând din Shakespeare? Poate dintotdeauna a sălăşluit în mine un oarecare Hamlet filosof, dar n-am ştiut-o. Cât timp „eram", nu m-am sinchisit de existența mea. Acum că viața mea nu mai poate fi definită aşa, încep să înțeleg…

Ce să înțeleg? Însemnătatea lui „a fi"? Prostii! Nimeni nu va înțelege înțelesul existenței. Dar eu măcar am recunoscut că a fi cineva e un lucru lipsit de importanță. Pricep importanța existenței fără a şti ce este. Sufletul meu – sau ce a mai rămas din el – strigă într-una: Existență! Existență sau…

Atunci, difuzorul a vorbit din nou: „Atențiune, vă rugăm! Atențiune!"

22 martie

Azi am avut prima zi de serviciu în Centrala–OD. Aşadar, voi lucra zilnic acolo câte şase ore, căci suntem patru ofițeri şi centrala trebuie deservită permanent. Nimeni nu ar putea susține că munca ar fi obositoare. Plictisitoare, poate; dar, în fine, e plăcut că avem muzică în sala centralei, ca şi în camere. N-ai decât să răsuceşti un buton şi iată muzica. Avem două programe la alegere. Unul transmite muzică uşoară, celălalt

muzică clasică, şi repertoriul pare inepuizabil. Până azi nicio piesă vocală sau instrumentală nu s-a difuzat de două ori. E vorba desigur de benzi, căci aici, în subteran, nici n-ar fi loc pentru orchestre sau soliști.

Trebuie să vorbesc însă mai pe larg de centrală. Sala nu e mare, deşi în comparație cu camerele noastre de locuit este încăpătoare. Sunt puține aparate şi instrumente şi toate îmi sunt familiare încă de când lucram sus.

Pe perete e un ecran convex, aş zice că e un glob aplatizat reprezentând cealaltă parte a lumii, pe care sunt trasate clar granițele acelor state care sunt inamicii noştri potențiali. Harta este uşor luminată, aşa încât oricare din noi, care e, ca să spunem aşa, de gardă, o poate distinge uşor. Toate punctele strategice – strategice, nu tactice! – sunt marcate deosebit. În caz că războiul s-ar declara, noi cei de aci n-am şovăi să apăsam pe butoanele ce vizează toate aceste obiective. Loviturile noastre fulgerătoare vor atinge chiar inima duşmanului. De aci nici n-ar putea fi dirijată o ofensivă tactică, şi nici nu văd de altfel la ce ar folosi ea într-un viitor război. Nu prea cred că ostilitățile ar fi limitate la un cadru anumit.

Harta-ecran e divizată în trei zone, separate între ele prin trei linii subțiri. Zonele sunt determinate de depărtarea la care sunt situate față de bazele noastre de rachete. Cea mai apropiată e denumită „A", a doua „B" şi cea mai depărtată „C".

În centrală sunt două scaune la o distanță egală de ecran, dar aşa încât el poate fi văzut bine. Scaunele sunt unul la dreapta şi altul la stânga. În fața fiecărui scaun se află câte o masă şi pe fiecare din ele există câte o aparatură care poate fi confundată, de pildă, cu o maşină de calculat. În realitate, tocmai acest aparat este cauza prezenței mele aci, la nivelul 7.

Claviatura acestui agregat se compune din trei şiruri a câte patru butoane. Primul rând de jos e pentru zona inamică A, al doilea pentru zona B şi cel de sus pentru zona C. Butoanele numerotate de alături determină genul fiecărei arme de distrugere – toate rachete cu focoase nucleare desigur. Butonul 1 declanşează baterii întregi de rachete, ale căror focoase au la detonare un efect între una şi cinci megatone. Cu ele se atacă eficace în special obiectivele militare. Încărcătura rachetelor controlate cu butonul 2 are o putere ceva mai mare. Ea oscilează între zece şi cincisprezece megatone. Ele detonează deja în aer, distrugând oraşe întregi sau localități dispersate pe o rază mare. Rachetele similare eliberate cu butoanele 3 detonează însă abia după ce pătrund în pământ. Se provoacă astfel un cutremur artificial al scoarței terestre care are un efect pustiitor. El distruge toate adăposturile subpământene inamice, declanşând concomitent o radiație radioactivă apreciabilă. Dar acest lucru e îndeosebi sarcina acelor proiectile pe, care le comandă butoanele 4. Proiectilele sunt, însă, înzestrate în mod special; nucleul lor explozibil este înveşmântat într-un material care devine radioactiv datorită reacției atomice – de exemplu, unul din acestea e cobaltul. Explozia preface această „manta" într-o pulbere foarte fină care emană o radiație mortală. Şi această armă, care

distruge nu numai prin căldură şi şoc, ci şi prin radiaţie, e cea mai ucigaşă din toate, efectul ei radioactiv e cel mai durabil.

Fiecare dintre aceste douăsprezece butoane controlează şi trimite în spaţiu, deci, mii de bombe-rachetă, care sunt îndreptate spre o anumită ţintă. Ele o ating, în funcţie de distanţă, într-un interval între cincisprezece minute şi o oră.

Toate acestea par la prima vedere foarte complicate, dar în esenţă e vorba de ceva foarte simplu. Claviatura aparatului meu arată aşa:

C 1 2 3 4
B 1 2 3 4
A 1 2 3 4

Pentru noi nu are într-adevăr importanţă să ştim ce înseamnă fiecare buton, căci ordinele vor fi foarte clare:

„Apăsaţi pe butonul A1". Sau: „Apăsaţi pe butonul B3". Nu este absolut sigur că butoanele 4 vor fi folosite vreodată, căci există specialişti care afirmă că folosirea lor e tot atât de periculoasă pentru propria ţară pe cât este pentru cea inamică.

Toate ordinele ne parvin prin difuzor. Mai înainte totuşi ca ordinul de declanşare să fie transmis, se dă o prealarmă optică. Întâi se aprinde un semnal galben, pentru a atrage atenţia ofiţerului de serviciu. Apoi unul roşu, în caz că cel galben nu a fost o alarmă falsă. Când s-a aprins semnalul roşu putem deja conta pe ordinul de declanşare.

Ca măsură de precauţie pentru posibilitatea ca vreun ofiţer să apese din greşeală sau emoţie pe un buton e necesar ca în acelaşi timp două persoane să apese pe acelaşi buton. Din acest simplu motiv există aci două scaune, două măsuţe şi două „calculatoare". Ele sunt destul de îndepărtate una de alta, pentru a nu face posibilă atingerea amândurora de către acelaşi om. De aceea în caz de alarmă e nevoie de prezenţa unui al doilea ofiţer în centrală. Ei au sarcina atunci ca împreună să execute ordinele care, confirmate de semnalul roşu, vor veni prin difuzor!

Ambii ofiţeri au posibilitatea să observe rezultatele acţiunii. Am spus mai înainte că obiectivele sunt marcate pe hartă. Dacă apăsam, de exemplu, pe butonul A1, apar pe obiectivul vizat punctişoare roşii. Când racheta a detonat acolo, punctişoarele se măresc, se unesc, făcând o pată ce acoperă sectorul distrus. Dacă racheta nu ajunge la ţinta ei, punctele roşii dispar.

Butoanele 2, 3 şi 4 acţionează identic prin culorile albastru, galben şi negru.

S-a intenţionat, pare-se, folosirea armelor mai uşoare, pentru ca să se recurgă apoi la cele mai puternice şi mai eficace în cazul când ar izbucni un război. Noi, aci, nu avem decât să aşteptăm să ne vină ordinele prin difuzor.

„Serviciul" nostru se reduce, din păcate, la misiunea de a apăsa pe

aceste douăsprezece butoane ale acestui ciudat soi de calculator. Când ne-am îndeplinit-o, am folosit aşadar toate armele ofensive ale ţării noastre, dar jumătatea cealaltă a lumii e total nimicită.

23 martie

„De ce dracu m-au ales tocmai pe mine să fiu ofiţer declanşator? Ce, nu au găsit altul? Fostul meu comandant de la CI de sus ar fi fost satisfăcut; de ce chiar pe mine?"

Trebuie să fi raţionat astă seară cu glas tare, căci mi s-a răspuns fără veste la întrebări. Difuzorul! Înseamnă că pe undeva pe aici există un sistem de supraveghere permanent, care permite înaltului nostru comandament să ne asculte discuţiile, să ne spioneze: La difuzor, iarăşi vocea aceea de femeie spunea încet şi liniştit: „Aţi fost selecţionat datorită calităţilor personale. Trebuie în consecinţă să beneficiaţi de nervi tari, pricepere tehnică, ambiţie, inteligenţă şi o sănătate perfectă. Trebuie de asemenea să fi promovat testul de claustrofobie."

Atât. Difuzorul tăcuse. Discuţia însă m-ar fi interesat şi am mai pus deci câteva întrebări, dar răspunsurile nu au mai venit. Ori nu mai suscitam, se vede, interes, ori femeia vorbea acum cu altcineva.

M-am întors la problema mea. Femeia avea dreptate. Eram ambiţios! Numai de aceea primisem oferta când s-au recrutat cadre pentru cursurile speciale de instruire. Eram pe atunci un simplu soldat. După examenele medicale şi psihologice, am ajuns locotenent şi avansarea a însemnat prime speciale şi diverse avantaje. Perspectivele, în continuare, erau prezentate ispititor. Cursurile erau în primul rând tehnice, şi cu slăbiciunea mea pentru tehnică mă putea câştiga oricine. În plus, s-a insistat asupra importanţei. Şi astfel le-am căzut pradă prosteşte.

Dacă aş fi fost mai sensibil, aş fi fost mai prudent. Aş fi reflectat bine la semnarea contractului, care mă obliga la discreţie absolută, dar nu vorbea nimic despre natura misiunilor viitoare. Oricare altul, mai prudent, ar fi dat înapoi în faţa necunoscutului, dar testele mele dovedeau nervii mei fără cusur.

Oricare altul în locul meu ar fi înnebunit aici, dacă afla că trebuia să rămână în subteran toată viaţa. Tocmai de aceea mă aleseseră pe mine. Bine. Dar nu există totuşi nicio garanţie că într-o zi nu o să-mi pierd minţile. Poate că ar fi fost mai bine dacă mă respingeau la preselecţie. Se vede însă că aici există destui oameni care nu se gândesc la situaţia lor. De exemplu, femeia de la difuzor. Are o voce ca şi cum nicăieri nu s-ar fi simţit aşa de bine ca aici.

24 martie

Azi am discutat foarte aprins cu colegul meu de cameră X-107.

Vorbeam amândoi şi mai înainte, dar nu avusesem chef de o convorbire mai lungă cu el până acum. Aveam destul de furcă cu mine însumi. Mă stăpânea permanent gândul că aveam să-mi petrec aici, la nivelul 7, tot restul zilelor, aşa că alţi oameni – tovarăşi de masă, fostul camarad X-137 şi colegul de cameră – nu existau pentru mine. Mi se păreau simple umbre ale iadului şi o relaţie adevărată nu aveam decât cu aceste pagini ale jurnalului meu. Numai ele îmi ştiau simţămintele cele mai intime şi ceea ce trăiam. Poate că pe ele le socoteam şi singura legătură posibilă cu lumea de afară. Ele erau singurele prin care puteam să comunic cu oamenii adevăraţi care trăiau sub soare.

Prietenul meu X-107 probabil că gândea ca şi mine, căci nici el nu prea era dispus la vorbă. Oricât de semnificativ ar părea, dar nu am auzit până azi pe nimeni vorbind serios despre situaţia noastră. Şi nu e normal. Naufragiaţii, de pildă, sunt solidari şi devin pe dată buni camarazi; aici, însă, e altfel. Nimeni parcă nu resimţea vreo necesitate sa lege o prietenie, ba se păstra chiar o distanţă, ca şi cum fiecare îl făcea pe altul răspunzător de ceea ce i se întâmplase.

Desigur că toţi cei de la nivelul 7 îşi cunoşteau exact soarta, chiar dacă nu vorbeau despre aceasta. Se vedea clar pe ei. Resemnarea generală se observa bine la toţi în mersul lor târşit, la masă, în puţinele, banalele şi nesemnificativele cuvinte care se pronunţau.

Azi, totuşi, pe când îmi răsfoiam jurnalul, X-107 şi-a ridicat ochii şi a zis: „Scrii ceva?”

Tonul lui prietenos şi întrebarea directă m-au silit să-l privesc în faţă. Pentru prima oară mi-am dat seama cum arată de fapt.

X-107 are o figură deschisă şi prietenoasă. Se citeşte pe ea un caracter ferm şi echilibrat. Pare ceva mai în vârstă ca mine, aşa că am avut imediat sentimentul că vorbesc cu un frate mai mare, când i-am răspuns: „Da, lucrez la nişte însemnări ale mele. Am găsit hârtie în sertar şi m-am gândit că scrisul uşurează.”

Aceste cuvinte au spart gheaţa. Am devenit parcă prieteni de când lumea.

Nu s-a plâns. Socotea soarta noastră la nivelul 7 drept o amară necesitate. Drept o consecinţă a situaţiei politice şi militare pe pământ. „Să te plângi de asta”, zicea el, „e ca şi cum te-ai plânge de moarte. Trebuie să accepţi inevitabilul, fără crâcneală, că numai aşa poate fi inevitabilul suportat.”

A mai spus ceva despre temniţe, prizonieri şi izolare. A recunoscut că la început a gândit asemănător, dar că mai apoi s-a convins că şi prizonieratul era o noţiune relativă.

„Unii indivizi”, a explicat el, „se simt frustraţi şi privaţi de libertate dacă nu pot zbura în spaţiu, alţii, dimpotrivă, se simt liberi total dacă pot lâncezi într-o odaie ca să citească sau să scrie”. A zâmbit când a spus asta şi a privit la jurnalul meu deschis pe masă. Am înţeles ce voia să spună şi făcusem chiar mai înainte o remarcă în acest sens. Avea, prin urmare,

dreptate. Şi speram, ba chiar doream, să pot gândi în orice problemă aşa ca el.

Nu sunt sigur că o să reuşesc. Îmi rămâne totuşi gândul liniştitor că îmi împart camera cu un om mai tare ca mine. Mă simt mai puțin singur şi mai puțin disperat. Şi dacă se află la nivelul 7 măcar un singur om care s-a adaptat la viața de aici, de ce să nu reuşesc şi eu asta cândva? Dacă tot nu pot să scap, voi reuşi măcar să-mi duc soarta. Cât timp voi trăi. Dacă…

Poate că e mai bine să nu mai cântăresc atâția „dacă". Voi privi în jurul meu. Voi găsi oameni. Voi avea prieteni, voi fi de-al lor. Mă voi obişnui.

25 martie

Azi X-107 mi-a pus o întrebare care mă preocupa de mult şi pe mine, de fapt din prima clipă a existenței mele aici. Şi anume de ce a trebuit să ne pierdem libertatea. Cunoşteam unele din motive; ele erau cele din comunicarea oficială pe care o ascultasem cu toții. Cu toate astea, voiam să discut pe această temă.

„Oare de ce", l-am întrebat eu pe X-107, „suntem noi condamnați să ne ducem restul zilelor aici, jos? Nu am fi putut să ne îndeplinim misiunea şi la suprafață tot atât de bine? De pildă, undeva într-un pustiu îndepărtat. De ce aci, aşa adânc, în izolarea asta?"

„Vorbeşti ca un copil", mi-a zis el. „Înaltul comandament are nevoie pentru toată afacerea OD de o siguranță absolută. Într-un deşert am fi fost tot atât de periclitați ca într-un oraş mare. Un atac surpriză poate distruge centrala, şi țara ar rămâne fără apărare şi putere de ripostă. Pe când aici, la nivelul 7, nu suntem expuşi la atacuri prin surprindere. Chiar dacă inamicul ne-ar distruge total țara acolo sus, noi cei de aici, din subteran, putem, ca răzbunare legitimă, să ştergem țara lui de pe fața pământului."

„Şi totuşi", am argumentat eu, „dacă centrala OD trebuie să fie instalată la nivelul 7, de ce e necesar să fim închişi pe viață? Nu putem avea permisii cu rândul, ca toți militarii?"

„Asta ar fi fost şi mai periculos", a zis X-107. „Căci să presupunem că ar fi aşa. Oricare s-ar întoarce de afară ar putea introduce aici o armă pustiitoare. Oricare din noi ar putea aduce măcar o idee defetistă, care ar putea paraliza total activitatea comandamentului. Căci contactul formației de aici cu suprafața, cu viața de afară înseamnă şi contact cu spioni, duşmani sau pacifişti. Oricare de aici ar putea fi tras de limbă, recrutat sau răpit. Guvernul nu poate fi atât de nechibzuit ca să rişte."

„Prin urmare suntem condamnați pentru ca patria să se poată răzbuna?"

„Exact", mormăi el. „Dar noi mai garantăm şi perpetuarea neamului. Chiar dacă nu mai rămâne niciun om sus, viața aici continuă, desigur după represaliile noastre!

„Şi dacă nu va fi niciun război?"

„Datoria noastră e", a fost răspunsul lui imperturbabil, „să aşteptăm stând la butoane şi să fim oricând gata să le acționăm. Chiar dacă ordinul nu va veni niciodată, tot ne-am servit patria. Căci dacă inamicul nu ne atacă, e numai pentru că ştie precis că există nivelul 7; tocmai pentru asta trebuie să fim aici, de pază."

Nu prea găsisem lacune în peroraţia colegului meu. Prizonieratul ăsta, al nostru, al tuturor, e o necesitate vitală.

26 martie

Raporturile amicale cu X-107 înseamnă pentru mine o mare uşurare. Discutând pe teme diferite, mi se întâmplă chiar să uit uneori de soarta mea. Dar mai e ceva care ne ajută să ne facem existența mai suportabilă: sala comună, care e la dispoziția oricui.

Ieri după-amiază au fost difuzate instrucțiunile folosirii ei; pare de altfel să fie singurul fel de legătură între noi şi eşalonul direct superior. Pentru că sala comună e destul de mică, fiecare persoană are dreptul să rămână acolo numai un timp limitat. „Rația" mea e de o jumătate de oră zilnic.

Sala e mică. Are cam cinci metri pe şapte. Când am intrat acolo, să tot fi fost prezente vreo zece sau cincisprezece persoane, din care nu cunoşteam pe nimeni.

Câteva din acestea erau de sex opus. Toate îți lăsau o impresie de prospețime şi sănătate şi le puteai numi drăguțe, deşi, la prima vedere, niciuna nu mi-a plăcut în mod deosebit. M-am apropiat de una din ele, care stătea singură ceva mai deoparte şi m-am prezentat. Ea era la noi soră medicală şi se numea N-527.

Îmi plăcea la ea în mod deosebit calmul ei exterior. Cum îi reuşea asta, nu ştiu, dar mi-a părut mai calmă şi mai echilibrată decât X-107. Poate că femeile sunt mai modeste şi mai puțin dependente de mediul lor. Dacă e aşa, le invidiez, pentru prima oară în viață.

După o vreme, s-a apropiat de noi un bărbat şi s-a prezentat drept E-647. – căci „E" înseamnă inginer electromecanic. Era destul de agitat şi m-a molipsit şi pe mine. M-am plictisit curând şi mi-am luat rămas bun de la sora medicală; am avut impresia că E-647 se simte uşurat.

Am rămas singur câteva clipe, apoi s-a apropiat de mine o femeie, poate ceva mai în vârstă decât N-527, dar care nici ea nu trecea, pare-se, de 25 de ani. Era psiholoagă şi se numea P-867. Şi ea mi s-a părut o fire calmă şi liniştită, dar am constatat că felul ei e mai degrabă ceva impus sieşi. Se vedea că se simțea mândră de rolul şi misiunea ei. Sincer vorbind, mă călca pe nervi!

M-a întrebat cum mi se pare aici. De ce să împărtăşesc cuiva, de-abia cunoscut, simțămintele mele? De aceea am evitat răspunsul direct şi i-am spus că serviciul mă preocupă îndeajuns pentru ca să nu am timp de introspecții. Nu mi-a acceptat scuza şi a susținut clar că ori o mint, ori

ocolesc realitatea. În orice caz, a zis ea, atitudinea mea e nesănătoasă. „Priviți realitățile în față şi vorbiți altora despre impresiile ce le aveți. Asta e metoda cea mai bună de adaptare."

Am încercat să scap de atitudinea ei determinată profesional, care mă considera exclusiv drept un cobai, şi am întrebat-o, la rândul meu, cum se simte aici. „Mă simt minunat", a zis ea şi mi-a şi explicat de ce: viața la nivelul 7 văzută din punct de vedere psihologic e foarte interesantă. Ar fi preferat să facă o muncă adevărată de cercetare şi să observe reacțiile oamenilor de aici. Iată deci că eram, cum am spus, un cobai! Zicea că ar putea publica chiar un studiu răsunător despre asta, dar, din păcate, aşa ceva nu e posibil la nivelul 7, după toate probabilitățile.

Am întrerupt-o din expunere: „Aşadar, gândiți şi dv. în forma-dacă?" Nu a înțeles imediat, aşa că a trebuit să-i explic: „Dacă nu aş fi fost selecționată pentru misiune, dacă ar fi posibilă întoarcerea la suprafață, dacă aş fi o femeie oarecare…"

„Nu trebuie să gândiți aşa în niciun caz", a protestat ea. „Asta ar însemna o evadare. Trebuie să căutați să găsiți aici şi acum ceea ce puteți găsi aici şi acum!" Asta mi s-a părut că sună cam a slogan. „Nu priviți în urmă şi nu gândiți nici ipotetic. Traiul aici are o semnificație. Aveți o misiune! Aveți de apărat un continent. Nu vi se refuză societatea umană. Aveți chiar şi femei. Ce şi-ar mai putea dori un bărbat?", râse ea uşor.

„Raze de soare", am răspuns abia perceptibil.

Ea auzise totuşi. A tăcut câteva secunde, apoi a scuturat din cap.

„Nu. Razele de soare nu-s indispensabile vieții. Am învățat destulă psihologie şi aprofundând-o nu am găsit confirmarea că aceste raze au fost cauza acțiunilor umane. Iar absența razelor de soare nu poate fi în niciun caz cauza unei nevroze. Sunt sigură. Starea d-tale trebuie să fie determinată de un alt motiv. Razele de soare nu sunt decât un simbol; ceea ce e ascuns îndărătul lor e cauza reală."

Exact în acea clipă difuzorul a anunțat că timpul pentru rămânerea noastră în sala comună expirase. Când ne-am despărțit la uşă, mi-a spus: „Cine ştie, poate că veți avea nevoie vreodată de un tratament psihoterapeutic. Mi-ar face plăcere să vă pot ajuta în acest sens." Zicând asta, a chicotit copilăreşte.

27 martie

Încerc să-mi abat gândurile studiind tehnica instalațiilor de la nivelul 7. Sunt de-a dreptul minunate în felul lor. E numai o lume în miniatură, dar ea există fără ajutor străin. În pofida aşezării ei atât de adânci în subteran, are propriul ei sistem energetic şi propriile stocuri alimentare. E ca şi cum am fi pe un vas uriaş, care a fost amenajat pentru o cursă fără capăt.

Noi, aici, de exemplu, nu vom fi niciodată în criză de energie. Curentul electric îl avem de la dinamuri acționate de un reactor atomic, care va

furniza puterea necesară pe o mie de ani şi mai bine. Principiul nu e nou, dar dacă se ia în considerare că toate instalațiile aici înghit curent cu nemiluita în 24 de ore, se înțelege uşor de ce s-a optat pentru un reactor atomic.

Problema acumulării rezervelor alimentare a fost însă apreciabil mai grea. Azi, în sala de mese, cineva a pus în circulație o teorie interesantă în privința alimentației. A susținut, aşadar – şi impresia generală a fost că orientarea lui era bună –, că alimentele deshidratate în cantități uriaşe sunt depozitate în frigorifere de mare capacitate. La fiecare masă sunt scoase automat cantitățile necesare şi sunt preparate, adică încălzite, amestecate cu apă fierbinte şi servite. Cu toate că spațiul ocupat de hrana deshidratată este foarte mic, sarcina depozitării de alimente necesare personalului de circa 500 de persoane, pe timp de 500 de ani, nu a fost un fleac.

Aceşti 500 de ani ne-au dat ceva de gândit. Gândurile celorlalți cred că se deosebesc prea puțin de ale mele proprii. Deseori am impresia că sunt aici de câteva luni şi nu doar de câteva zile. Conceperea nivelului 7 la scara secolelor îmi depăşeşte fantezia şi raționamentul. O femeie a rupt tăcerea şi a întrebat cum se poate acumula atâta apă necesară. „Păi, apa", a adăugat dânsa, „nu poate fi deshidratată". Hohotele noastre de râs i-au subliniat gluma.

Expertul în materie, însă, ne-a asigurat că rezervele de apă ar fi inepuizabile. Le acumulăm din adâncimi şi mai mari, de acolo de unde mereu se colectează. „La început", a spus el, „ne temeam că şi apa ar putea deveni radioactivă în caz de război atomic. Dar am stabilit apoi indubitabil că structurile acționează ca filtre de penetrație minunate. Se poate folosi, deci, sau bea fără riscuri."

Tocmai isprăveam masa, când cineva a adus vorba despre deşeuri. Undeva trebuiau să meargă şi ele. Problema era cel puțin de aceeaşi anvergură ca şi cea a rezervelor de hrană.

Am aflat că şi ea fusese fericit rezolvată. Toate apele reziduale, menajere erau evacuate prin sistemul obişnuit de drenaj aferent, ajungând în rezervoarele unde lichidul era decantat. El era pompat apoi într-un strat geologic anumit, îndepărtat de nivelul 7, unde se infiltra prin absorbție. Deşeurile solide erau apoi presate şi depozitate. În mod logic, spațiul necesar pentru aceasta era recuperat de la cel folosit până atunci ca depozit de alimente şi acum rămas liber. Mărturisesc că atunci când am aflat soluția aceasta, a recirculării spațiilor, am avut un şoc. Asta, deşi admiteam că nici aici constructorii nivelului 7 nu-şi puteau permite să risipească niciun pic de spațiu. Giganticul „tomberon" frigorific, deci, conține alimente de o parte a unui uriaş perete glisant şi deşeuri menajere de cealaltă parte a lui. Rezervele de hrană scad, peretele alunecă încet înainte, deşeurile acumulate cresc înapoia lui. Şi după 600 de ani, uriaşul container ambivalent va fi plin numai de gunoaie „sublimate".

Toate acestea sunt interesante, dar eu consider măcar acest proces de

jumătate de mileniu, până la terminarea lui, drept foarte apăsător.

28 martie

Când am intrat în seara aceasta în sala comună, am observat într-un colț trei ofițeri care stăteau pe jos şi jucau ceva. Unul dintre ei a aruncat o monedă în sus, iar ceilalți aşteptau să cadă cap ori pajură. Judecând după grămada de bancnote ce era pusă ca miză, fiecare avea la el o sumă frumuşică în momentul când a fost trimis aici.

Unul dintre ei, mai ales, părea fericit. Întâi pierduse, iar apoi a avut mână bună. Câştiga mereu şi a devenit gălăgios. Zeița norocului l-a părăsit apoi şi el a început iar să piardă. Disperat, a încercat să întoarcă soarta, dar în câteva minute a ajuns lefter.

Bineînțeles că a încercat să se împrumute de la alt jucător. Acesta l-a întrebat, fireşte, cu ce o să-şi plătească datoria dacă pierde în continuare. Ghinionistul a susținut că neşansa lui va înceta. Celălalt a râs şi a ridicat din umeri.

„Măi, băieți, o să mă refac, ce dracu. Legea probabilităților, spune asta. Am avut ghinion, acum se va întoarce roata."

Argumentul nu a avut efect asupra celorlalți. Deşi rămăsese fără bani, nu a vrut să renunțe. S-a înfuriat şi s-a răstit la cel ce nu voia să-l crediteze: „Eşti un idiot. De ce ți-e frică că-ți pierzi banii? Ce mai poți face aici cu hârtiile astea soioase? Nici măcar ceva de băut nu poți să-ți cumperi, cretinule!"

Asta fusese, se vede, prea mult pentru ofițerul vizat, aşa că ar fi izbucnit un scandal cu bătaie dacă difuzorul n-ar fi curmat cearta. Au fost chemați la ordine, şi cei trei au fost invitați să părăsească imediat sala şi să reintre în camerele lor.

În aceeaşi seară chiar, ne-a parvenit prin difuzor o comunicare. A fost menționat incidentul şi s-a spus că jocurile de noroc sunt strict interzise la nivelul 7. Erau calificate ca o inepție, pentru care nu exista nici măcar spațiu. Vocea a încheiat: „Realmente, orice joc de noroc e fără sens, întrucât aici banii nu mai au nicio valoare. Banii au fost întotdeauna sursa tuturor relelor. Bunurile cele mai de valoare în viață nu costă nimic."

Asta mi-a amintit de solda grasă de maior pe care trebuia s-o încasez. Cât de bucuros eram în urmă cu numai o săptămână de avansarea mea! Azi, deci, banii îşi pierduseră toată însemnătatea. La nivelul 7 era gratis totul. În fond, aici jos nu era loc pentru o bancă, nici măcar pentru o sală de box, unde să se poată dezlănțui pariorii. Se vede că alimentele şi gunoaiele erau mai importante.

29 martie

Ideea containerului-depozit pentru deşeuri, care trebuia continuu să

crească în viitorii 500 de ani, nu mi-a dat pace în următoarele două zile. Îmi închipuiam mereu peretele glisant, care se deplasa încet, centimetru cu centimetru, sub presiunea putreziciunilor acumulate.

Ieri mi s-a părut chiar că simt mirosul lor. Mereu mă gândeam la asta, mai ales la ora mâncării. Cu toate că masa noastră nu are niciun gust, am avut ieri impresia netă că emană un miros slab, deloc plăcut. De aceea mi-am zis: „Dar dacă peretele separator nu se închide etanş?"

Noaptea trecută, depozitul ambivalent m-a sâcâit din nou şi în somn. Am visat că înotam în apele albastre ale unui lac înconjurat de munţi şi că mă simţeam minunat, înotam pe spate şi admiram cerul limpede şi piscurile dantelate. Tocmai voiam să ies din apă când am văzut că nivelul scăzuse între timp şi că marginile tari ale malului stâncos nu mai ofereau sprijin mâinilor mele. Înotam dintr-o parte în alta, dar nu mai găseam un loc potrivit. Apoi, nişte ziduri în toată legea au înlocuit brusc stâncile şi munţii, şi în locul cerului albastru am văzut un tavan cenuşiu, pe când apa clară a lacului devenise tulbure, uleioasă şi putea groaznic. Am mai făcut un tur şi căutam disperat o ieşire, când am observat în peretele neted o scală. Ea era aşezată vertical şi prevăzută cu gradaţii, desigur indicatoare de nivel. Lichidul fără nume din lac era la cifra 127, pe care o priveam ca fascinat. Şi acest număr a dispărut sub apă, apărând altele, unul după altul: 137, 147, 157… Am observat deodată că nivelul apei nu mai scade, ci creşte rapid. În jurul meu nu erau decât pereţii cenuşii şi goi şi tavanul care cobora vertiginos spre mine. Cifrele scalei alunecau în jos şi dispăreau sub apă: 327, 337, 347… Atunci am văzut sus de tot, tocmai sub tavan, un număr imprimat mai mare decât subdiviziunile: 500 de ani. Am înţeles imediat că în clipa în care nivelul va atinge tavanul mă voi îneca. Dar era mai rău asta decât să fiu nevoit să suport putoarea aceea?"

Numerele se ridicau într-una: 457, 467, 477…

Atunci m-am trezit.

Fusese un coşmar. Mirosul, haznaua şi cei 500 de ani nu-mi ies deloc din cap. E ca şi cum eforturile de a mă obişnui cu noul mediu nu-mi reuşesc. Am stabilit relaţii cu oamenii de aici şi m-am interesat de munca mea; oare a fost în zadar? E tot aşa ca în primele zile aici. Poate mai rău.

Cred că mi-ar fi mai uşor să suport dacă n-ar fi mirosul acesta obsedant. Ştiu că e pură închipuire, căci l-am întrebat şi pe X-107 şi pe încă câţiva. Nimeni nu simte nimic Dar eu îl simt, oriunde mă aflu. Nu-mi aduc aminte să fi mirosit ceva vreodată atât de greţos. Lumea povesteşte că ar fi văzut sau auzit fantome. Nimeni însă nu a vorbit de mirosuri-fantomă. Dar eu nu pot să-mi desfiinţez nasul…

31 martie

X-107 depune toate eforturile ca să mă scoată din starea asta. Are în acest scop o metodă specială, începe pur şi simplu cu mine o discuţie

despre una dintre instalațiile de aici şi caută o explicație plauzibilă pentru structura şi existența acesteia. Acest joc inteligent mă abate adeseori într-atât încât uit de mirosul imaginar.

Mereu rezultă din convorbire că inginerii constructori ai nivelului 7 au proiectat şi au executat instalațiile cu migală. Când credem că am descoperit ameliorări demne de atenție, instalațiile existente se vădesc, după o atentă chibzuință, ca singurele corecte. Deci curmarea logică a conciliabulelor noastre ar fi că nivelul 7 e cel mai bun nivel şi deci cea mai bună lume.

Să luăm, de exemplu, centrala OD. Dacă aici ar avea oricine acces liber, ar subzista pericolul ca doi nebuni să se asocieze şi să apese pe butoanele fatale. Chiar dacă noi, cei patru ofițeri, am avea cheile respective, o catastrofă n-ar fi imposibilă. Cheile pot fi furate sau – tot atât de regretabil – ele pot fi pierdute. În acest caz, nu am putea intra în centrală.

Pentru a exclude aceste posibilități, uşa se deschide automat când începe tura: pentru oricine altul ea rămâne închisă. Sistemul e simplu: când cineva vine în fața uşii acesta apare pe un ecran, care e supravegheat de un observator nevăzut, care decide dacă persoana în cauză poate intra sau nu în centrală.

„Dar să presupunem", i-am zis eu azi lui X-107, „că noi doi ne decidem să apăsam pe butoane. Din cauză că nu mai putem suporta această veşnică aşteptare sau pentru că ne-ar claca nervii. Ce ar fi atunci? Cine ne-ar putea opri să dezlănțuim războiul nuclear?"

Mai înainte însă ca X-107 să-mi fi răspuns, vocea femeii de la difuzor i-a luat vorba: „Nu vă faceți griji! La nivelul 7 există un superfactor decizional, care posedă un buton pentru ca centrala OD să fie conectată realmente cu bazele de rachete. E mijlocul nostru de securitate pentru cazurile de care a vorbit ofițerul X-127."

„Vezi", a spus atunci X-107, „ai şi primit răspunsul. Este un sistem absolut sigur".

„Şi în afară de asta", am adăugat eu, „suntem atât de intens supravegheați, încât nici nu putem înnebuni pe neobservate. Nu-i aşa Miss-Difuzor?"

Dar difuzorul n-a răspuns. X-107 şi cu mine am început o discuție în legătură cu faptul că difuzorul n-a ripostat de data asta. Puteau exista multe cauze. Poate că femeia nu mai găsise haz în dialogul nostru şi deconectase. Poate ne mai auzea, dar nu mai socotea util să ne răspundă.

El susținea că închisese microfonul-receptor, eu, că nu mai voia să vorbească. X-107 zicea că ea reacționează numai rareori, iar când o făcea, avea mereu pregătit răspunsul adecvat. Asta însemna că nu ne asculta prea des. Eu eram de părere că răspunzându-ne numai în unele cazuri, însemna că ea nu are voie să răspundă decât la anumite întrebări. Niciunul din noi nu putea să-şi dovedească afirmațiile. Atunci mi-am amintit că am menționat difuzorul şi cu altă ocazie în jurnalul meu. Poate că el ne putea

furniza o indicație în problema asta. Pentru prima oară jurnalul căpăta o valoare practică; în plus, nu știu de ce, cazul îmi făcea plăcere.

Am găsit mențiunea repede. Notasem în 23 martie. Mă mirasem atunci, cu voce tare, că fusesem selecționat tocmai eu ca să fiu format ca ofițer-declanșator. I-am citit lui X-107 ce menționasem atunci, și când am ajuns cu lectura pasajului la termenul „declanșator", în difuzorul din tavan s-a auzit un pocnet ușor, abia perceptibil. M-am oprit imediat și m-am uitat la X-107. El a zâmbit și a dat din cap. Pocnetul slab sau țăcănitul acela, dacă vreți, îl auzise și el. Am așteptat amândoi în tăcere, dar – nimic.

Deodată X-107 a strigat: „Declanșați!"

Iarăși pocnetul. Și iar am așteptat în zadar vocea…

X-107 spuse: „Am găsit deci! Pe tavan avem o combinație: microfon și difuzor. Microfonul reacționează la un anumit cuvânt, cum am văzut. La cel ce l-am spus. Când cineva-l pronunță, microfonul intră automat în circuit și transmite necunoscutei «doamne» tot ce vorbim. Ea aude și intră în discuție atunci când socotește că e necesar."

„Ar interesa-o poate", am zis eu, „că i-am descoperit micul secret?" Eram sigur că X-107 emisese o teorie justă. Totuși mai doream o confirmare. „Declanșați!", am zis iar cu voce tare.

Acum nu s-a mai auzit niciun pocnet. De aceea l-am privit întrebător pe X-107; voiam să văd ce mai zice și de data asta.

El rânji: „Ar interesa-o, poate, că i-am descoperit etc., mi-a imitat colegul întrebarea de mai înainte. Păi, explicația e simplă. Ea nu deconectase încă recepția, de aceea microfonul nu s-a putut intersecta de la sine. El are pocnetul numai când se intersectează din nou în circuit."

„Bine", am cedat, „ai dreptate. Dar, dacă tot sistemul e destinat să servească la împiedicarea dezlănțuirii fără ordin a războiului, acum nu mai are rațiuni de existență, nu? Căci putem doar plănui orice, ferindu-ne, însă, să pronunțăm cuvântul-cheie!"

„Tot așa a fost și în acest caz", mi-a răspuns X-107, „iar ei au știut bine că o instalație ce funcționează cu reacție la un anumit cuvânt nu prezintă o suficientă garanție. Personal, nu-s convins că vor să ne supravegheze, căci ar fi născocit altă metodă, mai eficientă. «Parola» face parte din misiunea noastră aici și bănuiesc că vor ca treaba să meargă bine și să ne dea directive când e necesar. Să nu ni se pară munca prea grea."

Femeia de la difuzor – în caz că ne mai asculta – nu a mai intervenit; eram de data asta convins că X-107 putea să aibă, în presupunerile lui, dreptate. Noi, ofițerii OD, beneficiam, aici jos, de o grijă specială.

Totuși – cea mai bună lume posibilă…? Cum de se poate vorbi aici, în mizeria asta, de așa ceva? În timp ce discutam despre difuzoare cu X-107 mă simțeam oarecum bine, dar acum, când scriu toate astea, mirosul acela insuportabil e iarăși prezent…

1 aprilie

Aseară şi azi dimineaţă am fost deseori preveniţi prin sistemul „audio” să nu ne facem farsele tradiţionale de 1 aprilie. Nivelul 7 – cică – nu-şi poate îngădui situaţii hilare sau derutări în niciun sens. Fără glume de 1 aprilie, deci avertismentul era uşor de înţeles. Desigur că electronica perfecţionată a centralei noastre excludea greşelile regretabile care puteau declanşa eronat războiul, dar o farsă nevinovată ar fi putut avea, pe cu totul alt plan, urmări serioase.

Să presupunem, de pildă, că cineva ar răspândi zvonul că în curând vom reveni la suprafaţă. Puţini i-ar da crezare, dar o scânteie de speranţă ar rămâne totuşi, şi această speranţă ar fi mai bine să se stingă repede şi uşor. E destul de greu să te obişnuieşti cu viaţa aici, chiar dacă te-ai convins că ai abandonat orice nădejde de evadare.

Numai gândul la o întoarcere sus face să-mi bată mai tare inima. Şi uit şi de miros. O imagine succede alteia şi mi se pare că o boare proaspătă, de sus, şi-a croit drum încoace, gonind miasma.

Jocul acesta de-a visurile e frumos, dar în perspectivă nu aduce deloc foloase. Visurile sunt droguri. Într-o bună zi gândul la fugă o să mi se cuibărească în creier. Poate că atunci o să încep să cred şi într-o posibilitate de evadare: în clipa aceea, însă, voi înnebuni cu siguranţă.

Da. La nivelul 7 să nu facem glume de 1 aprilie. Noi trăim într-o lume serioasă. Aici nu avem nevoie de umor. Fără farse, fără păcăleli. Fără păcăliţi şi fără farsori. Noi suntem gravi şi înţelepţi, chiar de 1 aprilie.

Dar – suntem într-adevăr aşa? Nu suntem în realitate tot anul nişte păcăliţi? Cei mai mari din lume? Nu ne spunem mereu câte o gogoaşă tot timpul? Unul altuia? Căci X-107 mă păcăleşte permanent ca de 1 aprilie şi eu pe el, nu? Această suavă voce, la difuzor, ne păcăleşte pe amândoi. Toţi căutăm să ne înşelăm unul pe altul în ce ne priveşte; ne mințim ascunzându-ne adevăratele sentimente.

Şi nu-i înşelăm numai pe ceilalţi, ci şi pe noi înşine. Facem din noi înşine cei mai mari păcăliţi dintre păcăliţi. Fiecare se minte singur, se convinge apoi singur că îşi crede minciuna, cu toate că ştie precis că e numai minciună.

Foarte bine. E adevărat că nu avem nevoie de farse de 1 aprilie la nivelul 7, căci nivelul 7 e plin tot anul de păcăliţi.

2 aprilie

Azi sunt mai bine dispus. Caut o explicaţie, dar n-o găsesc. Starea depresivă, ca şi mirosul acela închipuit, au dispărut. Parcă nici nu au fost vreodată.

S-ar putea ca eu să fi atins nivelul maxim al depresiunii, ajungând astfel la una dintre cele două alternative posibile: vindecarea sau demenţa. Deci, e bine. M-am vindecat. Aş putea zice că m-am înălţat de la nivelul sufletesc 7 până la cerul care s-a deschis peste mine. Limpede şi albastru.

Aici îmi vine în minte că ieri cineva mi-a explicat cum sunt produse rezervele noastre de aer. Şi poate asta a contribuit ca mirosul urât să nu mă mai persecute.

Pe acest cineva l-am găsit ieri în sala comună. S-a prezentat ca AS-127 – AS fiind, pare-se, prescurtarea de la „atmosferă-superlativă". M-am gândit imediat la purificare, ventilație, recirculare şi altele… Şi când am aflat că el şi alții lucrează la alimentarea noastră cu aer proaspăt, am început să-l descos. Nu-mi dădusem seama de ce mă interesam atât de aprig de problemă, dar mai târziu am bănuit că în subconştientul meu mijea speranța eliberării de obsesia olfactivă printr-o explicație veridică şi amănunțită.

AS-127 mi-a vorbit ca şi cum totul ar fi fost cel mai simplu lucru. Se poate, într-adevăr, ca principiul de bază să fie simplu ca bună ziua. Cercetătorii au fost puşi în fața problemei de a ne asigura un aer curat, fără însă a-l lega de atmosfera terestră. Desigur că ar fi fost foarte uşor să pompeze aerul spre noi, dar ar fi fost şi periculos totodată, mai ales dacă explozia unei bombe în apropiere ar fi distrus şi filtrele de radioactivitate aferente.

Din fericire, au găsit o metodă care ne-au făcut independenți de aerul natural de afară. Au imitat totuşi natura, dar la scară redusă. În timpul zilei, plantele din natură transformă bioxidul de carbon expirat de oameni în oxigen. Savanții au avut grijă ca aici procesul să se repete, ca să ne facă posibilă viața.

„Dar tocmai aici", a continuat specialistul, „s-a ivit greutatea: la punerea în practică. Să ne gândim la condițiile obligatorii viețuirii vegetale: anotimpuri, zi-noapte, soare, ploaie şi sol adecvat, substanțe minerale – condiții *sine qua non* pentru creşterea plantelor. Toate astea nu existau la nivelul 7. Cercetătorii au creat însă lichide hrănitoare şi, mai ales – ceea ce e foarte important –, lumina de soare sintetizată. A fost greu şi complicat, dar au reuşit. Au reuşit, în plus, să cultive plante numeroase în spații reduse."

„N-am văzut aici nicio plantă", am replicat eu, dar AS-127 a scos un hohot de râs.

„Nici nu mă miră. Aţi crezut că ele cresc peste tot? Sunt prea scumpe. Există un soi de seră specială şi fiecare plantă e mai bine păzită decât focul sacru al unui templu păgân. În afară de mine şi alți ofițeri AS nu se apropie nimeni de ele. Datorită ventilației, luați însă şi dv. parte activă la treaba noastră."

Nu puteam să-i port pică pentru faptul că tonul lui dovedea vanitate. Era un fel de supraveghetor al unui sanctuar, iar instalațiile sale de producere a aerului erau strict vorbind, aşa ceva. I se citea pe față mândria că de munca lui atârnă viața tuturor. Simțeam că-l invidiez oarecum. Nu trebuia să aştepte zi de zi, pe un scaun, ordinul care să-i justifice existența aici. Dar m-am simțit şi întrucâtva mai liniştit. Cred că din cauză că

sistemul de obținere a aerului e atât de legat de natură. E bine să știi că aerul ce-l respiri nu provine din eprubete sau chimicale.

Mă mai linişteşte ceva: muzica. De fapt, asta am descoperit abia ieri. Ascultam de multe ori unul dintre cele două programe, dar numai atunci când simțeam că mă lasă nervii. De obicei închideam după câteva minute. Dar ieri seară X-107 asculta programul clasic şi credea că dorm. Eram întins pe pat şi țineam ochii închişi. Muzica mă învăluise şi mă transpusese într-un fel de stare de piroteală, care amorțise în mine totul, în afară de auz. Prezentă era numai muzica. Azi am ascultat iar muzică şi eram curios dacă efectul ei va fi acelaşi. A fost.

Mă gândesc: e un stupefiant? Dar narcoticul acesta e inofensiv, contrar acelor visuri care mă conduc în lumea de la suprafață. Muzica este tranchilizantul fără efecte secundare, atâta doar pot constata până acum. O să țin minte asta.

„Toxicomania" asta mai are un avantaj: partea ei bună e că nu se termină niciodată. Fiind inepuizabilă, pătimaşul îşi poate primi doza oricând, căci dacă pune programul respectiv, drogul e la îndemână; programul pare că nu are sfârşit. Cât de lungi or fi oare benzile astea? Căci sunt aici oameni care ascultă muzică din prima zi, mereu. Ei au spus că nu s-a transmis niciodată a doua oară aceeaşi piesă.

3 aprilie

E într-adevăr interesant. Ieri chiar mă gândeam la lungimea benzilor de magnetofon şi azi, la prânz, s-a emis afirmația că muzica primei zile s-a repetat. Câțiva cunoscători susțin că au mai ascultat „Eroica" de Beethoven la 21 martie. Amatorii de muzică uşoară au spus acelaşi lucru, deşi nu țin minte acum despre care „hit" era vorba. Benzile au deci un ciclu de douăsprezece zile. Asta e destul de frumos, dar te dezamăgeşte. La masă nu şi-a ascuns nimeni acest regret după ce s-a făcut descoperirea şi trebuie să recunosc că şi eu am resimțit o apăsare. Nu ştiu de ce…

Înainte, muzica nu mă interesase cine ştie cât. Sunt câteva piese clasice pe care le cunosc şi-mi plac, dar restul nu mă interesează, fie că-s noi în general sau noi numai pentru mine. Ce am ascultat până azi mi-a plăcut, şi în ceea ce mă priveşte, „stocul" de douăsprezece zile mi-e arhisuficient.

Cu toate acestea, faptul că programul nostru era limitat m-a durut. Chiar dacă ar fi fost mai lung, efectul descoperirii ar fi fost acelaşi. Din partea mea, programul putea avea o durată de luni sau ani. Dar tot aşa de rău mi-ar fi părut dacă mi-ar fi spus cineva că odată va începe iar de la capăt. E deci numai realitatea că programele muzicale sunt totuşi limitate. Asta mă decepționează.

Doream ca ceva – totuşi – să fie nelimitat la nivelul 7. Îmi spuneam că omul tânjeşte mereu după lucruri cât mai durabile sau nelimitate în timp, deoarece el însuşi e pieritor. Şi de aceea cred că oamenilor le place şi aerul

curat: există nesfârşit de mult aer. Cel puțin la suprafață, acolo, pare nemărginit. De aceea privim cu nesaț în zarea mării, fiindcă ea continuă dincolo de orizont. Tot de aceea se pare şi că omul străbate pustiurile de apă, ca astfel să descopere noi tărâmuri.

Mă gândesc că nouă, aici, la nivelul 7, ne-ar fi părut banda magnetică ce nu ar fi avut fine drept o ultimă amintire despre nelimitarea nesfârşitului, care e ceva absolut, deci fără hotar. Aici, jos, totul avea un capăt, era limitat şi îngust. Spațiul era o valoare şi cămăruțele strâmte marcau limitele existenței noastre. „Lista de bucate" era limitată şi ea. Posibilitățile alegerii unei prietenii erau reduse. În fine, fără limite nu era nici rezerva de energie: chiar dacă reactorul atomic putea funcționa, cum se spunea, şi o mie de ani, ştiam totuşi toți că el nu o va face mereu.

Numai benzile de magnetofon ne păreau până azi nesfârşit de lungi, nelimitate. Erau ca oceanele şi cerul, care-şi aşteaptă călătorii. Sau ca jungla nesfârşită, fără exploratori. Şi chiar dacă ne mărturiseam că e ridicol, totuşi simbolul nemuririi era pentru noi aparenta inepuizabilitate a programelor.

Ea dăduse parcă cernitei noastre trăiri un rost, un sens, ceva ca o rază de soare ce biruia opreliştile, trecea barierele puse nouă şi ajungea aici în adâncuri.

Şi acum reieşea că viața benzilor era de exact douăsprezece zile. Avea un termen. Se derula, ca să o ia de la capăt.

4 aprilie

Deci, ambele benzi de magnetofon, de aici, se derulează în douăsprezece zile şi apoi „da capo al fine". În cazul că asta ne-ar amuza, ne-am putea redacta singuri programul-radio pentru duzina de zile următoare. Am putea deci toți să cunoaştem emisiunile dintr-o lună oarecare sau cele de peste zece ani de acum încolo. Ca să ştim dinainte deci ce-o să ascultăm, n-avem decât să trecem pe un calendar melodia care o auzim. Ea se va repeta, va fi transmisă peste douăsprezece, douăzeci şi patru, treizeci şi şase de zile…

După câte ştiu, nimeni n-a făcut o astfel de listă, dar s-au spus multe ieri şi azi despre benzi. Chiar asupra lui X-107 lucrul acesta a făcut o impresie deprimantă, deşi el n-a scos un cuvânt. Nu mai are chef să asculte programul său favorit. Dacă pun muzică, mă roagă să închid. Muzica, deci, însemna pentru el mai mult decât pentru mine.

Nu-l pot determina totuşi să condamne sus şi tare sărăcia programelor muzicale. Continuă să fie de părere că nivelul 7 e cea mai bună dintre lumi. Când i-am sugerat că ar fi trebuit cel puțin să se imprime atâtea benzi, încât să fie destulă muzică pentru o viață măcar – fără să se repete sau să se termine –, a zis că ar fi absurd.

„Nivelul 7 e limitat", spunea. „Ca spațiu, foarte limitat chiar. O ştii şi tu

prea bine. Nu e loc pentru lux. Ține seama numai de greutățile la amplasarea instalațiilor care trebuie să permită existența a 500 de oameni pe 500 de ani. Avem destulă hrană şi rezerve ca să fim independenți, aici la peste o mie de metri sub pământ, ceea ce nu se poate afirma despre multe țări de la suprafață. Asta e o adevărată minune a spiritului uman creator şi a progresului tehnic."

„Cu alte cuvinte, ar trebui să fim chiar recunoscători pentru sărăcia asta privind varietatea programelor muzicale", am zis eu, sarcastic.

„Ar trebui chiar să fii", a ripostat X-107. „S-a amenajat aici şi o sală de conversații. Doar nu te aşteptai şi la o sală de concerte!"

„Bine şi asta, bine", am stăruit, „dar unde-s cărțile, frate? Aş citi bucuros ceva câteodată în afară de jurnalul meu. Poate că trebuie să mulțumesc şi pentru hârtia şi creioanele cu care scriu!"

„Ți-ar fi mai bine dacă ai muri de foame într-o bibliotecă?"

Am renunțat. Nu voi putea niciodată să-l conving pe X-107 de justețea punctului meu de vedere, dacă nu se lasă convins. Pentru el era strict necesar să creadă în infailibilitatea agregatelor de la nivelul 7 ca să se apere de constatarea dezavantajelor lor.

Spațiu limitat deci la nivelul 7. Repertoriul muzical limitat, chiar şi pe benzi. Şi unde nu-i loc pentru o fonotecă cum trebuie, nu-i nici pentru gânduri despre nesfârşire. E mai bine să nu mai cuget la aşa ceva.

5 aprilie

Azi pe când eram sub duş şi reflectam la îngustimea de aici, mi-a venit în minte cât de important era totuşi că acei constructori au socotit necesară o baie separată pentru mine şi X-107. Şi n-ar fi fost prea rău nici dacă noi toți cei patru ofițeri OD am fi avut-o în comun. Baia asta, desigur, şi zece persoane o puteau folosi fără impedimente.

După o jumătate de oră m-am întâlnit cu P-867 în sala comună şi, ca de obicei, s-a întins la vorbă cu mine. Din pură coincidență sau fiindcă poate miroseam încă a săpun fin, s-a plâns că în ziua aceea nu putuse face o baie. Am întrebat-o de ce. Mi-a zis că trebuie să împartă baia comună cu alte cincizeci de femei. Fiecare dintre ele poate face câte un duş la o oră fixată la fiecare două zile şi jumătate, iar dacă îți pierdeai rândul, trebuia, conform programului, să aştepți iar două zile şi jumătate. Ea scăpase ocazia. A menționat apoi că şi toaleta era folosită de douăzeci de persoane.

I-am spus că e ciudat, şi nu fără un sentiment de superioritate, că noi, ofițerii OD, avem câte doi la dispoziție o baie. Mai mult decât oricând, am rămas surprins de confortul cu care am fost avantajați.

Dar P-867 nu era surprinsă, căci pentru orice ea avea o explicație. „Tipul de om care a fost instruit pentru centrala OD resimte necesitatea să facă zilnic o baie. Pentru d-ta şi camarazii d-tale lipsa acestei băi nu e numai o banală neplăcere, ci şi un periculos element contrariant. El poate

duce la deranjamente de tonus interior şi la mai cine ştie câte. E natural să fie aşa cum este."

Mi-am amintit că eu mă spălam deseori şi cu plăcere pe mâini, cu toate că niciodată nu-mi venise în gând să vreau să-mi explic psihologic acest lucru. Mi se părea a fi numai o obişnuinţă igienică. Oricum ar fi, explicaţia ei, ca de altfel toate comentariile ce le făcea, mi-au dat o senzaţie de nesiguranţă, de aceea cred c-am îngăimat ceva despre „egalitate pentru toată lumea" sau „cavalerism faţă de sexul slab". Din ambele motive ar fi rezultat concluzia că d-nei P-867 şi celorlalte femei li s-ar fi cuvenit drepturi egale cu ale noastre, ofiţerii OD.

Ea a zis că ar fi o prostie. „Vechile prejudecăţi nu mai au valabilitate în era atomică", m-a asigurat ea şi a mai adăugat râzând: „Nu cumva ai să ajungi să vrei să distrugi rachetele cu arcul şi săgeata?"

Apoi a continuat: „Egalitatea nu-şi găseşte raţiunea existenţei la nivelul 7. Misiunea mea e alta decât a d-tale şi de aceea am şi fost selecţionată, pentru că structura mea senzorială e alta decât a d-tale."

Rezulta, astfel, că avantajarea mea nu ar fi deci un privilegiu, ci o necesitate normală, dacă îmi fac munca aşa cum trebuie. Acesta deci era singurul motiv al răsfăţului nostru, nu altul.

„Şi cum stăm cu misiunea d-tale? m-am interesat eu. Confortul nu joacă un rol în viaţa ce o duceţi?"

„Nu atât de mare ca în a dumitale. Gândeşte-te la povestea cu baia. Un psiholog isprăveşte cu necesitatea lui de curăţenie – în caz c-a avut-o vreodată – mai repede, încă din timpul instructajului. Natural că nu găsesc chiar o plăcere în faptul că avem o baie supraaglomerată, dar acest gând nu mă înnebuneşte, chiar dacă nu m-aş îmbăia timp de o lună." Şi a chicotit din nou.

Remarca ei nu mi-a plăcut şi pentru o clipă am resimţit o respingere fizică. Chiar dacă îşi cunoştea bine domeniul de activitate, am gândit, nu trebuia să-şi fi recunoscut atât de franc faţă de mine indiferenţa pentru igienă, dacă punea preţ pe vreo consideraţie din parte-mi. Şi se vedea clar că aştepta aşa ceva.

6 aprilie

Azi dimineaţă difuzorul a anunţat că va începe un program nou, peste ceea ce ni se oferă în mod curent. Anume, că ni se va transmite o serie de conferinţe „ad-hoc", emisiunea având titlul „Cunoaşteţi nivelul 7!". Conferinţele, durând o jumătate de oră, vor fi difuzate zilnic şi vor îmbrăţişa toate aspectele vieţii de aici.

Anunţul a stârnit un interes general. Lumea de aici, de jos, începuse să vrea să ştie toate, să se intereseze, să-şi cunoască mediul, chiar dacă asta ţinea numai de dorinţa de a se obişnui şi pentru a uita ceea ce ura instinctiv. Expunerile se anunţau interesante, instructive, nemaiţinând

seama că ne ajutau să gonim plictiseala.

Ne bucuram toți mai ales de faptul că emisiunile vor fi de moment: nu e vorba de imprimări. Trăind cu toții într-o atât de perfectă automatizare, e şi firesc că gândul ne-a dus brusc, involuntar, la ideea că s-ar fi putut ca şi expunerile astea să fi fost înregistrate dinainte şi stocate, fiind apoi difuzate la nevoie. De nu ar fi aşa, acest lucru l-am putea considera drept o compensație oarecare pentru redusul inventar de la muzică. Noua emisiune e viu comentată.

X-107 susține că va fi interesantă. „Păi, trebuie să ne cunoaştem bine locul în care trăim, aşa e?", a spus el. Eu încep să mă întreb dacă emisiunea aceasta, care ar fi ceva de genul „Să stăm de vorbă", nu ne-a fost dată decât ca să liniştească spiritele în problema benzilor; comandamentul ar trebui pe drept să fie direct interesat de buna noastră dispoziție.

Dar poate că nu e asta cauza. E posibil ca acest program informativ să fi fost redactat demult, dar să nu fi fost difuzat mai înainte ca noi să ne fi obişnuit cu cadrul. În primele zile ale sosirii noastre la nivelul 7, eram toți prea preocupați cu reflecții, se vede, asupra destinului căruia eram hărăziți, pentru a găsi concentrarea necesară urmăririi unei serii de conferințe. Azi, însă, după ce suportasem primul şoc, informațiile despre noul mediu aveau, pasă-mi-te, sarcina să consolideze adaptarea noastră.

Lui X-107 şi influenței lui îi datorez că gândesc aşa. Se vede că discuțiile cu el m-au făcut să analizez orice eveniment, cântărind fiece alternativă. Mai înainte, X-107 era de o părere, eu de alta. Azi mă descurc şi fără el. Discut cu mine însumi, găsesc argumente pro şi contra, devenind independent în toate privințele. Da. Un cetățean independent într-o lume independentă la nivelul 7.

Iată că vom afla tot ce e necesar despre acest nivel. Vom pricepe noima unor ordine pe care le executam până azi orbeşte. Căci până azi n-am primit decât comenzi – într-un sens alimente deshidratate. Acum vom cunoaşte motivele ordinelor – adică mâncarea preparată în sensul ei figurat, dacă e să rămân la comparația mea. Cel puțin asta sper.

Prima emisiune din serie poate începe în orice clipă. Am să încetez să scriu când vor începe să transmită. Au şi început! Prima „lecție" a seriei „Cunoaşteți nivelul 7!" e intitulată: „Sistemele de informare".

Conferința s-a terminat. Îmi reiau scrisul.

Ea a fost susținută de o femeie. Vorbea clar şi frumos. Nu mai era aceeaşi voce care ne făcea comunicările de la difuzor. Crainica – sau redactoarea – avea o voce timbrată, gravă, şi mi-a trăsnit prin cap c-aş fi dorit s-o aud odată cum cântă.

Nu am putut să aflu însă cine ştie ce lucruri noi. Conferința s-a referit numai la sistemul informațional ce-l descoperisem aici, la nivelul 7.

Era vorba mai întâi de difuzorul „general" – îl cunoşteam bine –, amplasat în birouri, în camere, în baie etc.

Apoi existau „difuzoarele sectoriale" care asigurau numai legătura între

centrul de comandă şi diversele sectoare ca, de exemplu, „Psihologia” sau „Centrala OD”. S-a mai vorbit despre „sistemul individual”, care asigura comunicaţia cu anumite persoane transmiţându-le ordine sau acordându-le, într-un fel, sprijin. Aceste trei canale sau sisteme lucrează independent unul faţă de altul, deşi au aceleaşi linii şi difuzoare. În caz că se interferau, întâmplător, două comunicări, cea mai importantă din ele avea întâietate. Şi asta era simplu: întâi venea „sistemul sectorial”, apoi venea „sistemul general” şi în fine „sistemul individual”.

Desigur că fiecare individ al colectivului putea lua legătura cu comandamentul din proprie iniţiativă. Nu era nevoie decât să apeşi un buton roşu special care făcea apelul la releu. Omul de serviciu te punea imediat în legătură cu secţia dorită. Se menţionase totuşi să nu se recurgă la posibilitatea aceasta decât în caz de nevoie, cum ar fi îmbolnăvirea bruscă, defectarea instrumentelor şi altele. Conferenţiara n-a spus nimic însă despre microfoane ascunse sau independente, de felul celui descoperit de X-107 şi de mine în cameră. Poate că ele existau numai în camerele ofiţerilor OD.

Văzusem desigur acele butoane roşii de care vorbise şi citisem ce scria sub ele: „Se va acţiona numai la nevoie”. Până azi nu fusese nevoie. Cu toate acestea îmi înăbuşisem destul însă dorinţa să apăs pe unul şi să urlu: „Lăsaţi-mă să ies de aici!”

Prelegerea vorbise numai despre nivelul 7. Despre vreo legătură cu lumea exterioară nu se pomenise, cu toate că trebuia să existe una – căci cum s-ar fi ştiut altfel când să intre centrala OD în acţiune? O indicaţie în acest sens ar fi fost fascinantă, căci linia aceasta ar fi însemnat contactul cu lumea largă, părăsită şi aproape uitată. Văd că nu vor să ne amintim de trecut. Trebuie să ne obişnuim cu viaţa la peste o mie de metri adâncime. Niciun cuvânt deci despre lumea de sus, care nu mai e lumea noastră.

Astfel emisiunea „Cunoaşteţi nivelul 7!” capătă o tentă ironică. „Uitaţi lumea de-afară!” ar fi fost un subtitlu nimerit. Deci: „Gândiţi-vă numai la lumea în care veţi trăi!”

7 aprilie

Azi s-a întâmplat în sala comună ceva foarte semnificativ. De obicei conversaţiile sunt între două sau trei persoane. Nu e animaţie, se vorbeşte cu voce scăzută şi tăcerile sunt frecvente. Azi a fost altfel. Un bărbat – am aflat mai târziu că e filosof şi se numeşte F-107 – a ţinut un discurs. Toţi l-am ascultat şezând sau în picioare, fără să-l întrerupem.

Asta a fost de la început ceva neobişnuit. Nu trăisem încă la nivelul 7 un asemenea moment, căci până azi nu s-a ţinut aici, vreodată, o cuvântare în public. Mi se părea că revenisem la vremurile retoricii pure. Cam aşa îşi vorbeau şi se ascultau, probabil, cetăţenii oraşelor antice. Deşi pare ciudat, tema cuvântării a fost: „Democraţia”; democraţia, deci, la

nivelul 7, ca să fiu mai exact…

Mi s-a părut că subiectul îi interesează pe cei prezenți. Chiar P-867, căreia îi plăcea aşa de mult să se asculte pe ea însăşi, tăcea şi părea întratât de captivată, încât abia de mă observase. Noii veniți îşi întrerupeau discuțiile când intrau şi ascultau cu atenție.

F-107 a susținut, în esență, următoarea teorie:

Democrația, spunea el, e guvernarea tuturor de către toți. Pentru a o realiza, însă, omul a trebuit totuşi să admită compromisuri. De exemplu, legea majorității. Care decide. Întrucât însă puterea executivă trebuie să fie în mâinile câtorva, întotdeauna în ale acelora ce reprezintă majoritatea, lea fost uşor cinicilor şi defetiştilor să susțină că o democrație ar fi irealizabilă. Ei spun că totdeauna există o pătură care stăpâneşte.

Pentru a combate astfel de argumente, omenirea i-a limitat elitei puterea, instituind legi, constituții şi principii. Puterea legii opusă puterii populare a fost dintotdeauna temelia democrației.

Bine – va răspunde cinicul –, dar asta înseamnă că puterea legii înseamnă dominația elitei, adică dominația acelora care au instituit legile. Căci nici măcar principiile nu se nasc singure, nu apar spontan. Şi dacă s-au stabilit legile, ele trebuie totuşi interpretate de magistrați, jurişti şi politicieni, deci, în esență, iarăşi de mase.

Aceste obiecții, spunea F-107, nu trebuie minimalizate sau ignorate. Ele constituie baza fiecărei democrații adevărate până în zilele noastre. Acum, pentru întâia dată, deci, se născuse forma absolută a democrației: democrația de aici, de la nivelul 7.

„Aşa cum am auzit toți ieri la difuzor, când s-a transmis conferința, la noi, aici, nu există superiori. Nimeni nu trebuie să salute vreo persoană. Noi ascultăm numai de ordine impersonale!", a strigat, cu elan, F-107. „Noi recunoaştem numai autoritatea difuzoarelor, adică personificarea antipersonală a noastră, a tuturor!" Şi a continuat:

„Asta ar fi, deci, democrația în singura formă a ei împinsă până la extrem! Purificată de elementele personale şi distilată până la chintesența ei, îi rămâne numai abstracția. Democrația nivelului 7, aşadar, e singura modalitate posibilă a adevăratei democrații, nu numai a celei din lumea actuală, ci, aş putea spune, şi a celei din istoria întregii omeniri!"

Când a încheiat, s-a aşternut tăcerea. După un timp, cineva din spate a zis: „Păi la ultimul microfon al difuzorului, la capul celălalt al liniei, trebuie să fie unul care ordonă, nu?"

„Există oare probe precise?", i-a răspuns F-107, spre stupefacția noastră. „Poate e numai o bandă magnetică acolo. Şi, dacă e chiar o persoană fizică, ea rămâne totuşi anonimă şi astfel ne reprezintă pe noi toți. Ia gândiți-vă la folclor, de exemplu: cândva, l-a creat cineva. Dar tocmai anonimatul îi permite acestuia să fie expresia şi proprietatea poporului, adică a tuturor." Aci, el a râs triumfător şi a strigat: „Mai sunt întrebări?"

Se părea că a mai rămas cineva nelămurit, cu toate eforturile lui; de data asta era o femeie. „Vreți să susțineți", a zis ea, „că puterea difuzoarelor, fiind anonimă, e numai de aceea forța majorității şi nu a unei elite?"

Dar F-107 parcă aştepta întrebarea. A zis:

„Da, nu numai a majorității, ci şi a tuturor! Nu aprobăm noi toți oare orice dispoziție de la difuzoare? Nu-s ele, oare, aceste ordine, permanent, în condițiile date, singurele şi cele mai raționale lucruri ce le avem de făcut? Fiecare poate, dacă-şi dă osteneala, să descopere, îndărătul ordinelor, temeiurile lor. Şi dacă veți analiza şi aceste temeiuri, veți constata că ați fi dat exact aceleaşi ordine dacă aceasta era sarcina dv."

Filosoful i-a zâmbit femeii care intervenise şi apoi s-a adresat din nou celorlalți:

„Poate, deci, cineva să-mi dea un singur exemplu în care nu ar fi de acord cu dispozițiile ce i s-au dat?"

„Ordinul de a trăi la nivelul 7", aş fi zis eu atunci, dar imediat mi-am dat seama că primisem acest ordin înainte de a şti ceva despre nivelul 7. Aşa că nu era de genul celor din întrebare, fără a mai ține seama că orice argument ar fi fost inutil.

De aceea am tăcut.

Nici ceilalți nu au mai zis nimic şi în scurt timp difuzorul ne-a anunțat sfârşitul şederii acolo. Drept care am plecat toți, din proprie voință, prin urmare total democratic. A rămas numai F-107, pare-se, ca să-şi repete expunerea celor ce aveau să vină. În aceste condiții, am reflectat, asta era poate just şi salutar. Desigur că difuzorul era de aceeaşi părere, iar F-107 a primit cu siguranță dispoziții corespunzătoare.

9 aprilie

În ultimele zile am avut mai multe ture de serviciu, întrucât X-117 este bolnav. Nu ştiu nimic de el. Colegul lui de cameră spunea că ar fi „ceva nervos". Timpul meu liber trece, deci, mai repede, discut cu X-107 şi ascult toate emisiunile seriei „Cunoaşteți nivelul 7!".

Găsesc că ele devin plictisitoare. Azi ni s-a dat o explicație detaliată despre hrană. N-am ascultat-o cu atenție, căci o vorbărie despre un regim alimentar insipid tot nu face mesele mai gustoase.

Am reținut doar un lucru. Hrana noastră nu are forma ei specială nu numai din cauza lipsei spațiului de înmagazinare, ci mai ales ca să corespundă condițiilor de viață de la nivelul 7. Conține calorii, vitamine, minerale şi toate principiile necesare vieții. Insipiditatea este şi ea intenționată, pentru a evita efecte nedorite. Căci altfel, oamenii ar dori să mănânce mai mult decât li se cuvine. Iar dac-ar putea mânca mai mult decât e necesar, i-ar pândi obezitatea. Având în vedere lipsa de mişcare mai ales. Se acordase o deosebită atenție digestiei; eu cred că tabletele

adiacente fiecărei mese au o legătură cu asta. Ele împiedică tulburările digestive, pare-se. Sus, la suprafață, n-am avut niciodată neplăceri cu stomacul, dar e uimitor cât de repede s-a obişnuit cu mâncarea de aici.

Deşi eram convins de oportunitatea informațiilor şi de capacitatea muncii specialiştilor, mi s-a părut totuşi că se bătea apa în piuă.

Conferința de ieri a fost şi mai searbădă. Nu mai ştiu nici subiectul. Dar de bună seamă avea tot scopul de a ne convinge că eram în cea mai bună dintre lumile posibile.

Total independenți de cei de la suprafață, mulțumită savanților noştri. Şi în plus, cum spunea F-107, trăiam şi într-o democrație perfectă. Ce ne mai puteam dori?

Da. Dar nu e soare.

Mă mir de ce m-am gândit tocmai la asta. Ce păcat că nu am introdus în mâncare şi ceva care să ne facă să uităm soarele. Văd că şi nutriția, ca şi ştiința, are limitele ei.

10 aprilie

P-867 mi-a spus azi în sala comună că colega ei tratează un caz deosebit de interesant. „E vorba de un ofițer cu o misiune importantă", a zis dânsa, încercând astfel să intre în vorbă cu mine. „Desigur", a adăugat ea cu un zâmbet şiret, „toți avem aici o misiune importantă".

Introducerea mă interesează, într-adevăr, mai ales că bănuisem din vorbele ei că pacientul respectiv putea fi X-117. I l-am descris şi ea mi-a confirmat acest lucru.

N-aş putea să afirm că-l cunoşteam bine pe X-117. Nu prea avea obiceiul să iasă în timpul liber din cameră. Locuia cu X-137 şi nu schimbasem cu el decât ocazional câteva fraze înainte de a se fi îmbolnăvit. Ceea ce mă interesa din cazul lui nu era persoana lui, ci funcția ce-o avea. Era, în fond, aceeaşi cu a mea. Paralel cu spiritul camaraderesc uşor suscitat, era aşadar în primul rând curiozitatea cea care mă făcea să vreau să ştiu ce i se întâmplase. Natural că mă interesa şi starea lui, dacă e gravă sau nu, căci atâta timp cât lipsea, aveam tura de opt ore, în loc de şase, ca mai înainte.

P-867 a observat că veştile ei mi-au trezit interesul şi mi-a spus tot ce ştia.

X-117 nu a fost, cum susținea ea, o alegere fericită pentru nivelul 7. Nu trebuia în niciun caz să fie aici. O condiție de bază pentru oricine aici jos, indiferent ce sarcină i s-ar fi atribuit, era să nu aibă legături familiale prea solide. Cel ce vine aici nu trebuie să lase pe nimeni în urma lui pe pământ. Din acest simplu motiv selecționerii au exclus de la bun început candidații căsătoriți, ba chiar şi pe cei ce aveau bune relații cu părinții, cu rudele sau cu prieteni de ambele sexe. „Asta e una dintre metodele de a merge la sigur, este garanția că oamenii de aici, de jos, vor fi independenți şi se vor

simți ca atare", mi-a explicat ea.

Propriile mele amintiri coincideau cu ceea ce spusese ea. Mai înainte de a fi fost admis la cursuri, am fost descusut de felurite comisii şi de fiecare dată se interesaseră ce relații am cu rudele şi cu prietenii. Atunci nu-mi prea dădusem seama unde țintеau întrebările acelea, căci credeam că se gândeau la veşnica fereală de spionaj. Din fericire – azi aş spune, mai degrabă, din nefericire –, aveam foarte vagi relații familiale şi pot zice că prieteni aproape deloc.

P-867 a spus că şi ea fusese singură, de aceea a fost aleasă. În orice caz, a continuat ea, hotărârea de atunci a comisiei de examinare nu a atârnat numai de spusele candidatului, ci au fost depistați, prin întrebări-cheie şi teste psihologice, acei indivizi care stabilesc repede şi uşor noi relații şi astfel puteau stabili noi legături. Toată instruirea ar fi fost în zadar, dacă indivizii corespunzători, adică fără familii, erau totuşi atât de sociabili, încât, chiar fiind la centrul de instruire, şi-ar fi făcut prieteni. Tocmai aceste noi apropieri i-ar fi făcut improprii pentru nivelul 7.

Se pare că în pofida tuturor măsurilor de siguranță, în cazul lui X-117 s-au ivit unele scăpări. Dacă ar fi s-o cred pe P-867, acest X-117 nu e deloc o ființă independentă în toată accepțiunea cuvântului. E perfect adevărat că adolescent fiind, la cincisprezece ani, a rupt relațiile cu părinții şi s-a întreținut singur – acestea erau aspecte pozitive care păreau să-l facă să apară ca indicat pentru nivelul 7. Dar iată că acum prezintă simptome ale unei înclinații nelămurite pentru mama lui.

„Psihologic privind problema, e un caz uşor, spusese P-867. O regresie nevrotică spre copilărie, cauzată de o presiune a evenimentelor. Dar, a mai zis ea, psihologii aceia de sus, care l-au examinat, nu ar fi trebuit niciodată să comită o eroare atât de gravă. Era datoria lor să excludă oameni ca X-117 şi să găsească alții capabili să reziste crizelor nevrotice. Noi aici, la nivelul 7, nu ne putem permite indivizi sociabili." Şi a chicotit ca de obicei…

Am fost fericit când am putut părăsi sala comună. X-117 îmi făcea milă, dar în acelaşi timp îl şi invidiam. Desigur că suferea şi-şi va pierde poate mințile, dar era aşa fiindcă îşi iubea mama, adică o altă ființă umană. Eu puteam suporta vasăzică lipsa luminii soarelui, gândindu-mă ore întregi la asta, dar nu am pierdut nicio secundă de dragul altei ființe. Mi-am dat seama cât eram de singur. Mai singur decât nefericitul meu camarad. Eu eram, exact ca P-867 sau ca oricare altul de la nivelul 7, independent din punct de vedere psihologic. Bunăstarea mea interioară nu depindea de altul. Poate că nu voi fi capabil să țin la nimeni, ca, de fapt, oricare de aici – în afară de X-117. Din acest motiv şi din altele încă eram eu „indicat" pentru nivelul 7…

Mă deplâng. Stau acum la măsuța mea şi scriu, dar n-am nevoie de nimeni, cel puțin nu neapărată nevoie. Dar doresc pe cineva, am nevoie totuşi de cineva. De ce nu mă interesează ceilalți oameni? Fie cei de aici,

fie cei de pe pământ – ce importanță are locul? Îmi dau seama că am sufletul deformat şi că o parte din el este amputată.

Înțeleg însă, totodată, că e bine aşa cum e. Dacă toți, aici, am simți aşa ca X-117, întreg nivelul 7 ar fi un azil de nebuni singular, plin numai de pacienți şi care nu ar mai avea medici. Nivelul 7 n-ar mai putea să-şi joace rolul. Ar înceta să mai existe. Ar fi evident că normele de viață actuale ale locuitorilor lui sunt deci drepte.

Şi totuşi aş dori să-l compătimesc pe X-117 mai mult decât mi-e posibil.

11 aprilie

Sunt oare capabil să compătimesc pe cineva? Sunt capabil să simt prietenie sau chiar să iubesc pe altul? Pot resimți simpatie sau compătimire?

De ieri aceste întrebări mă tot chinuie. Nu vreau să fiu un monstru, dar un om fără emoții e în fond un monstru. Ce diferență e între mine şi un creier electronic? El poate calcula mai bine, raționa mai exact şi lucrează fără eroare. Nu poate iubi însă pe nimeni. Nici eu nu pot.

Eu însă mă pot compătimi singur şi asta n-o poate face un creier electronic. Aici e diferența.

Nivelul 7. O colectivitate asocială. O comunitate de monştri ce se compătimesc pe ei înşişi. Suntem însă în adevăr nişte monştri sau merităm compătimire? Aha, am ajuns deci iar la autocompătimire! Dar am spus „suntem" – ceea ce ar dovedi că încă gândesc totuşi social. Cât de adânc e îngropată în mine această noțiune? De ce mă istovesc oare, scormonindu-mă astfel? Dac-aş fi o maşinărie adevărată, aş fi desigur mai fericit.

O maşinărie fericită! Era mai bine, în loc să fi scris, să fi ascultat azi muzică. Căci ceea ce fac acum scriind aici e prostie curată. Poate înnebunesc şi eu.

Ar fi totuşi o problemă amuzantă pentru psihologi: este posibil să devină cineva nevrotic gândind la motivul de ce nu poate deveni nevrotic?

13 aprilie

Conferințele „Cunoaşteți nivelul 7!" nu le găsesc nici pe departe atât de interesante pe cât sperasem la început. Azi s-a încercat să ni se explice sistemul identificării personale. Toate numele noastre se termină cu cifra 7, pentru că trăim la nivelul 7. Literele folosite indică funcția fiecăruia. Semnificația celorlalte două cifre e atât de încâlcită, încât nici nu mi-am dat osteneala s-o urmăresc. Dar şi ele au o noimă, aşa cum orice lucru aici are la baza lui un sistem.

După terminarea expunerii, X-107 a încercat să discute cu mine despre tema: de ce suntem acum denumiți prin litere şi cifre, în loc să ne fi păstrat

vechile nume. Ne-au obişnuit cu metoda aceasta încă de la cursurile de instruire, pentru ca să nu ni se pară grea – se spunea – practica aplicațiilor la nivelul 7. Motivul, credea el, putea fi găsit în faptul că numele anterioare aveau pentru noi un conținut prea greu de amintiri ce ne legau de trecutul nostru la suprafață, iar cu această povară ne-am fi obişnuit mai greu în noua noastră existență.

Poate că avea dreptate, dar eu nu aveam deloc chef să discut acum cu el despre asta. Ceea ce mă interesa în primul rând erau încercările lui repetate de a vorbi cu mine, deşi observase probabil lipsa mea de entuziasm. De fapt, aşa făcea mereu. Se putea crede că îşi făcea griji din pricina mea şi căuta să mă scoată din ale mele. Deci dacă el e totuşi sociabil întrucâtva, starea mea nu ar fi deloc fără speranță.

Eram atât de absorbit de propriile mele gânduri, încât abia ascultam ce spunea. Dacă admitem, reflectam eu, că mai suntem puțin sociabili, poate mai puțin decât cei de pe pământ, dar nu atât de puțin totuşi încât să reprezentăm total o nouă specie, atunci urmările faptului ar fi enorme. S-ar putea întâmpla chiar să pot şi eu ține la cineva.

Există un proverb: „Dacă focul nu ajunge să facă apa să fiarbă, măcar o împiedică, să înghețe!" Hm, poate că X-107 nu e singurul tip sociabil care a scăpat prin ciurul psihologilor…

15 aprilie

Filosoful nostru F-107 a ținut iar în sala comună o cuvântare, de data asta despre „Libertățile de la nivelul 7".

Ascultătorii nu erau atât de atenți ca prima dată. Unii se rătăciseră într-un colț şi, întorcându-i spatele, şuşoteau de ale lor. Alții îl ascultau distrați, neavând, pare-se, altceva mai bun de făcut.

F-107 susținea că aici, jos, nu ne bucurăm toți numai de perfecta democrație, ci şi de absoluta libertate. Când nu suntem de serviciu, putem face orice dorim. Aveam libertatea, în special, să discutăm despre viața de la nivelul 7. Nu existau aici secrete şi nu era nimic ce să ne fie ascuns.

„Acest fapt", perora el, „face ca viața aici să fie atât de perfectă; avem această perfecțiune, care nu putea fi nicicând posibilă la suprafață. Sus erau de pildă necesare măsuri de siguranță contra agenților, spionilor sau suspecților. Asta însemna o limitare a libertății individuale în folosul interesului general. Aici, la nivelul 7, nu avem aceste pericole. Suntem la adăpost de duşmani, de oamenii lor, de străini sau prieteni prea curioşi. Aici îl cunoaşte fiecare pe celălalt şi toți ştim totul. Fiecare poate beneficia de individualitatea ce i-o conferă numărul său personal. Nimeni nu are relații cu lumea de afară, material superioară, dar spiritual inferioară nouă – da, tocmai izolarea noastră materială față de lumea de-afară e aceea care ne permite dezvoltarea capacităților noastre spirituale.

Dar tocmai izolarea naşte adevărata libertate, o libertate cum nu poate

alta exista, decât aici, la nivelul 7."

În stilul acesta a vorbit în continuare şi a încercat să ne arate că aici însă nimeni nu poate să abuzeze de libertatea sa, întrucât toţi cei aleşi în comunitatea noastră de aici, de la nivelul 7, trebuiau să fie indivizi conştienţi, fără putere personală, întrucât fiecare depindea de celălalt, şi aşa mai departe.

Aş fi pus câteva întrebări şi mai ales pe aceasta: poate fi numit liber un om închis pe viaţă, căruia i se permite totuşi să se dea cu ţeasta de zidurile puşcăriei? Dar m-am abţinut. La ce-ar fi folosit? Îl las să vorbească şi să creadă că e liber, dacă, mai ales, crede în ceea ce spune.

Nu i-am ascultat discursul până la capăt, ci am părăsit sala comună înainte de răgazul ce-l aveam. Mi se părea mai plăcut să zac întins pe pat şi să ascult muzică.

16 aprilie

Astăzi s-a transmis prin difuzor o comunicare senzaţională. A fost repetată de mai multe ori. După cum îmi amintesc, textul suna cam aşa:

„Atenţiune, vă rugăm! Atenţiune! Transmitem pentru toţi cei de la nivelul 7. Vă aducem la cunoştinţă că de acum încolo este posibilă căsătoria. Dacă doriţi să vă căsătoriţi, şi partenerul dv. acceptă oferta, apăsaţi pe butonul roşu din camere şi pronunţaţi numele dv. şi al partenerului. Veţi primi în cel mai scurt timp avizarea cu data ceremoniei prin circuitul particular. În caz că aţi fi bucuroşi să vă căsătoriţi cu cineva şi ezitaţi să-i propuneţi, adresaţi-vă serviciului nostru de mijlocire a căsătoriilor. Nici aci nu e necesară decât indicaţia numelui. Veţi primi, tot prin difuzor, răspunsul partenerului ales de dv. Termenele nu sunt obligatorii, întrucât centrala e foarte solicitată, iar apelurile vor fi înregistrate. Mulţumesc. Comunicarea s-a terminat."

După avizul acesta, a urmat obişnuita transmisie din seria cunoştinţelor folositoare, de astă dată cu tema actuală a căsătoriilor la nivelul 7. Conferenţiara noastră a insistat asupra marii însemnătăţi a căsătoriei de la începuturile societăţii omeneşti şi până în zilele noastre şi a ridicat în slăvi avantajele unei asemenea legături. În încheiere, ca o culme a expunerii sale, ne-a amintit şi de obligaţiile noastre faţă de colectivitatea umană; noi trebuie să veghem, în siguranţa nivelului 7, la perpetuarea speciei şi la păstrarea substanţei biologice a naţiunii.

„Bineînţeles că nu e posibil nici pentru perechile căsătorite să dispună de o locuinţă separată. Lipsa de spaţiu şi serviciul pretind menţinerea actualului sistem locativ. S-a avut în vedere totuşi asta şi s-au prevăzut săli comune speciale pentru căsătoriţi. Există zece încăperi de acest fel, ceea ce înseamnă că, chiar dacă toţi am fi căsătoriţi, fiecare pereche poate să se bucure în deplină singurătate de o oră întreagă."

Vorbitoarea ne-a dat mai înainte şi câteva cifre practice. La nivelul 7

locuiau 250 de bărbaţi şi tot atâtea femei. Astfel exista posibilitatea ca fiecare să-şi găsească partenerul. Odată cu elaborarea proiectului fuseseră prevăzute şi căsătoriile. Toate femeile şi toţi bărbaţii erau sănătoşi şi trebuiau să aibă şi descendenţi sănătoşi, prin urmare. Vârsta oscila între 20 şi 30 de ani.

Copiii aveau să fie destul de mari exact atunci când părinţii aveau să fie destul de bătrâni ca să le predea funcţiile.

Crainica acestei comunicări ne-a urat la urmă mult noroc în alegere şi a încheiat astfel: „Lăsaţi timiditatea deoparte, alegeţi singuri şi apăsaţi hotărât pe butonul roşu din camera dv.!"

18 aprilie

Avizarea a stârnit, cum era de aşteptat, o oarecare agitaţie. La masă, unde este adunată de fiecare dată o treime din totalul personalului, căci mesele se iau în trei serii, sunt unii ce nu-şi mai ocupă imediat locul. Umblă de ici-colo şi se uită primprejur ca să-şi găsească un partener convenabil. Asta provoacă o oarecare vânzoleală, dar ce nu face omul pentru „păstrarea substanţei umane"?

După cât îmi dau seama, nu e nimeni îndrăgostit serios. Asta nici n-ar fi posibil, căci nu trebuie s-avem sentimente. X-117 pare să fie o excepţie şi, poate, nu singura. Mi se pare totuşi că viaţa şi-a pierdut ceva din monotonie. Dacă cineva ar nimeri nevăzut aici, la noi, ar putea constata că toţi suntem înviorați întrucâtva. Dacă o să meargă şi de acum încolo tot aşa n-o să dureze mult, până când cei 250 de flăcăi şi cele 250 de fete de la nivelul 7 vor forma 250 de perechi căsătorite.

În seara aceasta am vorbit cu X-107 despre chestiunea căsătoriei. El o socoteşte ceva raţional. L-am întrebat unde va fi loc pentru această nouă generaţie şi el spune că dacă s-au prevăzut cele 10 încăperi nupţiale, trebuie să se fi ţinut seama şi de îngrijirea copiilor. Trebuie sa recunosc că răspunsul e concludent.

„E şi firesc", a mai adăugat X-107, „ca numărul oamenilor de la nivelul 7 să fie menţinut limitat. Dacă se vor naşte prea mulţi copii, va intra cu siguranţă în vigoare controlul naşterilor. Dar problema aceasta s-ar putea pune abia peste doi-trei ani."

19 aprilie

Azi difuzorul ne-a anunţat logodna lui PS-237 şi a lui AS-167. PS înseamnă profesoară şi soră medicală. Ea se numea înainte R-237, R însemnând rezervă. Se vede că avem înlocuitori destui pentru cazuri grave.

Pe AS-167 nu-l cunoaştem, dar când la masă mi-au arătat-o pe logodnică, am recunoscut în ea o fată care mânca în aceeaşi serie cu mine. Fiecare o felicita. Are cam 20 de ani, e foarte drăguţă şi chiar dacă nu

străluceşte de fericire, dă totuşi impresia că e destul de mulţumită. Ceremonia căsătoriei va fi transmisă la difuzor prin circuitul general la ora 7.

Ora oficierii s-a numit 7 şi nu 19 – cred eu – ca să se sublinieze corelația simbolică dintre ceremonie şi nivelul nostru, denumit 7.

Eram tocmai sub duş când a început transmisia. Zgomotul apei curgând nu acoperea difuzorul. Exact la 7 a răsunat vocea: „Atenţiune, vă rugăm! Suntem în fața unui eveniment ce va intra în istorie; prima nuntă la nivelul 7. Fiecare locuitor de aici e invitat să participe sufleteşte la acest eveniment epocal!"

Contrar altor anunțuri, tonul acestei comunicări era neobişnuit de sărbătoresc. Uscăciunea şi blazarea din monotonia vocii calme de obicei, a crainicei dispăruseră cu desăvârşire. Credeam că e alta care vorbeşte. Şi totuşi era cea mai simplă ceremonie, a celei mai simple nunți ce ți-o puteai închipui.

Un glas de femeie zicea: „AS-167, vreți să luați de soție pe PS-237 şi să mențineți această căsnicie cât timp este reciproc dorită?"

O voce de bărbat a răspuns: „Da."

Aceeaşi întrebare a fost pusă femeii. Şi când PS-237 a răspuns şi ea afirmativ, oficianta a zis: „AS-167 şi PS-237 sunt deci căsătoriți. Numele amândurora va purta pe viitor ca anexă litera «c» mică. Felicitări!"

Toată ceremonia a durat numai cu ceva peste un minut şi tocmai mă ştergeam cu prosopul când a luat sfârşit. Tinerei perechi i s-au adresat încă o dată calde felicitări, subliniindu-li-se nobila intenție şi numele lor noi: PS-237c şi AS-167c.

M-am îmbrăcat şi m-am întins pe pat, dând drumul la muzică. Erau ultimele măsuri din marşul funebru de Chopin.

Ia te uită, mi-am zis cu mirare, dacă aş fi avut eu vreo legătură cu organizarea administrativă, mi-ar fi venit o idee mai bună. Puteau pune măcar banda cu marşul nupțial al lui Mendelssohn. Dacă toate mariajele s-ar oficia la orele 7 seara, ar fi posibilă regia.

Vasăzică, la nivelul 7 nu e chiar totul perfect, m-a străbătut gândul, şi asta parcă mi-a dat într-un fel o satisfacție.

20 aprilie

La masa de azi, PS-237c, căci numele ei nou se răsfăța acum cu adaosul respectiv pe ecusonul de pe piept, ne-a povestit câte ceva despre „nuntă". Căsătoria ei avusese loc, spre dezamăgirea ascultătoarelor, într-o mică încăpere, acolo unde de obicei ne predam rufăria, un fel de celulă mai degrabă, căci avea vreo doi metri pătrați. Fuseseră de față numai dânsa şi logodnicul ei, dar trebuie că erau văzuți prin televiziune, căci li se spusese să privească către perete. Aşa erau văzuți mai bine.

Au fost întrebați şi au dat răspunsurile tot prin circuitele de difuzor.

Apoi le-au fost trimise prin hubloul micului ascensor, care de obicei livra rufărie, cele două plăcuțe pe dosul cărora era imprimat îndemnul: „Fixați această plăcuță pe ecusonul dv. de identitate."

„Asta a fost tot", a terminat PS-237c – şi părea la fel de deziluzionată ca noi toți.

Cineva parcă a mormăit că totul era interesant, dar din tonul remarcii se putea deduce că nici el nu credea asta. Un altul a zis că în fond era vorba numai de o pură formalitate, întrucât esența căsniciei rezidă realmente în propria ei natură.

Nimeni nu a mai făcut comentarii, şi apoi banda glisantă cu mâncarea ne-a captat suficient atenția, depărtându-ne de la subiect. De data asta masa s-a luat în mai mare liniște decât de obicei. De-abia către sfârşitul mesei a avut cineva o idee bună. A luat una din obişnuitele tablete între degete şi a ridicat ceaşca cu lichidul acela gălbui ca şi cum ar fi fost un pahar cu vin:

„Beau în sănătatea şi pentru fericirea primei căsătorite, PS-237c", a zis el, făcând o uşoară plecăciune în direcția ei. „Să ne trăiască mulți ani norocoşi, alături de AS-167c!"

„Pentru PS-237c", am mormăit toți şi ne-am îndesat în gură comprimatele. Tânăra căsătorită s-a îmbujorat puțin, uşor zăpăcită, dar şi-a dat repede seama că eram sinceri şi n-am luat-o în batjocură. Stânjenită, a bâiguit:

„Vă mulțumesc…"

21 aprilie

Azi au urmat alte anunțuri de căsătorie. Un ofițer din comandamentul administrativ, OA-297, s-a căsătorit cu o funcționară administrativă, FA-327. R-287 a luat pe D-267, o fată de la difuziune. În fine, M-227, o doctoriță, e acum soția lui EC-167, un observator la ecrane.

Am încercat să flecăresc oleacă în sala comună cu sora medicală S-527. Multe ocazii nu am avut până acum, căci inginerul electromecanic E-647 îi tot dă târcoale, în timp ce P-867 se preocupă de mine intens. Azi însă am avut noroc. N-au apărut nici E-647 şi nici P-867.

S-527 e o fată drăguță. Dacă m-aş hotărî vreodată să mă însor, nu aş lua de nevastă pe alta.

Am întrebat-o cu ce se deosebea munca ei de cea a lui PS-237. Mi-a răspuns că ea e soră medicală numai pentru adulți, pe când PS-237c se ocupă şi de copii. Am mai vrut să aflu dacă are mult de lucru. Ea a răspuns simplu că nu, deoarece la nivelul 7 nu prea sunt boli, iar accidente şi mai puține. Poate că duce o viață plicticoasă – am observat eu –, dar ea a negat, spunând că ascultă multă muzică, muzică uşoară în orice caz, nu clasică.

M-a interesat dacă o căsătorie nu ar putea-o face să îi pară viața mai

plină. Aici a ripostat că nu resimte monotonie. „Dar poate că tot am să mă mărit", a continuat ea, „căci E-647 mi-a făcut o propunere, iar eu i-am făgăduit să-i dau azi răspunsul. Din păcate n-a venit." Şi a privit încă o dată, dezamăgită se pare, împrejur.

N-am mai întrebat-o care i-ar fi răspunsul în cazul când ar fi venit E-647 şi am preferat să schimb tema. Cu toate că-i apreciam firea liniştită, uşor sensibilă însă, nu m-a tulburat în mod deosebit gândul că ar putea să-l accepte pe E-647 ca soţ. Cu siguranţă că el ţinea mult la dânsa.

Şi, în plus, poate că E-647 e un tip mai sociabil decât mine.

22 aprilie

Astăzi a fost şi P-867 în sala comună. Venise şi mai bine dispusă ca de obicei şi s-a îndreptat direct spre mine. „Ce credeţi despre căsătoriile astea? Nu-s o minunăţie?"

Am făcut o observaţie cinică, spunându-i că orice căsătorie e o prostie, tot atât de veche ca şi lumea. Ea a râs doar, răspunzându-mi: „Ştiu că nu credeţi ce spuneţi! Vreţi numai să vă ascundeţi adevăratele sentimente, atât." Şi iar chicotitul ei dintotdeauna.

Nu m-am lăsat târât mai departe şi am întrebat-o unde fusese zilele astea.

„Care vasăzică mi-aţi dus lipsa?", a constatat ea satisfăcută. „Ei bine, camaradul dv. X-117 ne face multe necazuri. Griji explicabile: e un caz greu. O căsătorie i-ar face bine, şi-mi pare rău că nu s-au anunţat mai din timp. Cum ştiţi, e un tip foarte sociabil, şi dacă s-ar fi căsătorit înainte de criză, asta i-ar fi slujit ca un fel de supapă firească a sentimentelor. Acum cazul a devenit mai complicat." Aici a încropit un surâs cuceritor când m-a privit – sau cel puţin aşa şi-l dorea ea. „Hai să nu ne mai irosim jumătatea de oră discutând despre X-117. Sunt într-adevăr sătulă până peste cap de el!"

Desigur c-aş fi dorit să aflu încă multe lucruri despre camaradul meu, dar nici nu-mi convenea să o întreb. În fond, avea dreptul şi ea la o destindere. De aceea am tăcut, căci nu vedeam despre ce să continui.

Ea nu s-a sinchisit de asta câtuşi de puţin. N-a rămas deloc deconcertată. Vioaie, a reînnodat vorba:

„Ştiţi că am primit deja două propuneri prin serviciul de mijlocire a căsătoriilor? De la doi ofiţeri timizi, care mă cer de soţie!" Şi a scos iar un chihăit în felul ei.

I-am adresat felicitări pentru succesele ei, dar părea că nu se mulţumeşte cu atât. „Cum, nu vă face deloc gelos vestea asta?", s-a mirat ea. „Sau sunteţi atât de sigur de farmecul dv., încât ştiţi că voi respinge ambele propuneri? Sunteţi un cuceritor rafinat, X-127!"

A ridicat cu cochetărie ochii şi m-a privit lung, cu subînţeles.

N-am putut pricepe de ce aş fi un tip de cuceritor rafinat. Nu eram

gelos deloc şi-mi era egal pe care din ofiţerii aceia i-ar fi luat, ba, ca să fiu sincer, mi-era egal şi dacă s-ar fi măritat sau nu. Dar am făcut prostia să zic la întâmplare că ştiu cu siguranţă c-o să-i refuze. Şi ea din asta a înţeles că persoana ei ar putea să însemne ceva pentru mine. Din fericire, timpul nostru se scursese. Ne-am despărţit la ieşire şi m-am dus în camera mea.

24 aprilie

Eu şi P-867 ne jucăm de-a şoarecele şi pisica: ea e desigur pisica. Ar vrea să se mărite cu mine, dar mie nici nu-mi trece prin cap. Dacă m-aş gândi la asta, nu m-aş căsători decât cu S-527. Dar la ea am scăpat şansa. Aseară s-a transmis căsătoria ei cu E-647.

Caut, deci, s-o evit pe P-867, stând de vorbă cu alţii. Natural că puteam rămâne şi închis în cameră, dar sacrificiul mi se păruse prea mare. Ieri am descoperit în sala comună o fată simpatică şi reţinută. Aceasta, R-747, va fi învăţătoare când noii copii ce se vor naşte vor fi măricei: se va numi I-747. Va face educaţia copiilor de la 6 ani în sus. Între timp are destulă vreme să-şi pună la punct metodologia şi i se dă ocazia să descopere cea mai bună cale pedagogică pentru o colectivitate ca nivelul 7. Ea însăşi spune că munca ei e destul de multă şi complexă pentru a o ocupa de pe acum cu desăvârşire, fiind necesar să fie introduse metode educative complet noi. Mi-am exprimat îndoiala că munca asta ar putea-o acapara total timp de 7 ani de acum încolo, dar ea a început să-mi spună câte ceva despre dânsa.

„Vedeţi", a zis, „când aveaţi 4 ani, poate că bunica dv. vă lua pe genunchi şi vă spunea poveşti, ba chiar că Dumnezeu din ceruri îi răsplăteşte pe cei buni, pedepsindu-i pe cei răi. Mai erau şi bunii îngeri păzitori ai fiecărui copil, care-i vegheau şi îi apărau de rele. Dacă aţi fost neascultător, vi s-a vorbit despre iad, care era adânc sub pământ. Ei bine, astfel de lucruri…"

În acest moment a fost întreruptă de P-867, care stătuse lângă noi şi ascultase. „Asemenea istorii nici nu trebuie pomenite" şi-a spus ea neinvitată părerea. „Tâmpeniile acestea influenţează negativ dezvoltarea firească a copilului. Sper că nici nu veţi spune gogomăniile astea copiilor noştri."

„Tocmai mă pregăteam să susţin asta", a afirmat R-747 calmă. „Nu putem povesti copiilor că cerul e deasupra şi iadul jos. Trebuie neapărat să inversăm lucrurile: iadul este undeva sus, iar paradisul este dedesubtul nostru, sub pământ. S-ar putea ca însuşi nivelul 7 să fie noul cer."

P-867 voia să intervină, dar eu n-am lăsat-o să ajungă la cuvânt. Treptat, prezenţa ei permanentă devenise sâcâitoare pentru mine. Dar, problemele pe care le atacase R-747 erau reale şi erau material bun pentru raţionament. „Vreţi, deci, cum s-ar spune, să creaţi o mitologie nouă?", am întrebat-o, „adică o mitologie adaptată realităţilor de la nivelul 7 şi care v-ar fi şi utilă?"

P-867 m-a luat în râs: „De ce ne trebuie mitologie? Ducă-se la dracu toate poveştile…”

„Ați vrut să spuneți desigur la Dumnezeu, nu?”, am întrebat-o eu acru şi am simțit că mă lasă nervii. Dar m-am stăpânit şi am continuat mai liniştit: „Cât se poate pricepe oare un psiholog la mitologie?”

Ea s-a înfuriat atunci şi ne-a lăsat baltă. Am fost mulțumit. Numai gândul că se poate crea o nouă mitologie mă subjuga. Cu P-867 n-aş fi putut în ruptul capului să discut despre aşa ceva. Simpla ei prezență ajungea să irite sau să deranjeze.

Iarăşi însă trecuse timpul şi m-am despărțit de R-747.

25 aprilie

Ieri am avut cu adevărat noroc. La câteva minute de la notările din jurnal, m-am dus la sala comună şi am acaparat-o pe R-747 o jumătate de oră numai pentru mine singur. P-687 n-a apărut, din fericire, aşa că am putut continua discuția despre mitologie.

Azi a fost altfel. P-867 a răsărit şi ea, sechestrându-mă aproape total. Mi-a spus totul în amănunt despre X-117, căruia îi merge mai bine. Cu toate astea, la plecare, R-747 a găsit ocazia să-mi strecoare o foaie de hârtie. Mi-a şoptit s-o citesc până i-o înapoiez la viitoarea întâlnire. Am citit-o. E o povestioară pentru copii, destinată generațiilor viitoare, nenăscute încă. Este atât de interesantă, încât profit s-o aştern pe hârtie, cuvânt cu cuvânt:

ALFA, GAMA ŞI MICUȚUL C-777

A fost odată un băiețaş. Îl chema C-777 şi locuia la nivelul 7. Era un şcolar silitor, dar avea o meteahnă: voia mereu să afle ce era deasupra noastră, deasupra bunului nivel 7.

„Spuneți-mi”, repeta el mereu, „ce este acolo sus?”

Şi părinții săi erau speriați când îl auzeau, căci nu voiau să-i vorbească despre iadul care era deasupra lor. Dar băiețelul nu se astâmpăra şi zicea: „Hai, spuneți-mi ce e acolo?” Aşa că, pentru a avea linişte, ei i-au povestit totul într-o bună zi.

Cu cât te ridici mai sus, plecând de la nivelul 7, cu atât te apropii de El, de acela al cărui nume nici nu trebuie rostit, căci nu e voie. El nu poate fi văzut, auzit, nici pipăit sau mirosit, dar puterea lui, acolo sus, este nemărginită. Dacă cineva s-ar apropia de El, ar fi imediat ucis de ajutoarele sale nevăzute.

Băiețaşului C-777 a început să-i fie frică şi n-a mai întrebat nimic.

Totuşi, după câteva zile a uitat de frică şi l-a întrebat şi pe învățător ce este acolo sus. Acesta ştia mai multe despre lumea din afara nivelului 7 şi i-a spus că El, cel ce domneşte sus, deasupra, se numeşte St-90. I se mai spune şi „Sfântul”, căci nimeni n-ar cuteza să-l numească pe numele lui cel adevărat, care este

Stronțiu 90.

Sfântul 90 este stăpânul vieții şi al morții. El stăpâneşte lumea de sus, cu ajutorul servitorilor săi minusculi şi nevăzuți, care omoară la simpla atingere pe oricine. Între ei sunt şi drăcuşorii Alfa şi Gama. Datoria lor este să colinde lumea de sus şi să caute vietăți ca să le ucidă. Asta de fapt este o treabă grea, căci lumea de sus este demult stăpânită de Sfântul 90. Nu mai sunt ființe în viață pe ea.

„M-ar ucide şi pe mine", l-a întrebat C-777 pe învățător, „dacă m-aş duce acolo sus?"

„Desigur, prostuțule", a zis acesta, te-ar prinde mai înainte de a ajunge sus!"

După asta băiețaşul n-a mai întrebat. Dar nu uitase povestea. Noaptea îi visa câteodată pe Alfa şi Gama, sub chipul unor frățiori care voiau să se joace cu el. Nu a trecut multă vreme, până când a început să creadă că Alfa şi Gama erau două fetițe cumsecade.

Băiețaşul nu mai ştia de lecții, de nimic, ba chiar nu se mai ținea nici de şcoală. Până când, odată, a dispărut de-acasă.

Nimeni nu ştia cum părăsise el nivelul 7. Dar lăsase un bilețel, în care spunea că pleca sus ca să se joace cu Alfa şi Gama. Nu a mai fost văzut de atunci. E lesne de imaginat că a fost omorât imediat de drăcuşorii aceia sau de alți frățiori de-ai lor încă înainte de a ajunge pe tărâmul de sus.

Iată, dragi copii, morala acestei istorioare: Nu vă mai gândiți la lumea de la suprafață şi fiți fericiți aici. Iar dacă veți fi prea curioşi şi veți vrea să aflați ce se petrece în afara nivelului vostru 7, gândiți-vă la sărmanul C-777 care şi-a plătit curiozitatea cu viața…

Mi se pare o poveste foarte bună, chiar dacă ar mai putea fi corectată pe ici pe colo. De exemplu, de ce să fie sărmanul C-777 pedepsit numai pentru curiozitatea lui? Ar fi mai bine ca drăcuşorii Alfa şi Gama să fi fost trimişi de stăpânul lor St-90 să-i pătrundă în suflet şi să-l determine să se ducă, pentru ca St-90 să-l devoreze.

Mi se pare că versiunea asta ar fi şi mai înfricoşătoare; aşa că i-o voi propune fetei. Îi va ajuta pe părinți să aibă copii mai ascultători: dacă nu sunteți cuminți, vine Alfa şi Gama să vă ducă la St-90 care vă mănâncă…

26 aprilie

I-am dat lui R-747 povestea cu corecturile mele. Mi-a apreciat plusul de timorare, dar a spus că ea s-ar abate astfel de la faptul în sine. Oricum, va lăsa povestea aşa cum este; îi rămâne totuşi valoarea educativă.

P-867, care ne plictisea iarăşi, a zis cu răutate: „Văd că Alfa şi Gama au devenit ceva real; ideea asta e complet idioată!"

Un ofițer de la sursa de energie atomică, care ascultase şi el întâmplător discuțiile noastre, a rugat-o pe R-747 să-i dea puțin manuscrisul. Şi i-a făcut câteva obiecții tehnice. Întâi că simbolul

stronțiului nu e „St”, ci „Sr” şi nu prea merită să fie sanctificat. Apoi a zis că, din păcate, dar numai pentru istorioară, stronțiul nu are durata de înjumătățire decât de 25 ani. „Sfântul dv. din poveste nu prea trăieşte mult”, a zis el râzând. „De ce n-ați ales plutoniul 239, izotopul care are o viață de 24 100 de ani, sau toriul 232? Aveați atunci cifra frumuşică de 13 900 000 000 de ani până se distruge la jumătatea lui”!

„Perfect!” a persiflat P-867; „cu simbolul toriului, adică «Th», basmul ar căpăta şi o tentă teologică cu aluzia asta măruntă”.

EA-327, ofițerul atomist, a surâs. Şi a avut şi el ceva de adăugat la drăcuşorii Alfa şi Gama. „Nu prea pot fi socotiți ca frățiori. Căci stronțiul 90 nu emite particule alfa, ci beta. Dacă vreți să pomeniți de drăcuşorul Alfa, trebuie să faceți din plutoniul 236 sau din toriul 232 stăpânul pământului de sus. Cât priveşte radiațiile gama…”

Aici l-am întrerupt pe savantul meu camarad, dar am făcut-o cu mare politețe. Nu mai puteam asculta obiecțiile lui pedante, care dăunau noii mitologii mai mult decât intervențiile persiflante făcute de P-867. Am subliniat că basmul era destinat doar copiilor şi nu avea nevoie de o bază ştiințifică exactă. Dac-ar trebui s-o aibă, n-ar mai fi poveste, ci tratat.

Nu-mi părea rău să fiu totuşi atât de categoric. Dar iar venise timpul să ne retragem în camere. La despărțire i-am promis lui R-747 să-i scriu şi eu o istorioară şi m-am ținut de cuvânt. Iat-o:

POVESTEA CIUPERCII URIAŞE

Veți asculta o poveste a Sfintei Benzi-de-Magnetofon, pe care orice copil o poate auzi dacă apasă pe butonul SB.

A fost odată o vreme când oamenii nu trăiau la nivelul 7, ci sus, pe scoarța pământului. Deasupra capetelor lor n-aveau tavane şi de aceea erau udați până la piele de apa care cădea din cer şi aproape prăjiți de dogoarea unei mingi enorme de foc, care călătorea, roşie, douăsprezece ceasuri din zi, în înălțimi. Multă vreme oamenii au fost trişti, căci ploaia şi soarele le făceau viața amară. Colac peste pupăză, mai erau şi furtunile, mai puternice ca mii de ventilatoare. Treptat, au învățat să-şi facă nişte lăzi mari de tot, în care să trăiască. Au lăsat meşteşugul acesta copiilor lor, ei mai departe, şi aşa arta construcțiilor a atins o mare perfecțiune. Casele lor erau mai înalte decât lungimea sălii noastre de mese.

Dar tot nu erau mulțumiți. Nu le ajungea că se apărau de forțele naturii, ci căutau să le şi stăpânească. Astfel au născocit maşinării cu care s-au înălțat în văzduhuri. Îşi ziceau că, cu cât se ridicau mai sus, cu atât le va fi mai bine. Şi, în sfârşit, s-au ridicat atât de sus, încât cei de pe pământ nici nu-i mai vedeau.

Dar nici asta nu i-a făcut mai fericiți. Au ridicat clădiri minunate şi au construit felurite maşinării cu care se duceau departe în cer, dar acum voiau să facă ceva foarte mic care să devină singur mare şi aşa au născocit ciupercuța. Ea creştea din pământ şi era atât de gingaşă că până şi o ghetuță de copil o putea fărâma. Oamenii au vrut însă ca ciupercuța să crească, să crească, până

se va face cel mai mare lucru de pe pământ.

Învățații lor, deci, s-au adunat laolaltă şi s-au sfătuit cum să facă ciupercuța să crească, şi, ia-te-uită, într-o bună zi au reuşit. Ciupercuța a început într-adevăr să crească.

Asta, au socotit oamenii lumii de sus, asta e o izbândă minunată! Bărbații care reuşiseră isprava au ajuns foarte lăudați. Dar ciuperca creştea şi iar creştea. Curând a ajuns mai înaltă ca toate casele lor şi creştea mai departe. Pălăria ei ajungea acolo unde se plimbau maşinile lor zburătoare.

Apoi s-a întâmplat ceva ce oamenii nu socotiseră. Ciuperca uriaşă a început să miroasă. La început nu era mare pagubă, numai câțiva oameni îi simțeau mirosul. Mai târziu însă, când ciuperca nu se mai oprea din crescut, mirosul s-a întețit şi fiecare îl simțea. Unii n-au mai putut suporta, s-au îmbolnăvit şi au murit. Dar alții se bucurau, căci ciuperca creştea mereu.

Timpul trecea, ciuperca se tot mărea, mirosul ei aşişderea, până când lumea s-a speriat. De frica duhorii căutau un loc să se ascundă, să n-o mai simtă, dar ea intrase peste tot. De atunci au început să se ascundă ei în pământ.

Au tot săpat şi au săpat, până au ajuns la nivelul 7. Şi acolo n-au mai simțit mirosul ciupercii uriaşe. Dar ciuperca de care au vrut să scape a crescut mereu, până a acoperit lumea de sus cu trupul şi duhoarea ei. Până când a pleznit.

Într-o clipă, ciuperca uriaşă a pleznit în milioane de bucăți, care au fost duse de vânt în casele oamenilor rămaşi acolo şi în aparatele lor de zburat. Erau pretutindeni. Şi fiecare om ce atingea sau mirosea vreo bucățică din acestea murea. Curând, pe fața pământului nu a mai rămas niciun om în viață.

Numai puțini, aceia ce s-au adăpostit la mare adâncime au rămas. Voi, copii, sunteți urmaşii acestora. Tocmai asta e morala poveştii, adică…

Nu, nu-i adaug nicio morală. Sunt curios ce o să creadă R-747 despre povestea aceasta a mea.

28 aprilie

Ieri mi-am petrecut ziua scriind introducerea la jurnalul meu. E semnificativ că ideea mi-a venit abia acum. Cred că povestea mea mitologică, aceea cu ciuperca uriaşă, m-a stimulat să înțeleg just importanța situației mele.

Ea explică coborârea noastră în adâncuri. În tot cazul observ că vorbeam în introducere despre „temniță", ceea ce nu prea sună măgulitor pentru nivelul 7.

Care-s actualmente adevăratele mele simțăminte? M-am obişnuit aici sau mă simt tot un prizonier? Dar ştiu eu ce simt cu adevărat? Poate vreun om să ştie ce simte?

În orice caz, simțămintele mele nu au numai un sens, căci într-o zi cred că singurii norocoşi ce există sunt cei ce au pătruns în măruntaiele pământului, iar în ziua următoare recunosc cu groază că sunt închis într-o

hrubă la nivelul 7. Mă întreb ce-o să se mai întâmple aici.

Se vede că simțirea şi cunoaşterea sunt două noțiuni complet deosebite şi că nimeni nu poate şti ce simte.

R-747 îmi apreciază povestioara. Crede că o va putea spune viitorilor copii, celor nenăscuți încă, atunci când vor creşte.

Îi place şi ideea cu „Sfânta Bandă-de-Magnetofon" şi a spus: „Cărți tot nu pot fi la nivelul 7 din cauza lipsei de spațiu. În plus, metoda lecturii simple e depăşită. Pe o carte poate citi o singură persoană, pe când numărul ascultătorilor unei benzi e nelimitat. Ar fi deci avantajos s-avem în loc de-o carte sfântă, o bandă sfântă. Ca să nu mai vorbim de faptul că nici conținutul vechii «Sfinte-Cărți» nu se potriveşte cu existența la nivelul 7."

P-867, care are mereu ceva de criticat, de data asta s-a legat de prescurtarea mea SB pentru „Sfânta-Bandă":

„Spusă repede, prescurtarea ar putea să fie confundată cu simbolul stronțiului, Sr", zise ea ironic.

Observația ei avea un sâmbure de adevăr, dar i-am limitat efectul, precizând că la copii SB va însemna Sfânta-Bandă, pe când Sr nu poate fi decât stronțiu. Şi fiindcă încă mai mima nelămurirea, am spus că învățământul fiind pe viitor cu mijloace „audio" şi nu „video", crainicii nu vor scăpa greşeli la înregistrări, aşa cum se întâmplă cu tipografii şi corectorii, care au nevoie de o „erată".

Căsătoriile au ajuns o adevărată epidemie. Zilnic au loc ceremonii şi sunt comunicate cu obişnuita publicitate, dar eu am renunțat de mult să le țin socoteală. P-867 mă ține cam zilnic la curent cu ofertele ce i se fac direct sau prin intermediari. Nu mă prea interesează aceste lucruri şi n-o mai întreb nici ce răspuns a dat. Ştiu prea bine ce urmăreşte şi că s-ar mărita cu mine oricând.

1 mai

Noaptea trecută am visat urât. Coşmarul mi s-a întipărit aşa de puternic în memorie, încât mi-amintesc toate detaliile.

Mergeam pe o stradă foarte animată dintr-o metropolă. Cerul s-a întunecat deodată şi, ca deseori în vise, m-a năpădit gândul că în curând se va întâmplă ceva groaznic. Oamenii alergau pe lângă mine, arătau înspăimântați în sus, căutând adăpost. Eu m-am refugiat într-un imobil masiv; mă găseam cu alții într-o încăpere înaltă, cu ferestre mari, care părea destinată de obicei unor întruniri. De-abia intrasem în sala aceea că afară a strălucit o lumină atât de orbitoare, încât fețele celor prezenți pe lângă mine au părut luminate ca în plin soare. Apoi a venit tunetul exploziei şi s-a făcut iar întuneric ca şi înainte.

Brusc, s-a mai luminat însă. M-am apropiat de un geam şi am privit

spre centrul oraşului. Spre spaima mea, acolo unde trebuia să văd îngrămădeala clădirilor, nu era decât un vast câmp de dărâmături. Tot ce fusese în picioare era literalmente ras de la suprafaţă. Mi-amintesc că m-am mirat cum de-au dispărut total formele precise cunoscute, făcute din oţel, beton şi sticlă. Blocurile din centrul oraşului erau mai trufaşe şi mai masive decât acelea de la periferii şi marcaseră profilul orizontului. Am resimţit un şoc când am putut atunci vedea clădirile modeste mărginaşe: nu mai era nimic între mine şi ele, ca să mă împiedice să văd departe de tot. De la marginea oraşului şi până la mine nu existau decât circa zece kilometri pătraţi de pământ mort.

Toţi cei din încăpere trebuie să fi fost la fel de înspăimântaţi ca şi mine. Nu se auzea niciun cuvânt. Ne uitam unul la altul aruncând câte o privire rapidă pe fereastră.

Şi apoi, fără veste, a venit transformarea oamenilor. Am văzut că chipurile şi mâinile lor se îngălbeneau. Galbenul devenea cenuşiu şi atunci oamenii se prăbuşeau. Carnea li se prefăcuse într-o pastă ca de cauciuc, fără viaţă. Zăceau peste tot în jurul meu, pe podele, îşi agitau din când în când membrele, tot mai încet şi greoi, până intrau în nemişcare. Eram parcă înconjurat de nişte imitaţii groteşti de păpuşi din plastic, risipite pe jos la întâmplare.

Mi-am ridicat fără voie mâinile ca să-mi acopăr ochii, dar inima mi s-a oprit. Le văzusem. Şi mâinile mele erau acum galbene şi deveneau cenuşii.

În clipa aceea m-am trezit; restul nu-l ştiu, deci.

Dar oare m-am trezit cu adevărat? Coşmarul a fost numai atât, un vis teribil? Nu avea toate semnificaţiile unui avertisment real? Nu era o profeţie?

Ştiu că este absurd să încerci sa explici visele, dar coşmarul acesta stabileşte o atât de strânsă legătură cu timpurile noastre şi situaţia mea, încât nu pot atât de uşor să-l gonesc pur şi simplu din minte.

Câmpurile cu ruine, oamenii coloraţi zvârcolindu-se, mâinile mele…

2 mai

Visul acela a avut o influenţă extrem de negativă asupra mea. Dispoziţia mea, zisă eventual bună, a scăzut până la zero. I l-am povestit într-o doară şi lui P-867; în fond este psiholoagă.

Ea e de părere că prezint deocamdată semne ale unor simptome vecine cu isteria. Mai crede că şi povestirile mitologice ale lui R-747 au contribuit la aceasta. Între ciuperca mea uriaşă şi visul meu ar fi o legătură. Trebuie să recunosc că vorbele ei sunau foarte convingător. „Dar adevărata origine e şi mai îndepărtată", a mai adăugat ea pe un ton egal, „căci în d-ta sălăşluieşte o teamă fundamentală, care îşi are unica şi veritabila sursă în faptul că nu duci o viaţă normală pentru un bărbat de vârsta d-tale".

La dracu! Ce voia? Să mă determine la căsătorie, folosind înfricoşarea? Dac-aş putea fi sigur că o viaţă conjugală cu program fix mi-ar reda echilibrul interior, mai-mai că m-aş căsători şi eu. Şi poate c-aş lua-o şi pe P-867, căci aici n-ar fi inutil să ai ca soţie o psiholoagă. Ea, cel puţin, avea pentru orice o explicaţie plauzibilă.

Aş vrea să mă pot sfătui cu cineva. Chiar cu P-867, dacă ar fi obiectiv, şi nu subiectiv, interesată de rezultat.

Nu ştiu prea bine ce să fac, dar în orice caz nu mă pot lăsa pradă acestor toane ale mele. Pentru suferinţa omenească trebuie să existe limite, tot aşa cum sunt la coborârea în adâncuri. Şapte niveluri în jos, acesta e capătul. Dar sufletul omenesc, el, ce limită are în prăbuşire?

3 mai

Azi a revenit X-117. E foarte palid, dar se comportă normal. Nu vorbeşte cu noi şi nici noi nu-l întrebăm ce a fost cu el.

Am aflat însă de la P-867. Psihanaliza şi medicaţia au accelerat terapia. Ea a declarat că X-117 este complet restabilit şi-şi poate relua fără riscuri munca.

Dar eu sunt sigur că a fost cu totul altfel. Nu mă refer la pierderea de greutate, nici la paloarea lui nesănătoasă. I-am vorbit lui P-867 despre îndoiala mea, dar ea a râs şi m-a asigurat astfel: „Dacă-i vorba pe-aşa, apoi nici d-ta nu arăţi prea bine în ultima vreme!"

Aici o cred. Vorbise ca la carte. Încep să mă mir că n-am ajuns încă următorul pacient al lui P-867 şi al colegilor ei. Şi decât pacientul ei, ar fi preferabil să-i fiu soţ.

Dar nu-mi doresc niciuna din alternative. Ar însemna să cad din lac în puţ. Şi n-aş avea nevoie de niciuna din variante dac-aş putea scăpa de gândurile mele negre, care mă năpădesc zilnic şi nu-mi dau pace.

4 mai

Azi am căutat să mă relaxez inventând noi poveşti pentru mitologia actuală destinată viitoarelor generaţii. M-am gândit întâi mult şi apoi am vorbit cu R-747. În timpul când sunt astfel suficient de stimulat şi mă ocup cu asta, uit de starea mea sufletească regretabilă. Şi s-ar putea crede că sunt în pericol căutând să evadez pe această cale din realitate, dar deocamdată mă ajută să suport prezentul. I-am propus prietenei R-747 câteva principii generale care să stea la baza creării poveştilor; pot nota, de exemplu, câteva din acestea:

Sus e rău, jos e bine. Spaţiul prea mare prezintă pericol. Spaţiul limitat, însă, multe avantaje. Marile depărtări sunt produsul unei fantezii bolnăvicioase; numai mulţumirea cu limitările fizice ale nivelului 7 este ceva normal şi lăudabil. Dorinţa distracţiei e dăunătoare şi numai acela

căruia i-ajunge serviciul şi trăieşte fără pretenţii mari e un bun cetăţean.

R-747 le găseşte bune şi le va folosi la compunerea noilor basme. Ca de obicei, am fost deranjaţi de P-867. Mi-e imposibil să scap de ea când mă întâlnesc cu R-747: se ţine scai.

5 mai

Şi noaptea trecută am avut un vis „atomic".

Eram, cu părinţii mei, la o intersecţie, pe stradă, în oraşul meu natal. Cerul, deasupra noastră, se acoperise cu obiecte zburătoare neobişnuite, nu avioane sau rachete, ci nişte forme ciudate, dar desigur toate legate de un atac nuclear. Priveam cu interes unele din ele care erau globulare şi pluteau liniştit, înconjurate de altele, minuscule, ca un roi de muşte. Nu înţelegeam ce rol au ultimele. Aveam însă oarecum vaga impresie că dispozitivele mici ce zburau în jurul sferelor aveau sarcina să ne apere de sferele cele mari, dar ceea ce mi-a captat atenţia a fost spectacolul globurilor mari, plutind ca nişte planete înconjurate de sateliţii lor. Era fascinant. Era ca un univers, un sistem solar născocit de om, căci era prea aproape de Pământul nostru. Micile aparate se roteau neobosite în jurul globurilor – sau erau baloane? – care treceau peste capetele noastre. Mă dusese gândul la o haită de lupi încercuind nişte urşi.

Cerul era limpede. Când am privit mai sus, în înălţimi, am observat nişte linii pufoase albe, ca acelea ce le lasă în urmă reactoarele. Mi se părea că acolo se născuse o nouă viaţă. Poate că m-am exprimat greşit zicând „viaţă", căci ştiam că toate-s neînsufleţite, dar mişcările lor îţi dădeau impresia că trăiau cu adevărat. Stăteam pironit în stradă alături de părinţi, de a căror prezenţă uitasem, ca şi de scopul plecării noastre de acasă. Mă uitam la cer. Când deodată, atât de brusc încât mă îngrozesc şi acum, o lumină orbitoare a întrerupt scena. Am înţeles imediat că deasupra noastră se declanşase o explozie nucleară. Încrucişarea unde stăteam nu oferea protecţie. Clădirea cea mai apropiată era la vreo cincizeci de metri. Am pornit în goană spre ea, strigând părinţilor mei să mă urmeze, deşi ştiam că e o încercare complet zadarnică. Era mai bine să ne trântim la pământ.

Apoi se făcea că stăteam lungit pe asfalt şi îmi ziceam: iată că sunt mort. Ultimul meu gând, limpede, clar, a fost convingerea nestrămutată, mi-amintesc, că moartea mea era inevitabilă şi că în clipa aceea muream. Dar conştiinţa mi-era total trează şi mi-am concentrat toate forţele sufleteşti ca să mi-o păstrez. Numai ele răspundeau la apel, căci trupeşte nu mai simţeam nimic. Nu mai aveam trup, se pare, doar mintea lucra febril: să exist! Numai atât, să exist!

În secunda aceasta de concentrare sufletească enormă, mi-a răsărit în minte problema nemuririi sufletului meu. Am recunoscut clar, în vis, ideea asta. Ştiam însă şi că de finalul eforturilor luptei acesteia depindea

rezolvarea problemei universale a nemuririi sufletului. Mi se părea că în încleştarea pentru viaţa mea mă luptam şi pentru toţi semenii mei, pentru omenirea întreagă.

Mă luptam încă atunci când m-am trezit. Am rămas mult timp în pat şi am reflectat la rosturile acestui coşmar şi la sensul luptei aceleia ale mele, acerbe. Oare conştiinţa îmi rămăsese trează, după ce ştiusem că nu mai exista corpul meu, sau mă trezisem mai înainte? Nu aveam putinţa să-mi răspund la această îndoială.

Am revenit apoi complet la realitate şi am abandonat preocupările metafizice. Trebuie să mă întorc la treburile practice ale prezentului. Amintirea visului, însă, m-a urmărit toată ziua.

Voi avea astfel de coşmaruri şi de acum înainte? mă întreb. Nu pot avea linişte nici măcar în somn?

6 mai

Încerc să găsesc o ieşire din dilemă. Trebuie să mă vindec sau să fiu vindecat. Poate că singura soluţie ar fi un compromis.

Pe de o parte, nu aş vrea să continui discuţiile cu R-747, căci este posibil ca ele să aibă un efect negativ asupra psihicului meu. Dar, concomitent, ele sunt un derivativ care mă deconectează. Un calmant? Poate. Deşi acest „drog" are acţiune trecătoare, „narcoza" asta ar putea fi extinsă, ca efectul să fie de durată.

Pe de altă parte, o căsătorie ar putea contracara efectul negativ. Dacă nu aş mai avea coşmaruri cu catastrofe nucleare şi aş putea, totuşi, să mă preocup în continuare de mitologia noilor generaţii, ar fi totul soluţionat ideal.

Ar trebui, deci, să mă căsătoresc cu P-867. Ea nu reprezintă cine ştie ce pentru mine, dar o căsătorie ar fi utilă. A ţine cu adevărat la cineva, la nivelul 7, înseamnă numai o amăgire. Aici jos nu avem putinţa să întreţinem legături strânse cu o altă fiinţă. Iar o singură oră de intimitate reprezintă pentru nişte tineri căsătoriţi o cruzime. La nivelul 7 intimitatea limitată e ceva de la sine înţeles, deci un sentiment relativ, un avantaj.

Iată că acum am găsit încă un principiu de bază pentru mitologia noastră modernă, folosibil pentru R-747 şi basmele ei: „Nu-i iubi şi nu te sinchisi prea mult de semenii tai, mai ales când sunt cei din familie." Da, trebuie să i-l spun cu prima ocazie.

În caz că P-867 îmi va fi soţie, mă gândesc că nu va avea cine ştie ce contra dacă mai discut cu R-747. S-ar putea chiar să precizez de la bun început acest lucru, ca un fel de condiţie, în cererea mea de căsătorie. P-867 este desigur destul de perspicace să recunoască necesitatea convorbirilor mele cu R-747, care îmi creează un climat psihic prielnic.

Ca soţie, P-867 ar avea posibilitatea să vegheze şi asupra sănătăţii mele psihice, fără să-i fiu neapărat pacient. Căci aş avea nevoie de părerile ei în

specialitate, mai mult extraprofesional şi particular.

Observ că, oricum privesc lucrurile, ajung la concluzia că, ținând seama de situație, P-867 ar fi singura alegere sănătoasă şi rațională ce-aş putea-o face. Ținând seama de situația de la nivelul 7 desigur, iar nivelul 7 este cea mai bună dintre lumile posibile.

Poate că lucrurile nu stau tocmai aşa, dar, ca eventualitate, căsătoria cu P-867 rămâne ceva de luat în seamă.

Gândul doar mi-a ameliorat întrucâtva dispoziția.

7 mai

Azi i-am făcut lui P-867 propunerea respectivă, formal şi hotărât, dar punând şi condiția fermă ca să fie de acord cu întâlnirea mea zilnică în sala comună, cu R-747.

P-867 mi-a primit oferta şi a spus imediat că socoteşte condiția mea ca ceva de la sine înțeles. Era foarte fericită şi mi-a cerut să apăsam amândoi simultan butonul roşu, ca să comunicăm hotărârea noastră. Am primit. Acum aştept în camera mea să mi se anunțe data ceremoniei. Voi continua cu notările în jurnal după ce voi fi înştiințat.

În sfârşit, am primit avizul: „Serviciul căsătorii cheamă pe X-127! Pentru nunta dv. cu P-867 vi s-a dat aprobarea. Ceremonia va avea loc azi, la orele 7, în biroul stării civile. Apăsați butonul roşu şi confirmați avizarea!"

Tocmai făcusem asta, când X-107 a intrat în cameră. Cred că a observat pe dată că primisem o veste deosebită, căci a zâmbit şi a ridicat întrebător din sprâncene. Când i-am spus că astă-seară mă căsătoresc cu P-867, mi-a urat noroc şi a zis că am făcut o alegere judicioasă.

Mă bucur foarte mult că mă aprobă, căci desigur că vom rămâne şi pe viitor colegi de cameră. Cu el voi fi zilnic mai multe ore împreună decât cu viitoarea mea soție – iată totuşi un gând consolator.

8 mai

Ieri am întâlnit-o pe P-867 la timpul şi în locul stabilit. Când am părăsit amândoi, după câteva minute, strâmta încăpere, eram soț şi soție. Pe piepturile noastre erau noile nume cu adausurile „c". Am zâmbit când ne-am spus că ni se lungiseră astfel numele şi am hotărât amândoi să folosim câte o prescurtare. Între noi, ne vom numi, simplu, P şi X.

P a mai propus, ghiduşă, să ne permitem în continuare să sărbătorim neoficial evenimentul. Eram în sala de mese şi încă n-aveam habar ce avea de gând. Ea m-a tras conspirativ într-un colț, acolo unde nu ne putea privi nimeni, şi a murmurat: „Aici o să petrecem!" Şi a scos din buzunar un pachet de ciocolată.

Trebuie să-l fi avut la ea când fusese trimisă aici jos. Cred că-l păstrase

tot timpul, cu grijă, pentru vreo împrejurare deosebită. Această ocazie i se păruse deci că se ivise în sfârşit. A rupt batonul de ciocolată în două şi mi-a întins bucata mai mare.

Am ridicat partea mea în sus, ca pe un pahar, şi am zis: „Pentru noi doi!" Ea a răspuns: „Pentru X şi P!" şi apoi am mâncat ciocolata, încet şi savurând-o, de parcă am fi înghiţit lent şi cu opriri câte o sorbitură dintr-un vin vechi şi îmbătător.

Şi chiar că ne părea să fie aşa. De fapt, eram aici de destulă vreme ca să fi uitat gustul mâncărurilor obişnuite. Ce ni se dădea aici nu avea gust deloc şi înghiţeam totul fără mare plăcere. Masa nu era decât o deprindere automată, ce trebuia săvârşită la intervalele stabilite.

Ciocolata ne apărea deci acum o minunată delicatesă exotică şi noi întârziam cu bună ştiinţă ritualul înghiţirii ei. Ne-au trebuit cam zece minute pentru masa asta, unică în felul ei, apoi a trebuit să plecăm de acolo, căci incomodam pe alţii.

Nu cunoşteam încă ora primei noastre întâlniri intime, dar difuzorul va avea grijă să ne-o comunice destul de repede. Aici nu trebuie să-şi facă nimeni griji cu privire la rendez-vous-uri, căci „serviciul căsătorii" va stabili în locul nostru cea mai convenabilă dată şi oră, ţinând seama de programul de serviciu şi de timpul liber al celorlalte perechi.

Sunt convins că proxima noastră întâlnire va fi în mod optim planificată.

10 mai

Am fost nevoit să-mi amân luna de miere. În loc să mă întâlnesc cu P, am zăcut 48 de ore în spital. E demn de atenţie şi pare ciudat, dar prima mea „boală" e prima perioadă amuzantă a vieţii mele de aici.

Totul a fost simplu şi caraghios de tot. De-abia terminasem de scris în jurnal şi-mi începusem serviciul în centrală. N-am zăbovit mult lângă „calculator", că au şi început crampele la stomac. La început a fost numai o indispoziţie, dar apoi au fost dureri, înţepături şi arsuri insuportabile. Nu cred să fi resimţit vreodată în viaţă aşa ceva.

Am apăsat pe butonul roşu, cerând ajutor şi instrucţiuni urgente. Totul a mers repede. La 5 minute a sosit X-117 să mă schimbe, iar la difuzor mi s-a spus să mă întorc în cameră, de unde mă va lua personalul sanitar. Tocmai mă întinsesem pe un pat şi au şi intrat două surori medicale, care m-au dus, sprijinindu-mă din două părţi, până la staţionarul nivelului 7. Trecuseră 15 minute de la apelul ce-l făcusem. Eram spitalizat în regulă, ca să zic aşa, şi pus la pat.

Staţionarul-spital de la noi, de aici, este şi el mic şi strâmt, ca orice la nivelul 7. În afară de patul meu, mai erau alte cinci disponibile şi neocupate. Medicul de serviciu, M-227c, se putea deci devota, în exclusivitate şi cu atenţie nedistribuită, suferinţei mele adică. Mi-a luat

temperatura, mi-a privit limba, mi-a ciocănit tot abdomenul şi mi-a pus întrebări. În fine, ca o concluzie, a spus că mi-am stricat stomacul, pentru că mâncasem ceva neobişnuit.

Trebuia să-mi dau singur seama: ciocolata. Ea era de vină. Când i-am spus doctoriței, a izbucnit în râs şi a dat din cap: „Vezi, asta era! Sunt extrem de satisfăcută că motivul nu e mâncarea zilnică, cea obişnuită, ci un aliment străin regimului actual. Şi apoi v-a fost rău nu atât din cauza vechimii sau alterării ciocolatei, cât din cauza faptului că stomacul dv. s-a dezobişnuit cu astfel de alimente. E semnul că sunteți un definitiv cetățean al nivelului 7 şi nu mai puteți digera ceea ce obişnuiați să mâncați înainte. Dar apropo: de unde aveați ciocolata? Aş vrea şi eu să-i mai simt gustul – desigur, numai o bucățică!"

I-am povestit că ciocolata fusese cadou de nuntă şi că se terminase. Asta a amuzat-o şi a plasat un spirit: „Iată că de abia v-ați însurat şi au şi început suferințele. Păi, atunci înseamnă că mireasa va sosi şi ea îndată!"

Dar P nu a sosit. Ceea ce înseamnă că are digestia mult mai bună sau că a mâncat mai puțină ciocolată decât mine.

Doctorița mi-a administrat nişte medicamente care mi-au alinat durerile. Mai resimțeam încă o uşoară tulburare şi slăbiciune.

Nu am fost extrem de bucuros că a trebuit să părăsesc azi după-amiază mica clinică, căci, recunosc, mi-a plăcut acolo. Dar şi situația era ridicolă: deranjament stomacal datorită toastului la nuntă şi pat de spital în locul fericirii nupțiale…

Nici durerile nu le-am regretat. Sună cam a perversitate, dar este adevărul. Ele au mai colorat puțin monotonia rutinei cotidiene şi mi-au arătat că mai trăiesc. Dovezi ale sentimentului trăirii, durerile, le puteau încă avea şi oamenii de la suprafață.

Şi mă gândesc şi la faptul că durerea în sine mi-a subliniat existența, mi-a dovedit-o mult mai mult decât simbolul X-127c. Un filosof a spus: „Cuget, deci exist!" Eu sunt de părere că gândirea te face să-ți uiți identitatea; ea se scufundă în universul impersonal al spiritului. Dar resimțirea unei dureri te face abia să recunoşti că exişti cu adevărat. Ea confirmă existența personalității ca nimic altceva. De aceea simțirea nu e ceva general, dimpotrivă, e cea mai particulară din toate impresiile.

Cu toate că sunt încă slăbit, văd că starea mea de epuizare fizică e plăcută şi mă îmboldeşte la reflecție. Medicamentele parcă mi-au limpezit şi spiritul, nu numai trupul. Depresia a cedat, se pare, mă simt liniştit întrucâtva. Nu mai resimt nici măcar necesitatea să sporovăiesc cu R-747 despre mituri. Deci, pentru moment, înclinația mea pentru acest tranchilizant derivativ de soiul lui nu mai există.

Pentru prima oară mă simt atras de P. Dacă nu m-ar fi împins permanent spre căsătorie şi dacă, deci, nu mi-ar fi dat bucata de ciocolată, mi-aş mai târî încă, de ici-colo, mizerabila mea dispoziție.

Necazurile căsătoriei – vorba doctoriței – mi-au prins bine. Şi nădăjduiesc ca efectul ei, deocamdată pozitiv, să nu-mi fie anulat pe viitor

de alte aspecte conjugale.

12 mai

Mă simt tot bine, mă simt perfect de bine; sunt, în plus, un om căsătorit după toate regulile. P şi-a făcut singură reproşuri şi părea sincer îngrijorată de tulburările mele digestive. Era o reacție normală pentru o tânără căsătorită, dar am întrebat-o, totuşi, de ce nu mă vizitase în staționar. Mi-a explicat că era în principiu interzis şi că nu crede c-ar exista excepții în această privință.

Asta mă miră de fapt, deşi motivul îl bănuiesc. Moralul celor sănătoşi ar fi atins, ştiut fiind că vizitarea bolnavilor are un efect deprimant. Mai ales că nu te poți baza oricând pe vorbele liniştitoare ale medicilor şi apoi tot nu poți lua parte la durerile celui bolnav.

Ca să nu mai vorbim că şi P s-a simțit rău, dar durerile ei nu au fost atât de mari ca să justifice cererea de prim-ajutor. Asta îmi place la ea: hotărârea. Şi P îmi place din ce în ce mai mult, mai ales că nu mai are aceeaşi limbă ascuțită de mai înainte şi e mai zgârcită la vorbă.

Durata întâlnirilor noastre fără martori a fost stabilită la un interval cuprins între orele 16,15 şi 17,00 zilnic. Deci, după-amiaza. Putem spune că am avut amândoi noroc, căci alte perechi trebuie să se întâlnească între aceleaşi limite de timp dimineața, aş zice „în zori". Dacă te gândeşti bine, asta nu ar prezenta cine ştie ce importanță în fond, deoarece între zi şi noapte aici, jos, nu-i mare deosebire. Atâta doar ar fi asemănarea: că „ziua" la noi are tot 24 de ore…

Întâlnirile mele intime cu P au darul că îmi mai fragmentează existența de robot. Mă simt mai puțin înțărcuit. E un mare avantaj, ca să nu mai vorbim de celelalte satisfacții ale oricărei căsnicii. Chiar aici, la nivelul 7.

Dorința de a mai conversa pe larg cu R-747 n-a reapărut în sinea mea. De când m-am înzdrăvenit, de-abia dac-am vorbit cu ea. Şi astăzi, când discutam cu P în sala comună, tot soția mea a fost aceea care căuta s-o atragă pe R-747 în conversație.

Iată o schimbare semnificativă în relațiile noastre.

13 mai

Azi am vorbit mult cu X-107 despre subiectul „căsătorie". Cred că fredonam sau fluieram ceva, aşa, pentru mine, fiindcă X-107 s-a lăsat contaminat de buna mea dispoziție.

„La nivelul 7, lucrurile par să fie toate în ordine", a observat el.

Această vagă constatare nu putea să-mi provoace răspunsul şi avea nevoie de o explicație mai precisă. „Mă refeream la organizarea căsătoriei", a continuat el. „Să ştii că niciodată n-am crezut-o bună la ceva, ba am socotit-o un lucru aproape inutil."

„Nu, zău? Şi de ce?" l-am întrebat. „Păi, cum ar rămâne cu viitorul omenirii? Ţi-ar plăcea ca nivelul 7 să rămână după noi pustiu?"

„Bineînţeles că nu", a ripostat X-107. „Numai că sistemul căsniciei monogame nu e singurul în scopul perpetuării speciei. Libera uniune ar fi slujit tot atât de bine.

Simplele relaţii între sexe ar fi adus chiar avantaje. Vrei un exemplu? Iată-l: eliminarea problemei planificării exacte a orelor de intimitate. Nimeni nu contestă că la noi căsătoriile au numai unicul ţel de a nu lăsa să se stingă omenirea. Dacă tot nu există viaţă de familie sau treburi gospodăreşti, de ce să ne mai agăţăm de tradiţiile depăşite?"

Am recunoscut că aici problema era tratată de fapt foarte conservator, dar i-am atras lui X-107 atenţia că existaseră desigur motive puternice. Poate că se voia să se evite scenele de gelozie, bănuiam. În atmosfera claustrofobă de la nivelul 7, o răzvrătire a simţurilor ar fi însemnat o catastrofă.

X-107 a reflectat o clipă, apoi m-a chestionat: „Ai putea să devii gelos din cauza nevestei?" Am negat, dar am zis că alţii ar putea să fie. Dar X-107 nu credea ca mine: „Tu nu eşti, de bună seamă, o excepţie", a oftat el. „M-aş mira ca absenţa unei înclinaţii către gelozie să nu fi fost şi ea una dintre condiţiile de bază în alegerea noastră pentru nivelul 7. În fine, în orice caz, căsătoriile monogame au luat aici, jos, un start bun şi până acum programarea orelor de singurătate nu s-a lovit de greutăţi deosebite. Se poate vorbi, deci, de un demaraj bun. În cazul relaţiilor libere, ar fi apărut invidia şi concurenţa şi s-ar fi acordat prea multă vreme dragostei în detrimentul serviciului."

„Şi-n afară de asta", am adăugat eu în doi peri, „dragostea liberă şi egalitatea nu duc întotdeauna casă bună. Egalitatea, însă, este baza democraţiei, şi democraţia, la rândul ei, este baza vieţii la nivelul 7."

N-am prea spus-o în serios, dar X-107 a aprobat aproape cu entuziasm. Nivelul 7 a rămas, deci, în continuare cea mai bună dintre lumile posibile.

14 mai

Se pare că P s-a îndrăgostit de mine într-adevăr. Oare ar putea fi şi geloasă? I-am povestit despre ceea ce am discutat cu X-107 şi ea a mărturisit că îl crezuse mai deştept. I-am luat partea şi am zis că omul are măcar dreptul la îndoială. Ea a replicat acră că ar trebui să încerce cel puţin să se însoare şi el; poate că atunci n-o să mai spună atâtea prostii.

Tot mai mulţi dintre noi se căsătoresc. La masă, de exemplu, tot mai numeroşi sunt aceia care au ecusoane cu noile adaosuri. Difuzorul, la rândul lui, anunţă mereu noi căsătorii: ingineri, medici, asistente medicale, ofiţeri de diverse specialităţi, personal administrativ şi tehnic, cât şi de rezervă. S-a căsătorit şi X-137. Prin urmare, din cei patru ofiţeri OD au rămas numai doi celibatari.

Serialul „Cunoaşteţi nivelul 7!” s-a terminat ieri. În emisiunea finală a fost subliniat îndeosebi faptul că situaţia noastră aici este cea mai sigură din lume.

Motivul siguranţei noastre nu e numai adâncimea, ci şi rolul nostru. Toate strădaniile converg spre centrala OD, care serveşte ofensivei noastre. „Ofensiva e cea mai bună formă a apărării”, aşa a spus crainicul nostru. „De aceea e amplasata centrala atât de adânc în pământ, şi noi ne putem pulveriza adversarul fără niciun risc!”

Cuvintele acestea îmi reamintesc adevărata mea sarcină pentru care am fost detaşat aici. Ea e realmente importantă şi semnificativă. Eu sunt acela care trebuie să apese pe buton, iar toţi ceilalţi pe lângă mine, aici, sunt pentru ca eu să exist. Ca să trăiesc eu, ei au grijă să am aer şi să am mâncare, adică energia de care am nevoie. Sunt răspunzători de sănătatea mea.

E drept că fiecare dintre noi este important în felul său, căci fără ei, noi, ofiţerii OD, n-am fi nimic. Dacă stăm să judecăm, chiar boala lui X-117 a demonstrat ce importanţă au oameni ca P, soţia mea, cei care, strict material privind, nu contribuie cu nimic, dar care trebuie să fie la dispoziţia noastră dacă sistemul nostru nervos cedează. Aşa că importanţa nivelului 7 şi faptul că centrala OD este situată în el îmi impune sentimentul unei însemnătăţi covârşitoare.

Undeva trebuie să fie în orice caz comandamentul suprem, oricine ar fi el. N-am văzut încă pe nimeni aici care să poarte pe ecuson litera „C”. Nici la anunţurile căsătoriilor nu s-ar da publicităţii asemenea nume. Încet, încet, încep să mă întreb mereu unde şi cine sunt comandanţii nivelului 7.

Noaptea târziu, difuziunea noastră a anunţat transmiterea unui nou serial, conferinţe cu tema „Cunoaşteţi şi celelalte niveluri!”. Poate că acestea vor fi mai interesante. În seria trecută ne-au fost confirmate doar bănuielile şi ceea ce, în esenţă, trăiam. Viitoarea ne va dezvălui lucruri, poate, necunoscute.

15 mai

Conferinţele au început cu informaţii privind nivelul imediat superior nouă şi vor continua astfel, mergând mereu în sus. Astăzi deci se va vorbi despre nivelul 6.

El este destinat centralei OD-D. Butoanele noastre acţionează ofensiva, pe când butoanele centralei OD-D servesc numai apărării ţării noastre. Cu toate că cei de la „6” din punct de vedere militar sunt mai puţin importanţi decât noi, misiunea lor pretinde un personal mult mai numeros. Dotarea lor în tehnică de luptă a necesitat în plus şi o aparatură mai complexă.

Sarcina comandamentului OD-D este să neutralizeze rachetele inamice înainte ca ele să-şi atingă ţinta propusă. Întrucât însă atacul va fi cu certitudine prin surpriză, centrala OD-D trebuie ţinută în permanenţă în

stare de alarmă. Din această cauză, e nevoie de o permanentă observație a spațiului aerian. Instalațiile electronice uriaş de calcul au în prima linie două misiuni: înregistrează toate zborurile planificate ale avioanelor şi rachetelor. Datele le sunt comunicate de stațiile de supraveghere terestre. Apoi, li se transmite de la toate radarele situația oricăror obiecte aflate în spațiu. Dacă totul funcționează fără cusur, nu poate exista în aer nimic care să nu fie adnotat şi să apară pe hârtie. Când radarul anunță însă un obiect zburător neînregistrat, acesta apare la ei ca suspect. Un al doilea creier electronic preia informațiile necesare şi preia şi urmărirea obiectului, obținând imediat viteza, înălțimea şi eventuala sa direcție spre țintă.

În cazul când – iar pentru toate astea au fost necesare doar câteva minute – rezultă că obiectul străin zburător e un proiectil inamic, comandamentul OD-D ia inițiativa. Un coleg al nostru, tot ofițer OD, apasă un buton din centrala care acționează startul sistemului de rachete defensive din cea mai apropiată bază de traseul survolat de racheta ofensivă inamică. Fără îndoială, această acțiune e dublu şi triplu controlată şi la nivelul 6, în scopul evitării erorilor. Rachetele noastre defensive au de asemenea focoase nucleare şi sunt teleghidate de calculatoare electronice. Ofițerul OD nu are deci nimic de-a face cu eventualele ținte, el dă numai alerta pentru spațiul aerian survolat. Dar, deoarece are totuşi un ecran în față, ca şi noi cei de aici, are posibilitatea să-şi constate succesul sau insuccesul misiunii sale.

Toate acestea pe mine mă interesează enorm, căci văd că sarcinile comandamentului defensiv sunt mai diverse şi mai complicate. Rachetele nucleare de la nivelul 7 sunt toate îndreptate spre țintele lor nemişcate. Noi n-avem nevoie decât să apăsam pe butoane pentru a le da startul pe calea lor prestabilită spre ținta imobilă. Ofițerul OD-D are însă de observat toate obiectele zburătoare din lume, mai ales cele de deasupra țării noastre. Iar dacă unul dintre ele nu ar trebui, normal vorbind, să se găsească pe cer, trebuie să încerce să distrugă mica şi rapida țintă.

Natural că aparatura şi calculatoarele ultraperfecționate execută cea mai mare parte a muncii, dar, cu toate acestea, personalul nivelului 6 nu e mai restrâns. Tehnicizarea mai dezvoltată, pretinde oameni în plus. La nivelul 6 lucrează 2000 de inşi, femei şi bărbați, deci de patru ori mai mult ca la noi. Nici nu mai este nevoie să vorbim despre faptul – a spus comentatorul – că la nivelul 6 sunt multe secții încă neocupate, iar personalul nu beneficiază nici pe departe de avantajele noastre, pe care noi le socotim ceva de la sine înțeles. Şi nivelul 6 este independent. El este la 1000 de metri sub pământ.

Poate că redactorul serialului a vrut să ne facă să ne simțim fericiți, căci mereu, mai pe departe sau mai direct, bătea şeaua că nivelul 7 e mult mai important şi deci mult mai confortabil decât nivelul 6. Ni s-a mai spus că existența țării noastre depinde mult mai mult de funcționarea comandamentului ofensiv al centralei OD decât de cea a comandamentului defensiv al centralei OD-D. Cred şi eu, este adevărat,

fără discuție. Întâi, în principal, pentru că apare ca foarte improbabil ca rachetele noastre defensive să acționeze atât de rapid încât să neutralizeze rachetele intercontinentale inamice, care au o viteză medie de 2000 km pe oră. Şi nici nu prea ştiu cu ce aparatură tehnică sunt ele înzestrate la bord, dacă inamicul nu ne-a luat-o înainte în perfecționări şi rachetele lui nu sunt capabile să le doboare pe ale noastre. Ni s-a spus: „Propriile noastre rachete ofensive pot distruge şi rachetele anti-rachetă ale inamicului." E concludent.

Şansa de a doborî majoritatea proiectilelor nucleare inamice, încă dincolo de frontierele țării noastre, e destul de redusă. Dar, din păcate, chiar dacă am avea nesperatul noroc ca numai 10% din rachetele inamice să ne atingă, ar fi îndeajuns ca patria să ne fie distrusă. Şi apoi, chiar dacă aceste 10% nu ar exploda deasupra țintelor lor, radiațiile lor radioactive sunt suficiente ca să facă din țara noastră un pământ nelocuibil pentru multă vreme.

Pentru câtă vreme? Mă întreb, căci difuzorul n-a precizat acest lucru.

16 mai

Prelegerile despre nivelul 6 au stârnit un larg interes.

Suntem hărțuiți de îndoieli. Noi ne simțim superiori lor, mai ales pentru faptul că suntem amplasați mai la adâncime. Dar şi pentru că soarta patriei noastre depinde în principal de noi. Şi, în fine, deoarece suntem o unitate mai restrânsă, de „elită".

Pe de altă parte însă, cum am spus, îndatoririle de la nivelul 6 incumbă trupei şi ofițerilor o pregătire şi solicitări mai mari. Din acest motiv, însă, probabil că şi factorii răspunzători din comandamentul OD-D încearcă un sentiment de superioritate față de noi. Aşa cel puțin afirmă camaradul meu X-107 şi cred că are dreptate.

Încercăm, aşadar, față de nivelul 6 un amestec simultan de simpatie şi antipatie. Simpatie, deoarece sunt şi ei o parte a forțelor noastre armate şi sunt apărători ai țării; antipatie, pornită dintr-un fel de concurență, sau tocmai fiindcă ei constituie o altă unitate separată.

Este limpede că aceste sentimente contradictorii pot fi privite doar ca pure speculații ale adevăratelor noastre gânduri; păreri competente şi definitorii nu se pot emite când ştii aşa puțin despre alții. Colectivitatea nivelului 6 trăieşte la 350 metri deasupra noastră şi nu avem nicio cale de comunicare cu ei.

Sau poate? … Logic, ar trebui să existe vreuna. Dacă inamicul atacă, nivelul 6 trebuie să ştie asta înaintea noastră. Şi trebuie să ne anunțe.

Iată o idee neobişnuită: legătura cu lumea exterioară. Sau, mai precis: cu lumea de mai aproape de pământ. Dar să lăsăm totul baltă; e o nerozie să-ți faci iluzii de felul acesta. Este posibil ca emisiunea de azi să ne aducă ceva mai multe amănunte.

Da, şi azi ni s-a vorbit despre nivelul 6, dar despre comunicațiile cu el nu s-a spus nicio iotă. Am aflat doar că ofițerii şi trupa lor nu trăiesc permanent în subteran. Ei petrec doar două săptămâni la nivelul 6 şi sunt schimbați apoi de alții, spre a se duce iar pentru două săptămâni, în refacere, la un centru situat aproape de intrarea lumii subpământene. După aceste două săptămâni se întorc în subteran.

Asta ar însemna că pentru nivelul 6 au fost instruiți peste 4000 de bărbați şi femei, căci cele două ture de schimb au fiecare câte 2000 de oameni. Dar înseamnă şi că marea unitate a nivelului 6 poate vedea din când în când şi lumina soarelui…

Nu, e mai bine să nu te gândeşti la asta. În plus, sistemul are şi dezavantajele lui. Căci X-107 mi-a explicat că jumătate din trupa de la nivelul 6, în cazul unei izbucniri neaşteptate a războiului, va trebui ori să-şi caute adăpost într-unul din nivelurile superioare, ori să rămână la suprafață chiar.

Acest lucru ar trebui să ne facă să ne felicităm singuri, i-am spus eu, cu toate că perspectiva lor de a petrece la fiecare două săptămâni de serviciu alte două la suprafață rămâne îndeajuns de tentantă. Cât mă pricep eu, trupa nivelului 6 ar putea fi considerată ca o unitate de suprafață, care la intervale regulate îşi face serviciul în subteran, cam aşa cum unii oameni se deplasează în interes de afaceri. Nu era cazul să li se creeze o viață socială separată – de exemplu căsătorii –, dar asta se putea face oricând în caz de război, când s-ar fi impus claustrarea față de lumea din exterior.

X-107 e de părere că această metodă a schimburilor nu a fost adoptată vizând comoditatea personalului nivelului 6, ci pentru că în condițiile date, ea reprezenta o necesitate pentru viață.

„Noi suntem", a urmat el, „privind problema din punct de vedere militar, cele mai necesare cadre ofensive, nefiind deloc important pentru noi să ştim ce se întâmplă pe pământ. Mai mult chiar, orice legătură cu suprafața poate să ne tulbure munca şi să ne transforme în nişte sentimentali. Am iubi iarăşi lumea de afară, lumea pe care noi, cine ştie când, va trebui s-o nimicim. Dimpotrivă, comandamentul centralei OD-D are sarcina să apere suprafața aceasta, deoarece cu cât personalul nivelului 6 o vede mai mult cu atât ea le aminteşte de misiunea lor de a o apăra şi-i stimulează s-o facă cât mai conştiincios, spre a o feri de distrugere. Nici nu era atât de important să fie izolați cum am fost noi, căci e îndoielnic că la nevoie nivelul 6 va face față situației."

Părerile lui par să fie judicioase. Între nivelul 6 şi noi sunt cu adevărat mari diferențe, cu toate că redactorul emisiunii a încercat în seara aceasta să le bagatelizeze. Numai aceste două niveluri, 6 şi 7, spunea el, numai ele constituie sistemul nervos al apărării țării, întrucât celelalte niveluri nu adăpostesc decât populația civilă; în sens funcțional, noi şi cei de la 6 reprezentăm o singură unitate, bine închegată.

Crainicul de la difuzor a continuat cu convingere că tot acesta e motivul pentru care au fost organizate asemănător cele două niveluri. În

pofida diferenței adâncimii, rezultată din impedimente tehnice, ele se găsesc în aceeaşi regiune. Mai mult, ei au fost amplasați, putem spune, chiar deasupra capetelor noastre.

Mie îmi vine în minte iar că necesarmente există deci şi o comunicare permanentă între noi, altfel de ce ar fi această vecinătate?

Dar conferențiarul a mai spus că nivelurile în care trăim noi şi ei sunt unice. Celelalte niveluri sunt altfel construite, dar amănuntele asupra lor ni se vor da în emisiunile următoare.

Este o afirmație promițătoare, în orice caz. Sunt curios cum e viața la celelalte cinci niveluri.

17 mai

P nu-mi poate înțelege interesul pentru emisiunile „Cunoaşteți şi celelalte niveluri!". Ea spune că-s plictisitoare. Mi se pare că, în curând, nici psihologia n-o să o mai intereseze. Preocuparea ei de căpetenie, însă, e persoana mea, adică soțul ei. Alte preocupări, văd, şi-au pierdut farmecul.

N-ar trebui să fiu surprins, căci multe femei reacționează astfel. Ele se pot consacra total vieții altuia. Şi câtă vreme P mă are pe mine, sau crede asta, nu văd să o intereseze altceva. Se simte bine şi fericită la nivelul 7.

Ce ar face P dacă difuzorul ar anunța deodată că toți trebuie să revenim la suprafață? Şi-ar modifica ea stilul de viață?

Dacă la P atracția pentru psihologie a scăzut, la mine, în schimb, această atracție creşte. S-ar părea că-i datorez ei asta: nu şi-a virat preocupările profesiei asupra mea, oare, ca să se elibereze de ele în mod conştient? Se prea poate, căci suntem deseori şi multă vreme împreună. Nu uită niciodată – şi are de asemenea grijă să nu uit nici eu – de dreptul ce-l avem, în calitate de pereche căsătorită, la întâlniri intime zilnice. Ba şi în sala comună mă acaparează cu un fel de sechestru total, aşa încât nu mai am răgaz să mai vorbesc cu R-747 nimic, lucru care, în treacăt fie zis, nici pe mine nu mă mai interesează. Dar eu o preocup pe P nu numai în orele ce ne-au fost planificate.

Când nu sunt de serviciu şi nici ea nu are mare lucru de făcut, mă ia cu dânsa în secția ei. Acolo suntem iar singuri, într-o cameră mică mobilată doar cu un pat îngust şi cu un scaun. Camera e destinată psihologilor pentru consultații psihanalitice. Trebuie să mă întind pe pat, iar P se aşază pe scaun în spatele meu. Aşa, numai ea mă poate privi în voie, în timp ce eu nu pot decât să fixez cu ochii peretele din fața mea, lucru care nu mă prea încântă. Mi se pare că aş fi un pacient. Ea îmi vorbeşte, iar eu nu pot decât s-o ascult.

Câteodată, însă, nici n-o aud când îmi spune ceva. Mă gândesc la ale mele. M-am obişnuit într-atât cu debitul ei verbal continuu, încât a ajuns ca un fel de zgomot de fond, care nici nu mai îmi tulbură firul gândului.

Azi P e supărată pe mine căci am refuzat să vin la ea în secția ei de

psihologie. I-am spus că prefer să mă duc în cameră, fiindcă nu vreau să scap emisiunea de cunoştinţe folositoare despre celelalte niveluri. N-am intenţionat s-o înfurii, dar am vrut să-mi impun voinţa. Iar prelegerile mă interesează realmente. Sunt impresii de viaţă.

18 mai

Nivelurile 5, 4 şi 3 se deosebesc substanţial de nivelurile 6 şi 7. Sunt nivelurile civililor, dar nu e singurul lucru ce le aseamănă. Toate trei sunt destinate elitei colectivităţii. Cu cât este civilul o persoană mai importantă, mai sus pusă sau mai marcantă, cu atât are mai mult dreptul la un nivel mai adânc şi este la adăpost mai sigur.

Nivelul 5 a fost conceput pentru 20 000 de oameni din populaţie. Adică pentru aşa-zisa „cremă" a ţării. El se compune din 4 adăposturi separate între ele şi amplasate în diferite regiuni la 500 de metri adâncime sub pământ. Este pentru înalţi demnitari, savanţi, politicieni şi foşti militari cu grade înalte, împreună cu familiile lor.

Desigur că nu s-a putut renunţa la personalul tehnic, care, deşi nu are o poziţie înaltă în societate, are şi aici o însemnătate vitală. În principiu, elita însă trebuie să se servească singură şi primeşte puţin sprijin din afară. Eu îmi permit să cred că oricine ar prefera lipsa de confort, căci cealaltă alternativă ar fi să renunţi la securitatea nivelului 5.

Fiecare asemenea „secţie" a nivelului 5 e în imediata vecinătate a marilor centre ştiinţifice şi administrative ale ţării, astfel ca în caz de alarmă indivizii respectivi să se poată refugia cât mai operativ la adăpost sigur. Odată ajunşi acolo, nu mai au nevoie să revină la suprafaţă, căci nivelul 5 este şi el independent ca şi noi, deşi nu în aceeaşi măsură; nu au la dispoziţie atât personal, de exemplu medici şi surori. Asta deşi au mai mare nevoie decât noi. Dar spaţiul lor e de asemenea restrâns, iar orice individ în plus la cadrele tehnice sau administrative ar însemna un politician sau un savant mai puţin. La nivelul 5 nu există nici învăţători sau educatoare. Gândul că şi cei sus-puşi vor trebui să îndeplinească munci de duzină mă încântă teribil. Se vor necăji şi ei cu inevitabilele resturi menajere, cu rufăria şi cu tot cortegiul cotidian de treburi mărunte şi plictisitoare ale vieţii subpământene. Ştiu că ei vor avea destul de lucru, dar cel puţin astfel nu vor muri de plictiseală.

Încolo, au toate celelalte avantaje ale noastre. Aerul şi hrana le stau la dispoziţie în acelaşi mod ca şi nouă, de asemenea rezervele de energie. Acestea, însă, limitate la exact 200 de ani.

19 mai

Azi am vorbit cu X-107 despre avantajele de care ne bucurăm noi militarii celor două niveluri, în comparaţie cu civilii celorlalte. Ne

impresionează plăcut că suntem socotiți mai presus decât crema țării – judecând după adâncimea la care ne-au adăpostit.

„Uşurel, uşurel", m-a temperat însă X-107, „se înțelege că plasarea noastră pe scară mai jos înseamnă că acum suntem mai ceva decât politicienii şi generalii. Nu aşa a fost însă atunci când eram cu ei la suprafață. Numai funcția noastră militară actuală în cadrele armatei ne-a destinat locul acesta de favoare. Victoria finală şi supraviețuirea noastră şi a lor atârnă numai de noi."

Cuvintele lui au făcut să mă ducă gândul la situația unui căpitan al unui mare transatlantic. Cu toate că unii pasageri ai săi pot fi oameni politici sau savanți de vază, el are pe vas, de obicei, cea mai elegantă cabină. Importanța nivelului 7, însă, comparativ cu nivelurile civile, e desigur mult mai mare decât a căpitanului față de pasagerii lui.

„Pot să-mi închipui", am zis eu ca pentru mine singur, „că lumea de la nivelul 5, tocmai acea lume care decide politica noastră, ar coborî la adâncimi mai mari dacă ar fi loc suficient. Au stabilit cu siguranță că e preferabil să adăpostească o colectivitate mai numeroasă la o adâncime mai mică, decât una mai mică la o adâncime mare."

X-107 era şi aici de altă părere. A susținut că oricât ar fi fost de mari nivelurile celelalte, nivelului nostru trebuia să i se atribuie cel mai sigur şi cel mai adânc loc. Datorită misiunii sale.

În concluzie, oricare ar fi fost motivele, forțele armate principale rămân la cel mai sigur loc de pe lume, dar nu pe fronturi. Ce mare deosebire față de vremurile când orice soldat trebuia să-şi asume riscul să iasă în calea mitralierelor inamice sau orice pilot să rişte tot timpul să fie doborât în mod lamentabil! Noi, soldații de astăzi, suntem despărțiți de inamic de un strat de pământ gros de un kilometru şi jumătate. Nici cel mai greu tanc nu se poate făli cu un asemenea blindaj.

Civilii nu au decât să tremure oleacă. Noi ne putem permite aici să fim liniştiți.

20 mai

Nivelurile 4 şi 3 au fost create după acelaşi principiu ca şi nivelul 5. Structura lor e asemănătoare, în ele sunt aduşi tot oameni importanți ai țării. În orice caz, însă, unii mai puțin importanți decât cei din elita nivelului 5. Cu cât nivelul e mai sus în raport cu al nostru, cu atât poziția socială a viitorilor locatari e mai obscură.

Nivelul 4 e subdivizat în zece secții independente, care pot primi fiecare câte 10 000 de oameni. Adâncimea lui sub pământ e de 350 metri, iar rezervele necesare sunt calculate pe un secol.

Nivelul 3 e numai la 150 metri de suprafață, are 25 de secții şi fiecare poate cuprinde 20 000 de persoane. Aici depozitele pentru subzistență sunt numai pentru 25 de ani asigurate.

Construcția nivelului 3 trebuie să fi reprezentat o problemă serioasă, având în vedere măcar întinderea. Ținând seama că fiecare secție va avea, la nevoie, 20 000 de inşi, cărora li se încearcă asigurarea supraviețuirii, oricine îşi poate lesne închipui densitatea populației, cu toată vastitatea complexului.

Comparația cu un mare pachebot a fost folosită şi de vorbitor, în expunere, deşi el a făcut-o altfel decât mine. El a spus că nivelurile 5, 4 şi 3 ar putea corespunde cu clasele 1, 2 şi 3 ale unui mare transatlantic. Fiecare e mai vast decât cele premergătoare, adăpostind mai mulți pasageri. Eu găsesc foarte şubredă paralela. Dacă tot a luat un vapor ca exemplu, trebuia să pună nivelul 5 alături de clasa a 3-a, cea mai ieftină, nivelul 4 alături de puntea unui cargou, cu emigranți şi nivelul 3 alături de calele caravelelor înțesate cu sclavi. Să începi cu clasa 1 e de-a dreptul ridicol. Căci nici noi, la nivelul 7, nu suntem mai comod găzduiți decât pasagerii cu „clasa turist" de pe un vapor modest de categoria a treia.

Dar comparațiile sunt totdeauna arbitrare, mai ales aici jos, unde nu era chip decât să îngrămădeşti totul. Căci, la dracu, cine oare a mai auzit, să zicem, de un vas, unde cele mai scumpe cabine sunt în pântecele său?

21 mai

Expunerile „Cunoaşteți celelalte niveluri!" nu şi-au pierdut farmecul în ceea ce mă priveşte. Numai că P nu poate înțelege asta şi văd că e şi de prisos să vorbesc cu ea pe această temă. Mă bucur deci că-l am pe X-107 coleg de cameră: cu el pot discuta despre orice. E un om original în idei.

Mă întinsesem ca şi alteori pe canapeaua îngustă din cabinetul de psihologie, P se aşezase pe scaunul ei şi începuse, ca de obicei, să povestească. Eu m-am străduit să n-o aud şi mă gândeam la nivelurile 5 şi 4.

Aş fi vrut bucuros să aflu cât de mult se asemănau buncărele-adăpost ale duşmanului cu ale noastre. Măcar cele destinate civililor; nu mai încăpea îndoială că şi el îşi amplasase centralele militare la adâncimea maximă. Modurile de viață şi ideologiile noastre pot fi diverse, dar necesitatea ocrotirii centralelor OD similare e aceeaşi.

Cum o fi oare însă la inamic în privința apărării civile? Care-or fi deosebirile? Mi s-ar părea normal ca inamicul să fi luat aceleaşi măsuri ca şi noi. De ce să nu-şi fi adăpostit şi el politicienii, specialiştii şi ex-generalii în siguranță, la cea mai mare adâncime? În ceea ce priveşte celelalte niveluri, o țară favorizează pe bogați, alta pe cei puternici.

Dar unde e diferența? Căci se ştie: bogații sunt puternici, iar puternicii sunt bogați. Savanții şi specialiştii intră în oricare dintre cele două categorii.

Oricât de mare ar fi însă deosebirea între indivizi pe pământ, la suprafață, în măruntaiele lui ea nu există: ei sunt totuşi egali. Cel puțin

încerc să cred asta.

Mi-am dat seama deodată că P încercase de mai multe ori să mă facă să-i răspund. Şi-a repetat întrebarea şi am înțeles. Zisese:

„Unde-ți place ție mai mult? Aici sau în camera intimă?"

Cu gândul însă aiurea, la ideea mea, i-am răspuns: „Păi, în esență, nu e nicio deosebire…"

23 mai

Azi s-a vorbit şi de nivelurile 1 şi 2. Acestea se deosebesc nu numai de cele militare, ci şi de cele civile. În ele se adăposteşte populația civilă obişnuită. Se spune că mai târziu va fi loc pentru orice om de la suprafață, dar asta va fi cine ştie când. În viitorul îndepărtat.

Chiar instalațiile tehnice sunt altele.

Aerul, de exemplu, nu este obținut prin fotosinteză, ci prin alimentare din cel de afară. Desigur că el e asanat prin filtre speciale dar abia în cazul războiului nuclear se va putea verifica practic eficacitatea sistemului. Chiar conferențiarul nu părea prea optimist, căci motivase: „Ca o aglomerare atât de imensă de persoane sa fie făcută independentă de atmosfera naturală a fost o imposibilitate tehnică evidentă, cel puțin până azi, în zilele noastre. Va fi totuşi o victorie ştiințifică gigantică dacă până la izbucnirea unui război vom putea realiza adăposturi sigure pentru întreaga populație a țării."

Energia nivelurilor 2 şi 1 va fi obținută de generatoare convenționale şi nu de reactoarele atomice, care au nevoie de o supraveghere permanentă. Combustibilul necesar e adus prin conducte. Rezervoarele sunt parte subterane, dar parte şi la suprafață. În cazul când în timpul unui atac aerian s-ar înregistra o lovitură directă, secția respectivă nu ar mai avea combustibil, dar aici nu se mai poate întreprinde nimic în plus. Nu există deocamdată soluție.

Hrana de rezervă e drămuită sever. La nivelul 2 depozitele sunt pentru un an; la nivelul 1 pentru o lună.

„Asta poate vă va surprinde", a spus crainicul, „dar trebuie şi să recunoaşteți cât de stupid ar fi să se stocheze alimentele, chiar dacă ar exista spațiu la dispoziție. Cele două niveluri sunt prea aproape de suprafață pentru a rezista cu succes la orice atacuri ale inamicului. Nivelul 2 e la 25 metri, iar nivelul 1 la numai 5–20 metri adâncime. Exploziile de la suprafață sunt pentru ei inofensive, dacă inamicul nu foloseşte proiectile termonucleare şi din cele ce explodează numai după cădere.

Dacă, deci, războiul e purtat convențional, adică limitat, şi nu există radiație de durată lungă, populația se poate întoarce la suprafață fără pierderi mari. În caz însă că va fi un război nuclear total, distrugerile fizice şi radiațiile vor fi atât de mari, încât nu vor mai putea rămâne supraviețuitori nici aproape de suprafață. Poate totuşi vor reuşi unii mai

norocoşi de la nivelurile 2 sau 1 să scape morții directe, dacă vreo rachetă pentru adâncime nu va distruge secția."

Acestea nu erau deloc perspective frumoase. Dar crainicului nu puteai să nu-i dai dreptate: ar fi fost stupid să se stocheze rezerve, când nu exista măcar o şansă sigură ca nivelurile 2 şi 1 să reziste atacurilor.

Rezulta deci clar că nivelurile 2 şi 1, în cazul războiului nuclear total, sunt pierdute. Şi ne putem aştepta la un astfel de război. Mi-a venit în minte că nivelurile 2 şi 1 au fost construite numai pentru efectul lor psihologic. Marea masă a populației trebuia să spere că are totuşi un oarecare adăpost împotriva rachetelor nucleare inamice, chiar dacă e imediat sub scoarța pământului.

24 mai

Nivelul 2 poate cuprinde un milion de persoane, are 40 de secții a 25 000 de locuitori.

Compoziția lui socială e foarte concludentă. Nivelul 2 este destinat elementelor nemulțumite, pacifişti, opozanți, protestatari, critici sociali, defetişti, nonconformişti şi alții de acelaşi fel.

„Acest lucru are un motiv puternic", ne-a spus conferențiarul. „Vrem să liniştim elementele nesigure şi răzvrătite, dându-le iluzia că li se oferă o siguranță sporită. E mai bine decât să folosim numai violența."

Acest „numai" e lămuritor, m-am gândit eu. Nu prea ştiu câtă violență a fost folosită într-adevăr până acum şi câtă se va mai folosi de-acum încolo, dar există o serie întreagă de măsuri frumoase, care trebuie să apere scutul nuclear al țării de atacul scepticilor. Nu pot decât să bănuiesc că indivizii aceştia incomozi vor fi liniştiți dacă li se promite o siguranță absolută. Cu ce rezultat, nu ştiu, căci pe când trăiam încă sus, nu ştiam despre cele şapte niveluri. Natural că amenajarea unor atât de mari adăposturi nu se putuse tăinui total, dar nimeni n-avea habar despre împărțirea pe niveluri sociale.

Astfel, deci, se dăduse pacifiştilor entuziaşti şi altora de felul lor şanse preferențiale – cel puțin teoretic. Fiindcă în practică n-o să fie nicio diferență. Chiar numai un singur proiectil de tipul „multimegatonă" va distruge nivelul 2 dacă explodează direct deasupra lui. În plus, cât folosesc depozitele pentru 6 luni, când infestarea va dura la suprafață cu zecile de ani? După război n-o să le rămână celor de-acolo altă alegere decât să crape cu încetul de foame între zidurile de beton rămase intacte sau să piară la suprafață de boala atomică.

Momentan se vor simți favorizați, căci masa populației este în cazul războiului adăpostită deasupra lor. Apoi, nici jumătate din totalul populației nu are până acum niciun fel de posibilitate de apărare. După cum ni s-a spus, vor trebui să mai treacă încă şase luni până când vor fi încheiate lucrările ultimelor secții ale nivelului 1; dar dacă războiul va izbucni până

atunci, asta nu se ştie…

Secţiile nivelului 1 au capacităţi diferite. Câteva au loc pentru un milion de oameni, altele numai pentru câte zece mii. Cauza ar fi inegala densitate a populaţiei. Apoi trebuia să se ţină seama şi de calitatea geologică a terenului. Până azi, sunt gata sute de asemenea secţii ale nivelului 1 în toată ţara şi se finisează mereu altele…

Dar de ce să mai notez eu atâtea amănunte despre nivelurile 2 şi 1? Dacă va fi să avem un război nuclear total, aşa cum ne aşteptăm, tot nu va rămâne mare lucru din ele.

25 mai

Văd că P îşi face griji cu privire la mine. Spune că nu e lucru curat dacă mă preocupă atât de amănunţit celelalte niveluri şi mai spune că mă consacru prea mult acestui hobby, fapt care mă poate duce în final la o nouă stare depresivă. Fiind psiholoagă, trebuie desigur să se priceapă la de-alde astea.

Ea este şi de părere că interesul meu accentuat pentru celelalte niveluri este consecinţa unei instabilităţi emoţionale. Mi-a ţinut şi o dizertaţie despre diversele trepte ale conştientului din sufletul omenesc. O las să vorbească. Ce mă priveşte pe mine teoria ei?

În orice caz, azi s-a terminat seria de expuneri asupra celorlalte niveluri cu o dare de seamă asupra pregătirilor de la „nivelul O" – cum e denumită suprafaţa. Analogia ar putea fi corectă, chiar dacă acolo sus solul nu poate fi denumit un „nivel".

Sus, deci, e în toi organizarea coborârii în subteran, coborâre rapidă şi cât mai generală, căci în caz de alarmă nu există prea mult timp la dispoziţie. Dacă această operaţie cuprinde întreaga populaţie a ţării, cum sună intenţia cel puţin, atunci desfăşurarea ei precisă şi organizată e lucrul cel mai important.

Vorbitorul a precizat că de pe acum se distribuie plachetele, pe care sunt trecute numele cetăţeanului, numărul nivelului şi secţia de destinaţie. Cei ce nu au primit încă placheta de repartiţie aşteaptă nerăbdători.

„În rândurile populaţiei", a mai comunicat crainicul, „au apărut de pe acum frământări din cauza pluralităţii nivelurilor. Faptul e caracterizat drept o discriminare socială. Totuşi, marile demonstraţii de masă au putut fi evitate." Se vede că circulă de pe acum zvonurile că nivelul 5 e mai bun ca nivelul 4, că 4 e mai bun ca 3 etc. Nimeni, însă, cred că nu cunoaşte adevărata diferenţă. Sunt apreciate după confort, nu după securitatea lor. Căci ceea ce ni s-a spus nouă aici, la suprafaţă e ţinut strict secret.

Cei mai nemulţumiţi sunt cei ce nu au primit încă repartizarea. Plachetele au devenit un fel de contract de asigurare de viaţă. Nemulţumirea lor se răsfrânge asupra acelora ce le-au primit primii. Se conturează deci pericolul ca naţiunea să se scindeze prin aceste tulburări

în două grupe antagoniste – o nouă formă a împărțirii, de exemplu, între posedanți şi neposedanți. Riscul se preîntâmpină momentan prin accelerarea distribuției plachetelor. Vorbind nițeluş în glumă, eu aş zice, macabru, că se dă dreptul la cât mai mulți să fie îngropați de vii. Căci s-ar părea că imediat ce primesc placheta, ei nu vor mai combate, ci vor sprijini autoritățile şi regimul.

Până la cei pentru nivelul 1, toți locuitorii nivelurilor posedă plachete. Desigur că au rămas încă destui dintre pacifiştii şi defetiştii de la nivelul 2 care îşi exprimă deschis nemulțumirea, dar nu mai sunt mulți. Sentimentul favorizării față de alții îi face să aprobe cu satisfacție sistemul preferențial şi apoi toate măsurile guvernului.

26 mai

Regret că nu se mai transmit prelegeri despre nivelurile celelalte. Nu s-a anunțat nici altă serie de expuneri, se vede că nu mai au nimic în sac. În fond, ce s-ar mai putea spune, dacă ştim totul despre toate nivelurile? Trăim toți ca în peşteri, iar în grote nu există diversitate.

Azi am reînceput să ascult muzică, dar încet, încet, am ajuns să cunosc benzile de magnetofon pe dinafară.

E un sentiment deosebit să cunoşti atâtea despre celelalte niveluri, în timp ce oamenii acolo, sus, nu ştiu nimic despre viața – dacă se poate numi asta viață – care îi aşteaptă. Mă simt o ființă atotştiutoare, superioară, care nu mai are contact cu oamenii şi totuşi ştie ce-o să se întâmple cu ei.

Dacă Dumnezeu există, în cer sau în centrul universului, el trebuie că se simte la fel ca mine. Izolat, veghează asupra marii fatalități care amenință să se prăbuşească asupra furnicarului omenesc, plin de interes, dar aceasta numai pentru propria lui confirmare.

S-ar putea să-i şi invidieze uneori. Oamenii, acolo, mulți ca furnicile, aleargă bezmetici de ici-colo, se bucură că sunt împreună, gândesc, analizează, discută, cred sau critică. De cealaltă parte este el – singur, înțelept, puternic –, dar singur.

Poate că întrucâtva ar face schimb cu ei, poate că uneori ar vrea să fie măcar o dată muritor, numai să aibă scăpare din imobilitate şi însingurare. S-ar putea ca acesta să fie motivul pentru care zeii din antichitate, de pildă, descindeau câteodată din ceruri şi se amestecau printre pământeni. Se plictiseau în singurătatea lor.

27 mai

Azi m-a apucat iarăşi.

A fost o zi ca toate celelalte, fără evenimente deosebite. Şi iată că între orele 17 şi 18 mi s-a părut că văd în fața ochilor câmpurile verzi de la marginea orăşelului meu natal. Ştiam că e numai o închipuire, dar

imaginea clară şi precisă stăruia în faţa mea.

Nu-mi pot explica acest lucru. Am totuşi o bănuială. La masă a stat lângă mine o soră medicală, care cred că reuşise să aducă la venire o sticluţă cu parfum. Avea miros de violete, un miros uşor şi plăcut. Cred că uitasem repede, dar apoi amintirea senzaţiei trebuie că-mi trezise imaginea.

Verdele ierbii avea în plăsmuirea asta diverse tonuri: verde închis, verde mai deschis şi chiar un verde pal, crud. În imaginea aceea erau copaci, coline şi am simţit o boare de vânt de seară, proaspăt. Existau şi oameni şi auzeam ciripit de păsările. În suflet mi se strecurase o pace adâncă; eram fericit numai la gândul că pot să trăiesc. Nu voiam altceva decât să exist, nu năzuiam şi nu luptam pentru nimic. Nu doream decât să respir cu nesaţ mirosul de pământ reavăn, de iarbă care creşte şi să văd oameni care trăiesc.

Nu, hotărât că nu pot descrie asta. Numai un poet ar fi în stare. Eu nu sunt. Şi în tainiţele astea subpământene n-am să pot deveni poet niciodată. Dar abia astăzi îmi dau seama cum se poate simţi un poet. Viziunea mea am trăit-o atât de intens încât pierdusem total noţiunile de loc şi timp.

A durat această plăsmuire numai o clipă? N-o pot spune. Am fost în afara realităţii.

A pierit repede, mi-a rămas doar dorul de poiana şi de timpurile trecute. O sfârşeală dublată de o durere cruntă şi străpungătoare. Da, aşa era dorul acesta, care creştea şi creştea insuportabil, de-mi venea să ţip şi să mă lovesc cu capul de pereţii aceştia netezi şi albi.

Dar n-am făcut aşa. Durerea sufletească a început să treacă şi a venit disperarea, o disperare tot atât de neagră pe cât era de dulce vânticelul primăvăratic. Nu trebuie să fii poet ca să poţi înţelege asta.

28 mai

P mi-a spus că se aştepta de mult să ajung într-o bună zi la asta, mai ales că mă şi prevenise. Acum e în orice caz prea târziu.

Sunt atât de deprimat, încât nu aş mai vrea să fac nimic altceva decât să mă întorc la suprafaţă. Aş schimba oricând locul meu cu cineva de la nivelul 1. Ba nu mi-ar păsa nici dacă nu mi s-ar da nicio repartiţie într-un adăpost. Mi-ar fi egal şi dacă mi s-ar lăsa numai o singură zi de trăit acolo, sus, aş trăi-o şi apoi, din partea mea, nu aş avea decât să mor. Dacă mi s-ar permite. Dacă.

Căci şi fluturii trăiesc numai o zi. Dar trăiesc. Nu în peşteri, ci la lumina soarelui. Prin crânguri. Liberi. Unde vor.

Nu are rost să-mi plâng soarta, dar ce pot face altceva? Şi ce fac altceva în realitate? Lâncezesc. Mănânc, mă întâlnesc cu P, trăncănesc cu X-107 şi dorm. Cu asta se încheie lista activităţilor mele. Ba nu, mai am voie să apăs pe butoane, dacă primesc comanda asta. Dacă cineva îmi ordonă. Asta ar

fi cu adevărat o activitate. Dar e suficient?

Nu, e prea puțin. De ce ne-au făcut o viață atât de uşoară? Numai să apăsam pe butoane. Asta e tot. Un fleac. La ce serveşte însă?

Şi după aceea? Ce fac eu după ce am apăsat pe butoane? Ce-mi mai rămâne după ce mi-am îndeplinit misiunea vieții mele? Va mai exista o altă misiune pentru mine? Voi fi un Dumnezeu, voi fi aşa ca el mai înainte de a fi creat lumea? O să hălăduiesc singur într-un univers prea mare şi pustiu? Cât de cruzi sunt oamenii că şi-au creat un Dumnezeu independent, care trăieşte singuratic sfidând eternitatea. De ce şi-au condamnat Dumnezeul, de ce m-au condamnat pe mine la eterna singurătate?

30 mai

P încearcă din toate puterile să mă ajute. E foarte îngrijorată. M-a sfătuit chiar să încerc să continui conversațiile cu R-747 şi să mă deconectez ajutând-o să compună noi poveşti – în caz că mi-ar face plăcere.

Din păcate nu mă mai amuză. De ce aş face-o? Zeii nu inventează mitologia în locul muritorilor? Generațiile viitoare nu au decât să se consacre acestei trebi: mie mi-e absolut indiferent cum şi ce vor gândi.

Nici X-107 nu mă mai poate determina să înnod o pălăvrăgeală cu el. Nu mă interesează nimic, cel puțin aici jos.

31 mai

Disperarea a pus parcă stăpânire pe P. Cred că ține mult la mine. Deci tot este o fire sociabilă şi ea. Încearcă pe toate căile şi cu toate forțele să mă scoală din apatie.

O înțeleg, cred, perfect, dar de ce m-aş strădui s-o ajut?

Am devenit oare independent cu adevărat? Nu vreau nimic de la nimeni de aici. Se pare că astfel aş fi cea mai detaşată ființă de nivelul 7. Ca un Dumnezeu!

Poate că sunt un Dumnezeu sau că sunt pe cale de a deveni unul. Şi R-747 trebuie să născocească mitologia cu privire la mine – despre Dumnezeul care a apăsat pe butoane. Ha, ha, X-127 Dumnezeul OD!

Dar încă n-am apăsat pe butoane. Cu toate astea sunt de pe acum independent ca Dumnezeu. Deşi nu atât de fericit. Nu sunt nici cât un fluture, care moare tot în ziua când s-a născut. Dar cine a susținut vreodată că zeii ar fi fericiți?

Sunt un Dumnezeu. Şi Dumnezeu vrea să încheie o înțelegere cu fluturii. El vrea să fiu un fluture pentru o singură zi – dar nu aici, în peşteră, ci afară. În schimb el oferă fluturelui viață veşnică aici, jos. Ei, ce zici fluturaşule? Suntem înțeleşi? Vei avea veşnicia în schimbul unei zi printre flori, prin poiene!

Dar fluturele refuză. Ce-a mai spus?

Desigur, a răspuns că nu face schimbul. Că nu ar da o zi de fericire pe o veşnicie a nefericirii. Fluture blestemat! Semeția asta a ta, să refuzi darul unui Dumnezeu e o neruşinare. L-ai jignit pe Dumnezeu. Da, l-ai insultat!

Şi am să te blestem, fluture neobrăzat. Până la sfârşitul zilelor tale să fii blestemat.

Dar el nu tace. Spune ceva. Mai îndrăzneşte? Ce spune?

„Nu-mi pasă de blestemul tău, Doamne. El nu mă atinge, căci nu viețuiesc decât o zi!"

Şi zboară.

Fluturaşule drag, ascultă-mă, nu zbura! Stai aici cu mine, nu te mai blestem, dar rămâi! Aşteaptă, mai stai puțin…

7 iunie

Azi am ieşit din secția psihiatrică. Am fost îngrijit cam o săptămână. Cred că eram pe cale să înnebunesc. Când recitesc ultima mea însemnare din jurnal, îmi dau seama clar de asta. Mai ales de trăsnaia cu Dumnezeu şi fluturele. Scrisesem chiar o prostie, demnă de un şcolar leneş şi ignorant: P mi-a amintit când eram ieşit din narcoză că mă lăsase corigent la zoologie, fiindcă toată lumea ştie că fluturii nu trăiesc numai o zi, ba unii dintre ei chiar hibernează. Şi a zâmbit.

Acum mă simt mai bine. Sunt numai obosit şi simt un fel de slăbiciune. În plus, parc-aş fi gol pe dinăuntru şi ar fi scos din mine ceva. Sufletul şi capul mi-s goale, tot aşa cum mi-a fost şi stomacul după tratamentul pentru intoxicația cu ciocolată.

Curățirea aceasta a minții e un lucru formidabil. Nu mai sufăr. Pot chiar să mă bucur de ceea ce este în jurul meu. Exist şi nu am nimic contra ca să exist.

E de la sine înțeles că mi-a rămas amintirea unor tulburări ce le-aş fi avut, că ceva n-a fost cu mine în regulă, dar cauza lor a dispărut. Bolile psihice sunt mult mai complicate decât deranjamentele stomacale. Mi-au administrat medicamente şi şocuri electrice, pentru ca să-mi „spele" creierul. Şi acum sunt iar liniştit şi mulțumit.

9 iunie

În fine. Vasăzică azi dimineață a fost să fie…

La ora 08,00 mi-am început tura în centrală şi la orele 09:00 şi ceva s-a aprins lumina galbenă deasupra ecranului-planisferă. După două minute a venit şi X-117 în sală şi s-a aşezat la cealaltă măsuță, ca să aşteptăm amândoi ce-o să se întâmple. Centrala era gata de acțiune. Şedeam acolo tăcuți, privind luminița.

Exact la ora 09,12, difuzorul a ordonat: „Atențiune. Pregătiți-vă!" în

acelaşi timp lumina galbenă a devenit roşie.

Şi atunci, difuzorul a spus: „Apăsaţi butonul A1."

Am apăsat pe buton şi X-117 trebuie să fi făcut la fel, căci pe ecran zona A de pe hartă s-a acoperit brusc cu punctişoare roşii. Însemna că luaseră startul rachetele cu proiectile de la 1 la 5 megatone şi erau pe drum către ţintele prestabilite. Zona A era cea mai apropiată. Nu avea să dureze nicio jumătate de oră şi puteam vedea rezultatele.

Şedeam ghemuit la măsuţa mea şi priveam ţintă la hartă. Resimţeam o tensiune interioară, desigur, dar nu pot spune că eram câtuşi de puţin nervos. De ce eram atât de calm? Poate că meritul îmi revenea nu mie, ci tratamentului de săptămâna trecută. Poate era faptul că, în sfârşit, aveam ocazia satisfacerii nevoii de activitate: a sarcinii cu care fusesem trimis aici. Îndeplinirea datoriei a venit ca o uşurare, cred.

I-am aruncat o privire lui X-117. Mi s-a părut că tremura uşor. În centrală era temperatura normală şi de aceea m-a mirat faptul că avea fruntea brobonită de sudoare. De parcă nu apăsase numai un buton, ci făcuse efortul să lanseze singur, cu mâna lui, toate rachetele acelea.

Mi-am concentrat atenţia iarăşi asupra ecranului. Eram curios să aflu dacă se vor mulţumi să schimbe între ei câteva rachete uşoare sau dacă scărmăneala asta o să se transforme într-un război total.

Către ora 09,32, prima rachetă şi-a atins ţinta şi unul dintre punctele roşii s-a mărit devenind o pată. Simultan au apărut peste tot petele roşii şi au început să acopere zona A. Regiunea nimicită se mărea mereu.

Existau însă puncte roşii care dispăreau, mai ales către zona B. Trebuia să înţelegem, deci, că apărarea inamică nu rămăsese inactivă şi ne distrusese unele rachete în zbor.

La ora 09,55 difuzorul a spus: „Apăsaţi butonul A2!" Şi imediat apoi: „Apăsaţi butonul A3!"

Am reacţionat în consecinţă şi eu şi X-117. Difuzorul de abia tăcuse, când Zona A s-a umplut de puncte albastre şi aurii.

Din punct de vedere pur estetic, imaginea asta era frumoasă, ca un tablou de artă abstractă. Pete roşii şi puncte albastre, respectiv galbene, amestecate, unele din ele fiind chiar pe petele roşii. Totuşi spectacolul cromatic de pe ecran se petrecea numai în zona A. Celelalte zone rămâneau albe, ca nişte „terra incognita" de pe hărţile vechi.

Mă, gândeam la ce-ar zice P despre noutăţile astea. Şi toţi ceilalţi vor fi curioşi şi mă vor întreba la masă cum a fost. Mă tot gândeam la una şi la alta, aşa cum ai fi, de pildă, la un concert cu program cunoscut şi îţi laşi imaginaţia liberă să zboare, iar muzica abia c-o mai auzi.

La 10,10 a sosit comanda următoare: „Apăsaţi butonul B1! Apăsaţi butonul B2! Apăsaţi butonul B3! Apăsaţi butonul C1!"

Amândoi am apăsat de câte patru ori. Acum toată harta era colorată.

După cinci minute punctele albastre şi galbene s-au transformat în pete rotunjite, mai ales în zona A. Cele albastre erau măricele: ele indicau distrugerea care fusese pricinuită de exploziile la mică înălţime de faţa

pământului. Regiuni de peste o mie de kilometri pătrați fuseseră pur şi simplu rase.

Ecranul arăta clar că a doua serie de salve de rachete avusese un mai mare efect decât prima. Se părea că inamicul nu mai avea proiectile ca să ni le doboare. Totuşi petele albastre ale zonei A se măreau permanent, până când cele roşii aproape nu mai contau. Repede au fost înconjurate de stolurile de pete albastre şi aurii.

Către 10,40 a început transformarea punctelor din zona B în pete. De data asta însă procesul a decurs puțin diferit, în sensul că toate petele au apărut aproape simultan şi-au început parcă să se întreacă între ele înghițind suprafața albă. Toate culorile au invadat zona B complet. Rachetele noastre vasăzică nu mai puteau fi combătute. Harta zonei B astfel colorată era acum o frumusețe, în final arăta ca şi zona A. Adică un câmp albastru, stropit cu picățele roşii şi aurii.

Zona C şi-a primit primele pete la 10,55. Erau numai din cele roşii şi astfel am putut iar să urmăresc clar transformările.

Dar n-a mers totul ca pe roate. Unele puncte care apăruseră au pierit. Însemna că rachetele respective nu ajunseseră la obiectiv. Ori inamicul poseda în zona C arme de mare efect, ori rachetele noastre se abătuseră pur şi simplu de pe traiectorie. Poate distanța enormă era cauza, în orice caz, ceva nu era în regulă.

Exact la ora 11,00 am primit alt ordin, de data asta fiind altă voce la microfon: „Apăsați butonul C2! Apăsați butonul C3!"

Am apăsat iar şi am aşteptat.

Rămăseseră numai trei butoane neapăsate. Cele mai infernale. Ele activau rachetele cele mai temute, cele al căror înveliş era compus din elemente radioactive. Unde explodau, radiația făcea regiuni întinse nelocuibile pentru zeci de ani sau sute de ani chiar.

Au fost mereu exprimate îndoieli că asemenea proiectile ar putea fi întrebuințate vreodată, căci ele nu-şi pot limita efectul la teritoriul inamic, el extinzându-se şi asupra țărilor limitrofe. Nu exista, în principiu, niciun motiv să fie distruse şi popoarele neutre. Cu atât mai mult cu cât aceste super-rachete periclitau şi propria noastră supraviețuire şi cui îi place oare să se sinucidă?

Am fost trezit însă din reverie. Din difuzor s-a auzit iar vocea cunoscută de la primele comenzi: „Atențiune! Atențiune! Apăsați butonul A4! Apăsați butonul B4! Apăsați butonul C4!"

Mi-am privit ceasul şi am apăsat pe butoanele respective. Era exact 11,15. Apoi am privit ecranul şi am aşteptat, în zadar. Punctele negre nu au apărut. Şi am apăsat iarăşi pe butoane, dar nu s-a întâmplat nimic.

Difuzorul s-a trezit iar la viață. Era a doua voce: „Ofițer X-117! Apăsați butoanele A4, B4 şi C4!"

Am privit spre X-117. Zăcea pe scaun şi se holba la „calculator". Brațele îi atârnau moi în jos, pe lângă trup, de parcă i se retezaseră tendoanele. Nu se mişca, ci mormăia ceva de unul singur. Abia după câteva clipe i-am

prins cuvintele:

„Nu! Numai asta nu! Nu astea cu numărul 4! Nu pot să-mi ucid mama, nu pot, nu…”

Uşa centralei s-a deschis cu violenţă. Doi bărbaţi s-au năpustit înăuntru. Erau medici, cred. L-au târât pe X-117 afară din încăpere, în timp ce el şoptea automat aceleaşi fraze.

N-am mai avut timp să urmăresc scena, căci a intrat X-107 şi s-a aşezat îndărătul măsuţei. A venit şi X-137.

Poate pentru ca să mă înlocuiască dacă s-ar fi vădit necesar.

Exact la 11,20 din difuzor s-a comandat:

„Apăsaţi butonul A4! Apăsaţi butonul B4! Apăsaţi butonul C4!”

De data asta, totul a mers strună.

La ora 11,21, azi 9 iunie, misiunea mea s-a încheiat. La drept vorbind se încheiase şi munca mea în viaţa asta, căci sarcina repartizată mi-o dusesem la capăt. Ca ofiţer OD nu-mi mai rămânea nimic de făcut.

Difuzorul a spus: „Domnilor, serviciul dv. A încetat! Puteţi să vă întoarceţi la locurile încartiruirii. Sau, dacă preferaţi, puteţi rămâne în centrală pentru a viziona rezultatele butoanelor A4, B4, C4!”

Au rămas numai X-107 şi X-137. Eu m-am întors în cameră şi m-am trântit pe pat.

10 iunie

Războiul s-a terminat. El a început ieri la ora 09,12 şi s-a sfârşit la ora 12,10 când a explodat ultima noastră rachetă.

Tot războiul a durat deci două ore şi cincizeci şi opt de minute. Cel mai scurt război din istoria omenirii, dar şi cel mai crâncen. Din acest motiv e şi foarte uşor de expus cursul acestui război. N-au fost lupte de durată sau teatre de război şi fronturi. Tot globul a fost câmp de bătălie.

Dacă mi s-ar cere o scurtă relatare, aş scrie: „Ieri, în decurs de mai puţin de trei ore, viaţa s-a stins în cele mai populate părţi ale lumii.” Dar trebuie să văd totul ca un istoriograf şi să redau câteva amănunte care au dus la război şi la finalul lui. Desfăşurarea lui ne-a fost azi descrisă de câteva ori prin difuzor. Fiecare ştie cum s-a întâmplat şi de ce s-a întâmplat. Am să încerc să rememorez, dacă nu cuvânt cu cuvânt, cel puţin ca sens, totul.

Ieri, la ora 09,07, au explodat în diverse părţi ale ţării douăsprezece proiectile cu hidrogen. Zece au fost lansate în regiuni relativ slab populate, dar două asupra unor mari oraşe. Atacul a fost dat complet prin surprindere. Căci, când comandamentul OD-D a localizat rachetele, ele au şi explodat. Nu a existat apărare şi numai efectul lor a constituit o alarmă propriu-zisă. Comandamentul nostru suprem a reacţionat deci în consecinţă.

A reacţionat însă fatalmente şi comandamentul OD. Atacului acesta

neaşteptat trebuia să i se răspundă cu un contraatac fulgerător. Astfel a fost dat ordinul apăsării butonului A1 – intenționat răspunzând inamicului cu represalii limitate numai la armele uşoare. Noi n-am fi voit să începem războiul total până când nu cunoşteam exact intențiile adversarului. Intenționa el oare să ne şteargă de pe fața pământului? Aşa că au fost puse pe traiectorie numai 2000 de rachete. Obiectivele lor erau numai instalații militare şi industriale inamice.

În acelaşi timp, însă, s-a dat şi alarmă națională, ceea ce însemna chemarea populației în adăposturi. Totul s-a petrecut în ordine şi disciplină; doar la intrarea în nivelul 1 s-au produs unele busculade. Aceasta din cauză că multe persoane nu aveau încă plachetele de intrare şi cereau totuşi adăpost. E posibil ca unii neplanificați să fi pătruns în nivel, iar alții, îndrituiți, să fi fost lăsați la suprafață. Adăposturile erau arhipline şi nu s-a putut evita ca uneori femei şi copii să fie călcați în picioare. Încăierările au durat, de regulă, până când a explodat primul proiectil. În multe locuri au durat chiar patruzeci de minute, în altele două ore, şi sângeroasele ciocniri deveneau cu atât mai aprige, cu cât detonațiile se apropiau.

Intrările la adăposturi fuseseră blocate de către norocoşii care apucaseră să intre. Ei le apărau de noii veniți cu cele mai primitive arme – cu cuțite de bucătărie, cu picioare de scaune sau cu pumnii. Reporterii diferitelor companii de radioteleviziune au transmis eroic scenele de panică până în ultima secundă, murind cu microfoanele în mâini.

La ora 09,15, la trei minute după contrainițiativa noastră, comandamentul suprem al armatei a primit un mesaj prin radio din partea inamicului, conform căruia douăsprezece rachete intercontinentale cu focoase nucleare scăpaseră de sub controlul electronic şi puteau să explodeze deasupra teritoriului nostru național. Inamicul ne mai ruga să nu trecem la represalii, întrucât era vorba de o eroare tehnică şi nu de un act intenționat de inamiciție.

I s-a răspuns că prevenirea aceasta a sosit mult prea târziu; el a ripostat că durata i-a fost necesară ca să stabilească proporțiile urmărilor erorii sale şi legătura radio cu noi.

Acest lucru era cusut cu ață albă. Ori voiau să câştige timp pentru paralizarea apărării noastre, ori voiau să afle cum suntem dotați pentru doborârea rachetelor sale. Cele douăsprezece rachete „scăpate" eronat erau un paravan îndoielnic pentru oricine. Astfel că n-am dat niciun comunicat despre proiectilele duşmane căzute asupra noastră deja şi am trecut sub tăcere şi faptul că lansasem cele 2000 de rachete nucleare care erau pe drum către inamic. S-au purtat astfel discuții prin radio până la ora 09,32, când au explodat primele încărcături deasupra zonei A. Aşa cum au dovedit-o rezultatele, l-am surprins pe duşman tot atât cât ne surprinsese şi el pe noi. Era totuşi o diferență: el ne surprinsese pe noi cu o duzină de rachete de luptă, noi pe el cu două mii.

Şi am aşteptat. Speram ca adversarul să considere represaliile noastre

limitate ca un avertisment şi să oprească ostilităţile.

Din păcate însă, furia i-a fost rău sfetnic şi răutatea mai mare decât raţiunea. Când l-au lovit rachetele noastre represive, a lansat câteva mii de rachete până la 5 megatone contra noastră şi a aliaţilor noştri! La ora 09,50 au explodat primele. Au urmat altele.

Desigur că nici noi n-am rămas inactivi. Comandamentul OD-D era acum pregătit pentru atacurile lor. Rachete anti-rachete teleghidate automat au întâmpinat rachetele inamice şi au anihilat sute din ele în zbor, chiar deasupra teritoriilor aliaţilor noştri. Dar celelalte – şi erau mii – şi-au atins obiectivele.

Comandamentul nostru ofensiv a avut însă grijă de riposta necesară. Mii de încărcături termonucleare de tip mediu şi greu au detonat până în cele mai îndepărtate colţuri ale teritoriului inamic şi ale sateliţilor săi. Au pustiit totul pe rază mare.

Atunci a sosit şi momentul critic, când experţii noştri au stabilit că duşmanul recursese la proiectile cu înveliş radioactiv. Era la ora 11,05. În vederea acestei eventualităţi, normal era ca şi noi să fi fost pregătiţi în acest sens. Şi am lovit la fel.

Şi am lovit cu vârf şi îndesat. Mii de rachete termonucleare cu înveliş de cobalt le-au fost lansate în dar inamicului şi aliaţilor lui. Exact la ora 11,20; a fost ultima acţiune a noastră.

Ultimul proiectil a detonat la 12,10, în timp ce ultima rachetă duşmană ne-a atins teritoriul naţional la 11,45. Ori nu mai posedau nimic, ori rampele lor de lansare fuseseră distruse toate înainte de a fi fost loviţi de încurcăturile noastre cu cobalt radioactiv.

E aproape de prisos să mai spunem că i-am învins.

11 iunie

Între noi şi inamic rămâne doar legătura radio. Desigur numai între staţiile de sub pământ. Cu toate că rachetele au avut de spus ultimul cuvânt, a izbucnit ceva ca un fel de ceartă ulterioară între noi şi ei. Aproape toată ziua difuzorul ne transmite desfăşurarea acestor polemici.

Azi dimineaţă adversarul ne-a acuzat că noi am fi iniţiat acest război pustiitor. A continuat să susţină că prima lor duzină de rachete fusese într-adevăr rodul unei defecţiuni tehnice, aşa încât răspunsul nostru pur deliberat, cu două mii de proiectile, ar constitui o crimă de război fără precedent.

Noi i-am răspuns logic că dacă nu dorise războiul nuclear total nu ar fi avut decât să nu răspundă primei noastre acţiuni de represalii. El a spus: „Nu am fi putut ignora exploziile a două mii de rachete pe teritoriul nostru; iar o ripostă la o provocare trebuie să fie totdeauna mai drastică decât actul provocator care a justificat-o."

Discuţiile astea nu duc la nimic. Batem apa în piuă. Propaganda lor ne

acuză, mijloacele noastre de informare ne dezvinovățesc. Acelaşi lucru îl fac şi ei.

„Politicienilor voştri le revine răspunderea genocidului!" a strigat crainicul adversarului. „Generațiile viitoare şi judecata istoriei vă vor țintui la stâlpul infamiei pentru lansarea cu bună ştiință a celor două mii de rachete drept represalii pentru cele douăsprezece lansate dintr-o greşeală tehnică!"

Răspunsul dat de comentatorul nostru m-a siderat: „Politicienii noştri n-au nicio vină. Nu ei au dat acest ordin. El a decurs automat la semnalul căderii celor douăsprezece rachete ale voastre!"

Şi apoi au explicat că destinul țării noastre nu depindea numai de reacțiile unui singur om. Orice persoană este într-un fel subiectivă, se poate îmbolnăvi sau poate fi victima unui accident. Se înțelege, totuşi, că şi conducătorii noştri ar fi dat ordinul în acest caz de forță majoră. Dar nu ei l-au dat. Ordinul fatal a fost dat de o instalație secretă numită convențional „Atomofon".

Instalația era foarte complexă şi cu un foarte ridicat grad de sensibilitate, care înregistra şi apoi reacționa la exploziile nucleare produse la o anumită distanță, adică pe raza țării noastre. Desigur, deci, c-a fost reglată astfel, încât să rămână inactivă şi în cazurile detonațiilor experimentale sau ale celor din afara razei teritoriului nostru național sau a celui aliat. Se asemăna, principial vorbind, cu un seismograf, dar era acționată şi de unde sonore, radiații electromagnetice şi alți stimuli. Rămânea insensibilă, de exemplu, la un seism natural. Evalua imediat intensitatea şi natura exploziei şi deci dădea imediat ordinul contraofensivei, dar superioară cu o clasă.

Aşadar, numai cele douăsprezece rachete inamice au declanşat realmente represaliile noastre. Ele au fost însă limitate la cele două mii de rachete de tip uşor.

Lucrurile astea sunau foarte interesant. Se părea, prin urmare, că conducătorii noştri s-ar fi aflat în drum spre nivelul hărăzit lor, când atomofonul preluase deja comanda. Deci un soi de robot, ne dăduse nouă ordinul să apăsam butonul A1. Vocea auzită de mine şi de X-117 era înregistrată pe o bandă.

Dar inamicul a mărturisit la rândul său că posedă şi el o aparatură specială asemănătoare. Nici comandanții lor militari nu dăduseră astfel de ordine funeste, ei personal; ca şi la noi, fiecare fază ofensivă inamică declanşa riposta escaladat, prin represaliile de grad superior prin număr şi gen.

Evenimentele apăreau acum mai clare. Războiul izbucnise, deci, ca urmare a unui accident. Nu a unui incident.

Şi contraloviturile, numite represalii, au urmat toate automat. Tot aşa represaliile la represalii şi aşa mai departe. Întrucât fiecare răspuns ofensiv era mai nemilos decât atacul precedent al adversarului, nu s-a putut evita ca războiul nuclear să devină total până când arsenalul uneia din părți nu

s-a epuizat. S-a întâmplat însă ca ambii adversari să fie pregătiți aproape identic şi la sfârşit să nu mai aibă niciunul proiectile.

Războiul nuclear total, abia terminat, a avut un caracter sinistru, asemănător cu reacția în lanț la fisiune a părintelui său: atomul. Pe de altă parte, nu s-a deosebit ca desfăşurare de celelalte războaie din istoria omenirii. Totuşi, un lucru e esențial: nu a fost purtat de soldați înarmați, ci de tehnica militară singură.

Am început să mă întreb de ce am avut noi oare nevoie, în fond, de un comandament OD. Atomofonul putea lansa singur toate rachetele în loc să ne dea comenzile. E normal să nu mă dumiresc: ce motiv a fost iar în spatele acestui fapt?

Ar fi fost posibil ca stațiile de atomofon să ne fie distruse şi deci comandamentul, ca măsură de prevedere, să instituie şi un sistem uman de rezervă. Noi, ofițerii-declanşatori, urmam să îi executăm ordinele. Se putea ivi apoi cazul special ca să fie nevoie să se ia hotărârea apăsării pe toate butoanele, concomitent. În sistem normal de lucru, aceasta era imposibil cu atomofonul: războiul s-ar fi terminat într-o oră.

Războiul acesta a fost un război complet automatizat, aşadar. Centrala noastră OD a fost singurul organ viu în maşinăria asta apocaliptică. Şi din acest aparent simplu motiv, nivelul 7 trebuia amplasat la această enormă adâncime: ca să fie adăpostit sută la sută. Acum ne apare ca pură trăncăneală propagandistică toată vorbăria despre „speranțele" noastre şi despre „ostilitatea" adversarului. Hotărârile erau luate mai înainte, totul fusese în prealabil calculat pentru orice împrejurare. Stațiile electronice automate au preluat şi au condus operațiile de război, executând orbeşte, conform situației, programatica ipotezelor constructorilor.

Ar fi fost de asemenea posibil, mă gândesc, să nu se fi întâmplat toate acestea, dacă socotim reală scăparea de sub control a celor douăsprezece rachete inamice. A fost vasăzică un accident. O glumă. Cine ne-o făcuse? Destinul? Satana? Dumnezeu? Nu e însă totuna? E inutil. E ireversibil. Maşinăriile automate s-au nimicit între ele şi butoanele calculatoarelor noastre de aci au fost simple jucării.

Dar din jocul acesta s-au schimbat multe. Mai ales la suprafață. Cine a supraviețuit? Care niveluri vor exista mai departe? Câte milioane de oameni au fost victimele războiului automatizat? A pierit toată omenirea?

Întrebările mele par oricui iraționale, căci la noi aici, la nivelul 7, nu s-a schimbat nimic. Viața continuă, dar eu nu mai am nimic de făcut. Ar fi însă interesant de ştiut ce-a mai rămas din adversar.

12 iunie

Centrala OD a devenit un muzeu. Sau un fel de loc sfânt. Mai înainte, numai noi, cei patru ofițeri, aveam acces la ea, acum are oricine.

Azi am fost acolo, prima oară de la sfârşitul războiului. Erau destui

nechemați la ora aceea, îşi băgau nasul prin toate colțurile, se amuzau apăsând pe butoane, unii mi-au pus şi întrebări idioate.

„A fost greu să apăsați pe butoanele astea?", a vrut să ştie o femeie. Am râs şi i-am răspuns că fusese cel mai uşor lucru din lume; ar fi putut-o face şi un copil sau o maimuță dresată.

Odată cu răspunsul s-a născut şi în mine o întrebare: dacă a fost într-adevăr aşa de simplu şi uşor, de ce am fost supuşi noi, ofițerii OD, la o instruire atât de lungă şi de complicată? Ce-am fost învățat eu, de pildă, la drept vorbind? Să apăs pe butoane! Şi atât. Şi încă o grămadă de cunoştințe tehnice, care, aparent, nu aveau nicio importanță sau legătură cu misiunea mea esențială. Azi cred cu tărie că s-a procedat astfel numai ca să se mascheze relativa simplitate a sarcinii mele. Sunt sigur că planul „perfecționării" mele a fost conceput de colegi de breaslă ai soției mele – de către psihologi adică. Studiind şi experimentând pe cimpanzei, ca să cunoască reacțiile omului, au făcut din oameni cimpanzei.

Când mă tot gândeam la toate acestea, mi-au atras atenția exclamațiile unor „vizitatori". Ecranul, desigur! Cum de nu-mi venise în cap înainte?

Ecranul-hartă, el, mai funcționa. Când îl văzusem ultima oară în 9 iunie la ora 11,21, harta luminiscentă mai era încă împestrițată cu puncte, cerculețe şi pete colorate. Atunci spusesem ceva despre un tablou abstract cu armonie cromatică, pare-mi-se. Acum, era negru cu desăvârşire.

Butoanele A4, B4 şi C4 făcuseră deci treabă cum scrie la carte. Adăugaseră la undele de şoc şi la efectul caloric radiațiile care nu iartă nici ele. Nu fusese cruțat nici măcar un kilometru pătrat din teritoriul duşman şi cel al sateliților. Nu se vedea nici măcar o pată roşie, darmite una albă.

Am avut atunci un sentiment straniu. Nu mă mişcase într-atât pustiirea în ea însăşi, cât totalitatea ei. Poate că ce spun e o nebunie, dar harta aceea cernită m-a determinat să părăsesc imediat centrala, cu hotărârea fermă de-a nu mai călca pe acolo.

Cum arată oare harta noastră, dincolo, la inamic? Ce văd ei în centrala OD a lor, pe ecran? Mai are la ei harta puncte, şi cercuri colorate sau pete albe? Sau e şi ea neagră?

13 iunie

Am primit în sfârşit veşti despre distrugerile de la suprafață. Trebuie să fie totale, ca de altfel şi cele de pe teritoriul inamic. De fapt, centrala comandamentului ofensiv a fostului adversar a dat publicității astăzi că ecranul lor demonstra net prefacerea în mormane de moloz şi cenuşă a țării noastre şi a țărilor aliaților noştri.

Aşa că trebuie presupus că cei de pe fața pământului nu au mai apucat sfârşitul războiului. Spațiul de deasupra e mort: receptoarele noastre de aici nu captează niciun semnal radio de la vreun post terestru din puzderia de emițători de acum câteva zile. Şi nimeni nu poate urca sus ca să

constate ceva. Iradierea e intensă: oricine ar muri repede.

Mai mult. Nu se poate lua nici legătura cu nivelul 1. Facem încontinuu apel, dar pe frecvența emițătoarelor lor nu mai recepționăm. Desigur că au fost nimiciți toți de exploziile la sol şi în parte şi de cele la înălțime. Dar oricum ar fi fost, au fost nimiciți, literalmente stârpiți!

Toate aparențele pledează şi pentru certitudinea că aceeaşi soartă au avut-o şi aliații noştri. E vorba de totala tăcere radio. Nici adăposturile lor primitive nu au putut rezista.

În rezumat: numai un mic procent din populația pământului a văzut sfârşitul conflagrației. Războiul nuclear a fost acelaşi şi pentru noi şi pentru inamic.

Acum Pământul a scăpat, sinistru vorbind, de coşmarul suprapopulării. Sute de milioane de indivizi au murit în trei ore.

Cu nivelurile 6, 5, 4 şi 3 avem contacte radio. Ei au scăpat, ca şi noi, de holocaust. Civilii se vor obişnui mai greu cu noile condiții de trai, dar ar trebui să fie bucuroşi că şi-au salvat viața.

Nivelul 2 a dat şi el semn de viață. Cazul e interesant. Acel nivel se găseşte exact la limita pustiului nuclear. Din 40 de secții, însă, 32 au fost distruse de lovituri în plin. Deci comunicăm numai cu restul de 8.

Cei de la nivelul 2 ne întreabă mereu ce s-a întâmplat la suprafață. Le-am spus fără menajamente, cinstit, purul adevăr. Dar tot nu se potolesc. Acum ne pun întrebări cretine: „De ce n-au fost amenajate niveluri mai bune pentru marele public?" Asta ca şi cum azi ar mai folosi la ceva!

Ei nu reuşesc cu asta altceva decât să facă şi mai critică situația – şi aşa destul de gravă. Şi-au permis şi unele observații ofensatoare la adresa guvernului, calificându-l drept iresponsabil şi ignorant.

Într-un fel, te distrează să-i asculți.

Acesta ar fi principalul avantaj al acestor zile postbelice: există comunicațiile radio. Pentru prima dată de când am fost izolați de lumea din afară, auzim iarăşi vocile altor oameni. – desigur nu de la suprafață, ci de la alte niveluri. Discutăm cu militarii de la nivelul 6, ascultăm comentariile politico-sociale de la nivelul 5 şi ne amuzăm de mentalitatea celor de la nivelul 2.

Nu există cenzură. Din ziua de 11 iunie ni se redau prin retransmisie directă toate emisiunile ce ar fi de interes. Sau cenzura e de-un singur fel, dacă vreți: din toate emisiunile simultane, e retransmisă numai una, ca să nu iasă o babilonie. Putem deci asculta orice, de la mesajele înveninate ale inamicului până la criticile furioase ale nivelului 2.

Oamenii de la nivelul nostru parcă au renăscut. Circulă peste tot, se adună în grupuri, discută despre orice pe lume – mai precis, de sub lume. Ochii le strălucesc. De ce?

Nu mai suntem singuri. Comunicăm cu alți oameni. Nu mai suntem defavorizați, adică nu mai suntem condamnați să trăim în adâncuri, în timp ce alții au voie să se bucure de lumina soarelui. Nu mai suntem numai noi cârtițe. Recunoaştem chiar cât am fost de favorizați. Nivelul nostru, aşezat

la cea mai mare adâncime, reflectă marele nostru noroc.

14 iunie

Acum P este foarte mulțumită de starea mea sufletească. Sunt mereu bine dispus şi am uitat de tratament meu psihiatric.

Sentimentul că nu am lâncezit şi că am realizat totuşi ceva îmi face bine. Mi-am făcut datoria şi nu mai ar fi nimic de lucru, dar la nivelul 7 a revenit atâta vioiciune, încât toată viața aici parcă s-a schimbat.

P spune, în tot cazul, că buna mea dispoziție e numai efectul tratamentului neurologic. E aşa, poate, dar eu rămân la părerea mea că numai legăturile radio cu nivelurile celelalte e cauza.

Ba îmi vine să cred că n-aş fi avut deloc stări depresive dacă existau de la început asemenea comunicații. I-am spus asta şi lui X-107, dar ca de obicei a avut altă părere.

„Dacă am fi avut noi tot timpul aceste legături", a zis el reflectând, „dorința noastră de a merge la suprafață ar fi fost de nesuportat. Nu ne-am fi putut integral consacra serviciului niciunul din noi. Acum însă, când nimeni sănătos la cap nu mai poate dori să se ducă sus unde e totul iradiat şi când ne e clară situația noastră excepțională, nu ne mai poate dăuna, ba dimpotrivă."

Ca întotdeauna, când stai să te gândeşti bine, trebuie să-i dai dreptate.

Azi am aflat câteva noutăți de ordin politic. Inamicul neagă că noi am învins şi susține că el a obținut victoria. Argumentele lui şi contraargumentele comentatorilor noştri politici şi militari ne oferă un divertisment aparte.

Inamicul se făleşte că ne-a pustiit țara mai înainte ca noi să fi reuşit să i-o distrugem pe-a lui. Ultimele, sale super-rachete şi-au părăsit rampele la ora 11,00, pe când noi am apăsat pe butoane ultima dată la ora 11,20.

Ai noştri le-au dat dreptate, dar au formulat răsturnat raționamentul. Au spus că nu poate fi socotit învingător decât acela care a lansat ultima salvă şi că el, inamicul, nu a mai putut lansa ultimele sale proiectile din cauză că i-au fost distruse la start.

Nu a fost aşa, e o minciună – au susținut totuşi purtătorii de cuvânt ai adversarului. Apoi au schimbat tactica, afirmând că ei luptaseră pentru dreptate şi libertate, adică pentru idealuri nemuritoare, deci invincibile, de aceea li se cuvine recunoaşterea victoriei finale.

Acelaşi lucru îl susținuseră însă mai înainte şi politicienii noştri.

Şi apoi, comentatorii au început să se acopere unii pe alții cu insanități. Nu-mi mai aduc aminte exact de epitetele cu care se gratificau reciproc, dar unele totuşi îmi stăruie în memorie şi ele erau: criminali înrăiți, bestii josnice, neoameni, obscurantişti, ucigaşi de copii, călăi ai omenirii sau ucigaşi termonucleari.

Pe scurt, războiul continuă. Forțele armate ale celor două tabere

rămân, neavând încotro, inactive. Din grotele lor, însă, stăpânitorii celor două tabere se insultă unii pe alții prin posturile de radio intercontinentale.

15 iunie

La drept vorbind, războiul s-a terminat demult. Pustiirea pământului e isprăvită. Nici duşmanul, nici noi, nici aliații noştri şi sateliții săi, practic deci întreaga lume de la suprafață, nu mai există.

Până şi țările neutre au fost atinse. Atât de rachetele inamicilor noştri cât şi de ale noastre. Căci nu orice rachetă şi-a atins obiectivul. Teleghidarea a avut erori şi țările neutre au fost victime inocente. E regretabil, dar nu s-a putut evita nimic.

Câteva state neutre, dens populate şi subdezvoltate, nu şi-au putut permite, financiar, nici măcar adăposturi moderne. Ele au dispărut de pe hartă. Altele dintre acestea, cu mari sacrificii, au construit buncăre antiatomice subterane pentru populație, care au fost mai rezistente ca nivelul 1 al nostru.

Am captat şi mesajele lor transmise prin radio. Ele acuză ambele tabere de atentat contra umanității. Protestele lor, criticile lor seamănă foarte mult cu cele alor noştri de la nivelul 2.

Dar cine poate fi făcut responsabil pentru tot ce s-a întâmplat? Când izbucneşte un război global, care e purtat cu super-rachete intercontinentale şi cu focoase termonucleare, nu se poate deloc evita să-i cadă victime şi statele neutre.

Şi, în plus, de ce să fie cruțați, când marile puteri se distrug reciproc şi total? Reprezintă valoric mai mult decât ele? Singura diferență e că sunt mai slabe!

16 iunie

Plângerile țărilor neutre contra celor două mari puteri nu încetează. Ele spun că noi şi inamicul suntem răspunzători moraliceşte de dispariția țărilor mici, fie că erau denumite aliate sau sateliți. Mai spun că aceste două mari puteri nu aveau niciun drept să târască cu ele în groapa comună țări nebeligerante sau neutre.

Toate astea sună pios, dar, oricum, e prea târziu.

Postul nostru de radio de la nivelul 5 răspunde incriminărilor. Noi n-am acționat, spun ideologii noştri, decât din nevoia de autoapărare: dacă cineva e vinovat, atunci acesta e numai duşmanul nostru. „Fiecare are dreptul la supraviețuire!", a declarat azi şeful guvernului nostru. Şi a mai spus: „Acesta a fost motivul pentru care a trebuit să ne apărăm de mişelescul atac: căci dreptul la supraviețuire implică şi dreptul legitimei apărări."

Dar postul de radio al acestei țări neutre a folosit argumentul pentru a

trage concluzia contrară: „În era atomică", a spus el, „motivarea aceasta e ridicolă! Supraviețuirea nu mai poate fi garantată prin autoapărare, căci tocmai o astfel de autoapărare cu arme nucleare a însemnat totala distrugere a tuturor."

Alte națiuni neutre nu se asociază la polemică, ci se limitează la a deplânge vastitatea distrugerilor. Relatările astea macabre ne uzează nervii. Fără încetare se comunică cifre de pierderi aproximative şi dispariții de întregi colectivități umane. Un crainic spunea: „Omenirea a fost decimată." Şi continua aşa:

„De fapt, decimată nu prea ar fi termenul potrivit, căci la o populație de circa trei miliarde de oameni cât avea planeta, au rămas poate numai câteva milioane. Poate douăzeci de milioane, poate numai zece-cincisprezece. Şi acest rest este blestemat să trăiască în hrube subpământene."

Era o concluzie îngrozitoare, recunosc, dar nu ştiu de ce soarta omenirii în cvasitotalitatea ei nu îmi produce atâta milă ca acelui crainic. Ei bine, mă gândeam, sunt mai puțini oameni pe lume. Unde e deosebirea? De ce să fie preferabilă existența unei mari colectivități în locul uneia mai mici? Iar în ce priveşte traiul în peşteri, dacă pe mine m-au obligat să accept această nouă existență, de ce să se plimbe la soare alții?

Dar parcă asta ce spun eu n-ar fi drept. Sau, poate da? Alte posturi de radio neutre deplâng nu atât pierderile de vieți omeneşti, cât, cum o denumesc ei, catastrofala prăbuşire a civilizației. „Biblioteci şi muzee, opere de artă, academii şi universități, palate şi case, căi ferate, şosele, parcuri, uzine şi oraşe, totul aparține acum trecutului. Ceea ce ne-a rămas pentru prezent şi viitor sunt buncărele – adică grote pentru cei rămaşi în viață, o viață înțărcuită!" Şi altul a mai spus: „Truda secolelor, tradiția generațiilor, înțelepciunea mileniilor, totul a fost şters în câteva secunde de exploziile nucleare. A fost, într-un fel, o sinucidere a civilizației."

Acest fel de concluzii mi-apare ca ciudat şi nu se prea potriveşte cu modul meu de a gândi. Poate că traiul îndelungat aici, în adâncuri, a născut în mine prejudecăți. Sau, cine ştie, tratamentul psihoterapie m-a „imunizat" față de astfel de lucruri. Dar oricare ar fi cauza, ieremiadele neutrilor nu mă impresionează.

S-au prăpădit bibliotecile. Ei şi? Muzeele sunt acum cenuşă. Cine s-ar mai duce azi la muzeu? Tradițiile popoarelor nu mai există. Cine se mai interesează de tradiții?

E posibil ca simțămintele mele să fi fost altele, dacă aş mai fi viețuit la suprafață, cu toate că de aceea am fost selecționat pentru misiune, fiindcă fusesem o fire egoistă, rece şi prea puțin sociabilă. Da, cred că fiind afară, la lumină, pe fața pământului, aş fi gândit acum altfel. Dar fiind aici, ce mă mai interesează toate astea?

Şi mai cred că aceasta a fost de asemenea cauza trimiterii comandamentului OD aici, atât de departe de suprafață. Azi îmi dau seama cât de prosteşte ar fi fost să se fi construit pentru noi o centrală de

operații sigură, undeva pe suprafața țării: de exemplu o cupolă inatacabilă din sticlă. De acolo am fi putut privi totul, toată lumea dimprejur. Şi puteam deveni solidari cu ea. Aşa că motivul prezentei variante nu a fost numai unul strict de securitate fizică, ci şi unul psihologic; numai aici sub pământ se puteau baza integral pe noi.

Cine o poate spune? M-aş fi speriat oare dacă aş fi putut vedea lumea pierind? Aş fi dat înapoi de la a continua s-o distrug? Poate m-aş fi oprit să apăs pe butoanele A4, B4 şi C4 când le-a venit rândul – ca şi X-117. Despre el, însă, nu mai ştiu nimic.

17 iunie

Țările neutre ne-au cerut nouă şi inamicului să le comunicăm ce metale am folosit la încărcăturile radioactive. Au nevoie să ştie, pentru a putea, cu aproximație măcar, să calculeze timpul care vor trebui să-l mai petreacă în adăposturi. Căci durata radiațiilor poate oscila între câteva secunde şi mii de ani: depinde de natura materialului folosit. Cunoaşterea acestui secret militar are deci o valoare practică. Neutrii vor să ştie când pot reveni la suprafață, părăsind protecția buncărelor.

Dar atât noi cât şi inamicul ne-am ferit să le spunem compoziția metalelor. Am motivat poziția noastră cu scuza că fiind un secret al apărării țării, inamicul ar putea trage foloase din asta.

Neutrii, însă, au încercat să trateze separat cu fiecare din tabere, arătând rezervele precare de care dispun. Fiecare din marile puteri a declarat că e gata să comunice secretul său, dacă partea adversă face ea prima acest gest. Deci cu o condiție prealabilă…

Nu-mi pot închipui cum se va rezolva în practică acest deziderat. Căci persistă întrebarea cine trebuie să înceapă cu informațiile. În plus, chiar dacă ambele părți s-ar declara gata să dea în vileag, simultan, compoziția morții – aşa cum a propus recent un om de stat dintre neutri – pentru noi tot rămâne îndoielnică veracitatea informațiilor pe care le-ar comunica inamicul.

În ceea ce îl priveşte, nici adversarul nu pune mare preț pe sinceritatea noastră. El spune că noi am putea da informații voit false, pentru a grăbi revenirea pe pământ a oamenilor şi a provoca moartea prin radiații a supraviețuitorilor.

Aşa încât, iată, s-a ajuns la punctul mort.

18 iunie

Azi am avut noutăți despre X-117. Le-a dat mult de furcă. După criza din centrală, a făcut o recidivă a vechii lui psihoze şi medicii au renunțat la încercările de tratament. L-au declarat caz ireversibil. Poate şi din pricină că nu mai au nevoie să îl folosească.

El suferă de un complex de vinovăție. Se acuză singur pe el – şi numai pe el – de această distrugere a omenirii. Se declară sus şi tare răspunzător de asta. E ridicol. Ca şi cum nu s-ar fi găsit la nevoie nimeni în locul lui! Însă n-a fost aşa! Se găsise. Dar n-ai ce să-i faci. Cu un neurastenic nu se poate discuta.

L-am vizitat azi amândoi. Eu şi P. De fapt, aşa, numai din politețe. Camerele noastre sunt alături şi fusesem colegi de serviciu. Afară de asta, P îl şi tratase la începutul bolii.

X-117 zăcea întins pe pat, îmbrăcat sumar şi nebărbierit. Nu făcea nimic şi părea apatic. Când am intrat cred că nici nu ne-a observat.

P l-a întrebat cum se mai simte. Din ce motiv nu prea ştiu, dar l-a apucat furia. S-a sculat în capul oaselor şi a urlat la noi: „Mersi! Mă simt extraordinar! Grozav! Am reuşit să omor câteva sute de milioane de oameni. Dacă sunt cel mai mare călău din istorie, de ce nu m-aş simți bine?"

Apoi l-a podidit plânsul. Aşa ceva n-am văzut de când sunt. Plângea ca un copil căruia i s-a luat jucăria. Se cutremura de hohote şi suspine.

P a încercat să-l liniştească: „Nu aveți de ce să vă agitați aşa; sunteți soldat şi trebuia să vă faceți datoria!"

X-117, căruia îi şiroiau lacrimile pe obrajii neraşi, a zis: „Ce datorie? Poate fi numită datorie stârpirea celorlalți? Meseria de călău?"

„Nu sunteți vinovat de moartea lor", am încercat şi eu. „De ce vă autonumiți călău? Ați executat numai nişte ordine!"

„Asta au făcut toți călăii din lume", a fost răspunsul. „Dar erau cel puțin poruncile unor judecători. Pe când eu am făcut ceea ce mi-a spus un robot." Şi a început să râdă, tot aşa de isteric cum plânsese mai înainte.

„Dar ia gândiți-vă", a intervenit P, „soțul meu a făcut exact acelaşi lucru ca şi dv., ba a mai ascultat de ordine, chiar şi când dv. ați plecat de-acolo, şi tot nu resimte cea mai mică vină".

„Adevărat", am adăugat eu cu convingere, „eu mă simt mai liniştit încă decât înainte. Nu zic că am apăsat pe butoane cu plăcere, dar faptul c-am făcut-o mi-a dat un sentiment de nesfârşită importanță."

„Sunteți atunci un nebun demn de milă!", mi-a azvârlit el. „Cum de îndrăzniți, după crima asta, să vorbiți de «sentimentul» dv? Ce rol a jucat el? Ați căsăpit milioane de oameni, i-ați pulverizat, i-ați carbonizat, i-ați otrăvit! Sute de milioane! Vă dați seama cât înseamnă cifra asta? Şi mai vorbiți de sentimente! Sunteți un monstru!"

Mă temeam o clipă să nu încerce să ne lovească; dar nu a devenit agresiv. Punctul lui de vedere nu mă emoționase. Când nu eşti o natură sociabilă şi altruistă nu poți nici iubi, nici urî. Dar iarăşi îmi vine în cap că numai tratamentul la care am fost supus e cauza faptului că nu mai am emoții de niciun fel.

Dar ceea ce a spus el mi-a amintit de emoția aceea neobişnuită pe care am încercat-o atunci când am fost în centrala operativă şi am văzut că harta-ecran de pe perete devenise neagră în întregime. Emoția dispăruse şi nu mai îmi revenise, nici când am aflat despre proporțiile distrugerilor şi amănunte asupra lor. Îmi pot totuşi perfect aminti de ea. De atunci nu am mai călcat în centrală şi găseam reacția lui X-117 explicabilă. Nu puteam însă să-i împărtăşesc vederile.

Cât timp toate acestea mi se învălmăşeau în minte, X-117 continua să se agite şi iată că a început din nou să vocifereze: „De ce? De ce am apăsat pe butoane? De ce i-am omorât pe toți? Atâția…"

P mi-a făcut semn să plecăm. Dar X-117 a observat-o şi s-a întors spre dânsa: „Văd că v-ați saturat de vizita asta! Sunteți o savantă care e şi o ucigaşă de suflete. Ați reuşit ca psiholoagă să-mi vindecați conştiința numai ca să pot stârpi omenirea. Acelaşi lucru l-ați făcut apoi cu bărbatul pe care vi l-ați luat. Poate că mai avea în el o conştiință. Şi-acum, că mi-am făcut datoria, iată că-s de prisos!"

S-a ridicat în picioare şi a întins brațele spre noi:

„Plecați de-aici! Amândoi! Şi cât mai repede, mai înainte ca să vă sugrum. Repede! Afară cu voi! Că n-o să vă ucid cu apăsări pe butoanele de care nu mai am nevoie, fiindcă mi-ajung mâinile mele! Încă doi nu mai contează!"

Am ieşit, mai înainte ca să ne putem da seama de seriozitatea amenințării sale.

19 iunie

În dimineața aceasta, X-117 a fost găsit mort. Când colegul său de cameră s-a trezit din somn, nu l-a văzut. Uniforma îi era azvârlită pe pat, aşa că X-137c a ieşit din cameră şi a privit pe coridor. X-117 atârna spânzurat cu cureaua de o țeavă de deasupra uşii care dădea spre centrală. Pe mine şi pe X-107 ne-au trezit bătăi în uşă.

Ieşind în prag, l-am văzut întâi pe X-137c Apoi am văzut corpul lui X-117 care se mai legăna parcă, i-am văzut fața bărboasă şi pământie şi ochii holbați întrebător.

L-am văzut numai o fracțiune de secundă, căci imediat am întors capul şi am intrat în cameră. Am închis bine uşa îndărătul meu. Aveam iarăşi senzația aceea stranie, ca un fel de fior, ca şi atunci când văzusem în centrală ecranul care se înnegrise complet.

Cred că cei doi dăduseră alarma apăsând pe butonul roşu, căci la

câteva minute am auzit paşi pe coridor şi zgomot de voci. După asta a intrat în cameră X-107 şi s-a aşezat pe pat, fără să scoată o vorbă.

N-a trecut multă vreme. Difuzorul, a prins viaţă ca să ne prevină pe circuitul particular să nu povestim nimănui despre cele întâmplate.

Cred că se scursese cam o oră când pe circuitul general s-a comunicat că ofiţerul OD X-117 murise în noaptea trecută. Crainicul a spus ceva despre „îndeplinirea cu credinţă a datoriei" şi de „o oarecare suprasolicitare care-i covârşise fragila constituţie în exercitarea importantei sale misiuni".

Cred şi eu că ei fac foarte bine când trec sub tăcere acest caz de sinucidere. De ce să se neliniştească lumea aici în zadar?

De ce însă s-a spânzurat? Toată ziua mi-am pus această întrebare. Ce se întâmplase cu el? Fusese tot timpul un camarad bun şi un om de înţeles înainte de a i se fi rătăcit minţile. Sincer, îmi pare rău.

Când am întâlnit-o pe P, nu m-am putut stăpâni şi i-am spus adevărul, mai ales că şi ea îşi exprimase mirarea cu privire la cele afirmate în comunicatul dat prin difuzor. Ea a spus că atâta timp cât X-117 a fost în îngrijirea ei, nu dăduse niciodată semne de epuizare fizică.

De acum încolo mi-am propus să-mi ţin gura şi am vorbit numai la modul general despre cazul lui X-117. P mi-a recomandat să nu mă las afectat de moartea camaradului meu. Pentru el – i-a deplâns ea soarta – a fost cea mai bună soluţie, căci X-117 nu a fost în niciun fel indicat pentru felul de viaţă de la nivelul 7. A fost trimis aici pur şi simplu în urma unei greşeli de selecţie. În timp ce P îmi vorbea, îmi răsunau în urechi vorbele lui de ieri. El, ca om, nu era pregătit să accepte inevitabilul. S-a revoltat împotriva acestui inevitabil. Nu a putut suporta realitatea. Era o altfel de fiinţă. În orice caz, nu una pentru nivelul 7.

Este totuşi demn de atenţie faptul că îmi pare rău mai mult de dispariţia lui X-117 decât de cea a milioanelor de alţi oameni care au fost şi ei victimele războiului. Mi se pare chiar că dacă, prin absurd, mi s-ar fi spus să apăs pe un buton şi astfel să-l execut pe X-117, nu aş fi putut-o face; însă iată că, fără să mă fi gândit măcar o clipă, am apăsat butoane care au trimis la moarte milioane de alţi semeni ai mei.

Înseamnă că sunt un călău? X-117 spunea că am fi toţi călăi. Într-un fel avea dreptate. Poate că P era aceea care se înşela, nu el…

Dar nu, nu vreau, nu pot să cred că aş fi un călău. Căci nu-mi place să am de-a face cu indivizi care trebuie să moară. Nu pot să văd, nu-mi place să privesc trupuri moi, ca de cârpă, din care a fugit viaţa.

Să apeşi însă pe nişte butoane, să acţionezi la un „calculator" din centrală, asta a fost cu totul altă treabă. Era uşor, curat şi mecanizat.

Aici – da, aici se înşela X-117: el, adică, nu făcuse nicio deosebire între un mod şi altul. Pentru el era totuna. De aceea ne ameninţase că ne sugrumă cu mâinile lui, pe P şi pe mine.

Cred că tocmai această incapacitate a lui X-117 de a face deosebirea între uciderea cu propria mână şi cea prin apăsare pe un buton a fost

pricina rătăcirii lui mintale.

20 iunie

De la nivelul 2 ne parvin veşti alarmante. Cu câteva zile mai înainte comunicaseră că izbucnise la ei un soi de molimă. Toţi aveau simptome ciudate, ca de exemplu greaţă şi vomă, însoţite de diaree. Faptul că toate cazurile fuseseră, simultane părea suspect, dar noi am crezut că epidemia cedase, căci nu mai vorbiseră nimic despre ea. În comunicatele lor continuau să acuze guvernul.

Azi, însă, au anunţat că boala generală s-a agravat, că oamenii nu mai au poftă de mâncare şi fac temperatură. Veşti asemănătoare am primit şi din ţările neutre. Aceeaşi boală bântuia şi printre ei. Chiar în cursul unei emisiuni, crainicul lor s-a poticnit la mijlocul unei fraze şi s-a putut clar auzi cum vomita. A fost şocant. Transmisia a preluat-o un altul.

Acum când scriu, sistemul general de difuziune ne redă din nou aspecte de la nivelul 2. Aş vrea să pot nota exact totul, tot atât de repede pe cât vorbeşte vocea din difuzor. Dar nu e posibil. Voi reda câte ceva totuşi.

Crainicul a spus că oamenii pier ca muştele. Apoi a strigat: „Sângele nostru e radioactiv! Ne-aţi otrăvit şi pe noi!" După rumoare se vede că s-a adunat un număr mare de oameni într-una din vastele lor săli de adăpost. Se aud limpede icnetele bolnavilor. Acum nimeni nu mai transmite; s-ar părea că nu mai au crainici valizi. Ba da. Aud din difuzor:

„Sute de oameni zac pe jos – nu are cine să-i mai ajute – şi nici nu-i mai poate ajuta nimeni cu nimic – zac şi vomită – diareea lor face aerul de nerespirat!"

Crainicul s-a oprit iarăşi. Tuşeşte şi îşi suflă nasul, îşi adună puterile. Şi iarăşi vorbeşte pripit, gâfâind şi cu pauze:

„Mi se pare că mulţi au şi murit – n-are cine s-o constate – sutele ce zac fără cunoştinţă sunt poate şi ei morţi, cine ştie? – dar ce importanţă mai are deosebirea asta? Vom muri cu toţii în scurt timp – personalul sanitar nu mai există – cât timp vom mai trăi? Câteva ceasuri? Câteva zile? E acelaşi lucru…"

Vocea vorbitorului slăbea din ce în ce. Ceea ce spunea devenea, în plus, neclar. Poate că i se făcuse şi lui rău şi se îndepărtase de microfon. Acum îl aud cum gâfâie şi geme. Spune:

„Nu mai pot, credeţi-mă; eu…"

Asta a fost tot.

Nu, nu a fost tot. A mai putut să spună abia şoptit:

„Adăposturile noastre devin cavouri colective… morminte comune ale chinului omenesc…" Dar cu ultima lui energie, parcă, cel ce vorbise a terminat şuierând:

„… Iar pe voi toţi, miniştri şi soldaţi, noi de aici, cu moartea în faţă, vă

blestemăm! Fie ca să ne urmați cât mai repede şi…" S-a întrerupt. De data asta îl lăsaseră puterile definitiv.

N-am mai putut auzi, în continuare, decât gemete şi horcăieli, vag şi cu reverberații. Un timp. După aceea postul a întrerupt emisia.

21 iunie

Noutățile de azi nu diferă de cele de ieri. Supraviețuitorii neutrilor şi cei de la nivelul 2 sucombă rapid. Motivul deceselor în masă e, pare-se, aerul infestat. Filtrele folosite de tehnica țărilor neutre şi de noi pentru nivelul 2 nu asigură protecție suficientă la radioactivitate. E clar cel puțin că nu îndeajuns ca să mențină cantitatea radiațiilor penetrate la un nivel suportabil. Nimeni nu poate şti cu siguranță, nimeni nu poate urca sus să se convingă de situație. Este însă neîndoielnic că tot ce a cruțat suflul şi căldura exploziilor a fost ucis de radiația aerului. Milioane…

Asta înseamnă că populația planetei s-a redus numai la acea minoritate care mai există la adâncime mare şi care este alimentată cu aer independent de atmosfera terestră. Cred că inamicul nostru este ca şi noi înzestrat tehnic corespunzător; dar aliații şi sateliții ambelor tabere şi statele neutre nici vorbă. Şi dacă ritmul deceselor se menține acelaşi, în câteva zile populația Terrei va număra un milion de oameni cel mult. Iar în nivelurile mai profunde, atât la noi cât şi la duşman, ce va rămâne va fi numai o cifră de, să zicem, câteva mii de inşi…

De la ora 14,00 nu am mai auzit nimic de la neutri. Când transmiseseră ultima oară, dăduseră cifre înspăimântătoare de morți din cauza „bolii atomice". Emisiunile lor n-au sfârşit atât de patetic ca cea de la nivelul 2. Dar tocmai sobrietatea ultimelor rapoarte, cifrele şi faptele scurt anunțate, care ne acuzau fără cuvinte, le-au făcut şi mai patetice. Nu au fost blesteme şi invective – numai realitatea secerişului radioactivității în țările lor. După acestea nu au mai avut emisiuni. Şi nici nu vor mai avea.

Am rămas, pare-se, de azi încolo singuri. Noi şi inamicul. Din toată omenirea. Mai precis: o mână de oameni, de fiecare parte. Numai aceia care s-au retras jos de tot, sub pământ. Refugiații din adâncuri.

22 iunie

La noi, aici, se pare că trăim o nouă viață; şi alții, nu numai eu, simt asta. Şi nu e vorba numai de nivelul 7. Cu alte cuvinte, este sentimentul extraordinar că exişti într-o lume aparte, nouă.

Vechea lume, cea de la suprafață şi cea din adăposturile antinucleare ce aveau vreo legătură cu suprafața sau depindeau de ea – această lume a dispărut. Viață e numai pentru cei coborâți suficient de jos, adânc, şi care nu cer nimic, de nicăieri.

Suprafața pământului e un tărâm oprit. Şi va rămâne aşa mult timp. Cât

timp? Există încă controverse. Discutăm din ce în ce mai des despre asta. Şi neutrii au vrut s-o ştie, dar nu au primit răspuns. Tot nu le-ar fi folosit însă la mare lucru, căci moartea îi cuprinsese de pe atunci în braţele ei îngheţate.

Noi, însă, aceştia de aci, care avem toate şansele să scăpăm din acest nou potop, am fi bucuroşi să ştim adevărul. Timpul de înjumătăţire al stronţiului 90 e de 25 de ani. La uraniu 239 e de numai 23 de minute. Dar uraniul 238 are timpul de înjumătăţire de 45 110 000 000 de ani. Care dintre aceşti izotopi e cel ce otrăveşte suprafaţa pământului?

Răspunsul la această, întrebare va decide asupra vieţii supravieţuitorilor. Fiecare nivel rămas azi are „răgazul" de existenţă diferit. Noi cei de la 7 stăm în privinţa asta cel mai bine. Rezervele alimentare sunt pe un interval de 500 de ani. Dar viaţa la nivelul 5 e sortită să ţină numai 200 de ani. Iar locuitorii nivelului 3 vor trebui după un răstimp de numai 25 de ani să rişte să iasă din adăpostul lor sigur pentru a-şi încerca norocul la suprafaţă.

Este sigur în orice caz că a fost intenţionată infestarea suprafeţei pentru o durată mare, altfel de ce ar fi fost folosite încărcăturile respective? Dar e oare vorba despre ani, decenii sau secole?

Cei de la nivelul 3 sunt preocupaţi într-un mod foarte practic de aceste întrebări. Întrucât omenirea nu mai exista, era convenabilă o rată de viaţă de 25 de ani. Dar ei şi-au găsit şi o altă problemă: să crească copii sau nu? Căci toţi copiii ce se vor naşte la nivelul 3 vor trebui să piară de foame în floarea vieţii, dacă nu vor putea să iasă la lumină.

Pentru ei deci e o întrebare capitală. E aceeaşi ca şi a noastră, dar la noi nu e urgentă. Chiar noi, cei de la nivelul 7, am dori să avem totuşi un răspuns la asta. Vom mai vedea iar soarele înainte de moarte? Şi dacă nu, o vor putea face măcar descendenţii noştri pe parcursul acestor cinci secole? Din punctul nostru de vedere, soarta urmaşilor noştri ne atinge mai puţin, dar am vrea totuşi să aflăm dacă oamenii au încă şansa să se perpetueze şi într-o bună zi să populeze iarăşi faţa pământului.

23 iunie

În sala comună, în sala de mese, pe coridoare – peste tot unde am întâlnit oameni, toţi erau adunaţi ciucur şi discutau. Îmi dau seama că în ochii fiecăruia stăruia aceeaşi întrebare: cât timp va fi suprafaţa planetei radioactivă?

De la celelalte niveluri, întrebarea e pusă deschis, prin radio. Se poate presupune că ei nu s-au obişnuit într-atât cu viaţa subpământeană cât noi.

În orice caz, nu nivelul 7 e acela ce le-ar putea răspunde. Numai cineva de la nivelul 5 le-ar putea da un răspuns. Dar nivelul 5 nu răspunde la asta sau ocoleşte abil problema, când e nevoie.

E concludent însă răspunsul dat celor de la nivelul 3, când au fost

sfătuiți să nu procreeze. Asta înseamnă indirect că suprafața va fi peste 25 de ani încă contaminată de radiații. Ni s-a mai răspuns că deoarece viața ne e asigurată aci, la nivelurile noastre, nu avem de ce să ne gândim atâta la viața de afară. Astfel că nu avem decât presupuneri la dispoziție pentru calculul radiației.

Ai noştri mai susțin că totul ar depinde de materialul folosit de inamic. Dar nu spun o iotă despre materialul nuclear ce l-am folosit noi. La dracu', de ce atâta mister, de ce nu vor să ne spună adevărul?

Ar fi bine dacă am putea să vorbim cu ei personal, da! Sunt convins că noi am putea scoate adevărul de la aceste foruri decizionale ale noastre. Există căi şi mijloace şi i-am aduce la intenții mai bune. Dar viețuim separat – noi aici, ei mai sus. Singurele legături sunt comunicațiile pe undele radio. Deci nu putem face nimic.

Este limpede că nu vor să vorbească. Şi mai ştim că acest adevăr, chiar de-l aflăm, nu ne-ar mai fi, practic, de niciun folos. Ne vom isprăvi deci viața aci, sub pământ.

Bănuiesc că realitatea este mai rea decât cea pe care o presupunem. Altfel nu se explică de ce se ascund conducătorii noştri după deget. Se tem, cred. Şi poate îşi regretă fapta.

Mi se încâlcesc gândurile. La dracu' cu ei!

24 iunie

De la nivelul 3 ne parvine ştirea că o pereche în vârstă vrea să revină mâine la suprafață. Vor să ştie ce e pe pământ. Declară că nu vor să-şi mai petreacă restul zilelor într-o peşteră. „Nici măcar o zi mai mult", au zis ei.

Ştiu că am avut şi eu asemenea veleități înainte de a fi fost în tratamentul psihiatric…

Bătrânii au hotărât să ia cu ei în marea aventură un mic post emițător, pentru a ne putea transmite permanent ceea ce văd. Se poate închipui cât de nerăbdători suntem aici cu toții să le ascultăm spusele, iar cei de la nivelul 3 cred că sunt şi mai curioşi, căci altfel nu le-ar permite această nebunească „excursie" care seamănă, mai degrabă, cu o sinucidere.

Cred că este într-adevăr o sinucidere. Cei doi nu se vor mai întoarce.

O să fie ultima lor plimbare; bătrânii o ştiu prea bine. Poate însă se gândesc că vor trăi măcar o zi încălzindu-se la soare.

Cazul a ajuns să fie singura temă de discuție aici, la nivelul 7. Dacă prin absurd ar putea apărea şi sub pământ ziare, el ar umple în toate prima pagină. Unii, la noi, spun că cei doi bătrâni sunt desigur nebuni. Alții, dimpotrivă, le admiră curajul. Dacă nu mă înşel, toți îi invidiem puțin. O fi oare o invidie pentru curajul lor sau pentru razele soarelui?

Soția mea P este, ca de obicei, ferm convinsă că ambii sunt nevropați. Dar, după cum văd, asta nu o împiedică să aştepte cu nerăbdare relatările lor.

25 iunie

Bătrânii soți au ajuns la suprafață. Sunt afară.

La intrarea amenajamentelor subterane au găsit câteva autoturisme în stare bună. L-au ales deci pe cel mai bun şi au îngrămădit pe bancheta din spate, după ce umpluseră şi portbagajul, canistre cu benzină, scoase gata umplute din celelalte maşini. Foştii lor proprietari fuseseră, se vede, destul de optimişti ca să poată spera în întoarcerea la casele lor.

Perechea spunea că pot circula acum cam o săptămână prin țară, fără a mai avea nevoie de stații de alimentare, desigur inexistente. Cât privea hrana şi apa potabilă, îşi luaseră dintr-un depozit de rezervă subteran, rămas încă intact.

Soțul conducea, în timp ce bătrâna vorbea la microfonul stației portative. După spusele ei, nu se produsese nicio explozie nucleară în vecinătatea intrării adăpostului lor de până atunci. Cu toate astea, pământul şi ce era pe el era complet ars. Şoseaua era totuşi carosabilă. Dar vegetația dispăruse. A spus apoi că va emite din nou peste o oră.

Acum se vor îndrepta spre un orăşel. Şoseaua, deşi cu patru fire, a devenit foarte proastă. Peste tot văd dărâmături. Maşina are cauciucurile aproape noi, dar bătrâna spune că nu pot avansa decât cu viteză redusă. Deşi conform kilometrajului de la bord trebuiau să fi atins aşezarea, zice că nu văd nimic din ce era. Câmp vast şi gol. Nici masiva biserică ce domina centrul nu mai e de reperat, căci nici temelia ei nu se mai găseşte, iar împrejur totul e înnegrit şi pulverizat. Moloz mărunt şi fiare răsucite.

Prăpădul e atât de desăvârşit, încât s-ar putea spune că în locul orăşelului este un câmp de depozitat rămăşițe din demolări edilitare. Nimic care să le amintească de edificii şi de locuitorii lor. Nici la orizont nu se vede nimic. Bătrânii se miră, căci cunoşteau perfect regiunea, o câmpie vastă, dar nu-şi mai dau seama unde sunt, nu se mai pot orienta într-un teren lipsit de relief. Cei doi ajung din când în când la intersecții. Dar viteza nu se poate menține, căci şoseaua începe iar să aibă întreruperi; asfaltul are crăpături pe lungimi apreciabile şi ele devin tot mai dese. Femeia spune că trebuie să oprească: şoseaua s-a ridicat parcă în picioare. Cămaşa ei de asfalt s-a înălțat ca o cocoaşă enormă care face imposibilă avansarea. Acum cei doi bătrâni îşi vor întrerupe emisiunea. Vor căuta o derivație spre a face un posibil ocol.

După un sfert de oră, soția spune că au găsit bucla pentru ocolire şi-şi continuă drumul pe şoseaua principală. Vor să atingă punctul „zero", adică locul deasupra căruia a explodat racheta, dar nu pot spera să ajungă cu automobilul dacă şoseaua va fi iar avariată. Le-ar fi mult mai uşor cu un elicopter. Vor alege deci drumurile rămase carosabile. Azi, la ora 14,00, îşi vor relua relatările pentru noi.

Secvența sonoră promisă tocmai s-a terminat. A început mai târziu, cam la 14,15. Motivul întârzierii, a spus soția, este o trecătoare senzație de greață ce-o resimțise. De fapt, avusese o indispoziție şi amețeli după

întreruperea primei emisii. Erau numai de o oră şi jumătate la suprafaţă. Când şi-au continuat drumul, după o scurta oprire, aceeaşi senzaţie l-a cuprins şi pe soţul ei. Apoi vărsături şi diaree. Vechea poveste.

„Ştim", a zis bătrâna, „că acestea sunt primele simptome ale bolii radiaţiilor. Dar nu ne pasă. Vom călători mai departe, spre a vedea cât mai mult posibil. La noapte vom face o haltă. Când vom avea ceva interesant de spus, vom transmite din nou."

26 iunie

„Escapada" celor doi bătrâni curajoşi a pricinuit o agitaţie neobişnuită la toate nivelurile. Nimeni nu scapă relatările „în direct" de la suprafaţa pământului. Mulţi rămân treji peste noapte, pentru a pândi fiecare posibilă reluare a emisiei. Şi chiar când eroica pereche nu ne dă ştiri, făcând pauze pentru odihnă, se discută aprins cele auzite.

Cred că atâta frământare n-a mai fost aici din ziua în care sosisem cu toţii, părăsind pentru totdeauna faţa pământului. Unii spun că nici în timpul războiului n-a fost atâta agitaţie. În timpul războiului? Eu nu ştiu ce s-a întâmplat la nivelul 7 în ziua aceea: căci eram ocupat până peste cap ca să îl duc.

E un interes general pentru orice amănunt privind perechea plecată sus. Cine sunt cei doi? Care e vârsta lor? Ce profesiune avea soţul? Din ce localitate sunt? Au lăsat la nivelul 3 vreo rudă?

Am aflat că el e pictor peisagist. Soţia lui era casnică.

„Păi de aceea au plecat sus", a observat un cinic, „la noi nu prea ai peisaje!"

„Nici acolo unde s-au dus nu mai sunt!", i-a replicat tăios altul dintre noi. Dar eu n-am prea gustat gluma: pot să-mi închipui cum se simţea un artist în adăpostul acela subteran supraaglomerat.

Dar mai e ceva, ceea ce ar putea explica hotărârea celor doi. Ei speraseră ca fiica lor, în vârstă de optsprezece ani, să fie cu ei la nivelul 3, căci avea şi ea placheta de repartiţie pentru acelaşi adăpost. În momentul alarmei generale, însă, ea nu era acasă, ci într-o vizită la o familie cunoscută. Îi telefonaseră. Ea i-a asigurat că se va îndrepta imediat spre secţia respectivă. Dar părinţii n-au găsit-o în adăpost. Căzuse victimă unui accident? Nu se va şti niciodată. La urletul sirenelor, nu toţi cetăţenii au nimerit în adăpostul prevăzut. Panica i-a mânat spre unul oarecare.

Acum şi părinţii ei erau afară, în iadul radioactiv. Dar nu ca să-şi caute copilul, ci ca să-şi scurteze zilele. Voiau să moară acolo unde se născuseră: sub soare.

Le-am ascultat şi eu ultima relatare. Făcuseră, de nevoie, schimb de locuri: ea conducea, în timp ce el vorbea. Acum se simt amândoi bine. E tipic, însă, pentru boala asta. După prima criză – greţuri, vomă, diaree –, urmează câteva zile de aparentă sănătate, după care simptomele revin.

Cei doi conduc continuu. Nu sunt multe de spus. Ici şi colo văd scheletul câte unei clădiri, ars şi topit şi care luase forme fantomatice. El a spus că mai ales o astfel de apariție i-a trezit imaginația artistică: prăpădul general crease fără voie un ansamblu demn de o expoziție de sculptură modernă. El ar fi numit conglomeratul acela înfiorător „oțel martirizat".

Din felul cum relatează, am spune că bătrânii sunt, fără s-o ştie, nişte reporteri excelenți. O dată în viața lor. Nici un profesionist, cred, nu ar fi transmis mai emoționant. Nu caută efecte. Nu-s nici sentimentali şi nici nu dramatizează. Redau, calm şi uscat, realitatea.

Cum spun, nu au multe de văzut. Distrugerea totală e, în fond, o distrugere totală. Bătrânii încearcă s-o descrie spre a evita monotonia peisajului şi a relatării, dar totul pare un joc cu cuvintele. Nu se poate spune decât ce a fost – şi acum nu mai există.

Cei doi încearcă cu încăpățânare să găsească ceva ce a fost cruțat de potopul termonuclear. Dar nu găsesc. Vor căuta în zadar.

27 iunie

Cei doi ce ne transmit de sus sunt tot pe drum şi ne vorbesc, deşi spun că se simt obosiți şi deprimați. Azi dimineață au trecut pe lângă o secție de adăpost zis „standard", adică de tipul „nivelul 1". Trebuie să fi fost vorba de o secție de mică capacitate, la adâncime modestă. Nu explodase nimic în imediata vecinătate a adăpostului, dar acoperişul era pleznit şi avea crăpături mari, deschise. Au vrut să pătrundă înăuntru, dar intrarea era astupată de dărâmături mari. Au renunțat. Nu se puteau aştepta la vreun semn de viață. Ar fi fost totuşi interesant de ştiut cum au pierit cei dinăuntru: arşi, din cauza undei de şoc sau iradiați?

Au pornit mai departe. Drumul merge numai prin pustiu. E dezolant. Întreruperile relatărilor celor doi devin mai dese. Sunt epuizați. Şi ce noutăți ar mai putea transmite?

Oamenii de aici, de jos, sunt dezamăgiți. „Excursia" în lumea de afară pare plictisitoare, mai plictisitoare chiar decât viața sub pământ. Mulți dintre noi încep să îi ridiculizeze pe cei plecați. Îi consideră nebuni. În fond, la ce „senzațional" ne puteam aştepta?

Tocmai acum P spune iarăşi: „Sunt într-adevăr nebuni de legat! Îşi plătesc aventura cu 25 de ani de viață. Asta nu e nevroză, e demență curată!"

Încet, încet, interesul pentru relatările celor doi dispare. Desigur, ceea ce transmit încă constituie o temă principală de discuție. Dar comentariile nu mai sunt atât de aprinse.

Dacă călătoria aceasta va mai dura câteva zile, vor fi puțini aceia ce vor mai asculta. Cei doi vor muri pentru noi mai înainte de a fi morți cu adevărat.

28 iunie

Îndrăzneața şi totodată dementa pereche a hotărât să nu îşi mai continue drumul, ci să rămână pe loc. Cred că şi ei s-au plictisit ca şi noi. Pustiirea suprafeței e totală şi deci nu oferă diversitate. Monotonia tabloului general pare definitivă, aşa că a stărui în căutarea unei oaze de viață e inutil, e fără rost. Sunt convinşi, zic ei, că aspectele de până azi tot nu s-ar schimba, chiar dac-ar ocoli globul pământesc. În afară de asta, sunt obosiți de drumul greu de până acum şi de boala ce-i roade.

S-au instalat în autoturismul lor şi se odihnesc. Din când în când îşi vorbesc despre problemele lor personale. Ne dăm seama că speranța lor să găsească ceva cruțat dispare. Eu cred că boala care nu iartă se apropie de punctul ei maxim.

Ceva din aceste ultime convorbiri a ajuns să capteze iarăşi interesul slăbit al auditorilor. Dar nu e un interes pentru lumea stinsă de la suprafață, ci pentru însăşi perechea de bătrâni.

Iată că acum aud iar o discuție între cei doi. Mie, nu ştiu de ce, mi se pare că amândoi vorbesc într-un fel de delir:

Ea: „Noi suntem o pereche de porumbei, trimisă de Noe, ca să vadă, după potop, dacă apele s-au retras."

El: „Dar totul e încă sub valuri şi apa e adâncă. Noi suntem perechea de porumbei care nu s-a mai întors."

Ea: „Dar porumbeii care nu au mai revenit i-au arătat lui Noe că valurile s-au liniştit. Semn de speranță şi viață, fiindcă nu le-a mai trebuit corabia."

El: „Câtă dreptate ai, draga mea. Noi rămânem aici, afară, până va trece totul. Potopul acesta e mai rău, însă, decât cel dat de Dumnezeu. Oamenii l-au creat pe acesta, potop de sânge şi lacrimi, din care nu mai e scăpare."

Ea: „Ascultați-ne, voi oameni de jos din adâncuri. Vrem să vă spunem ceva: potopul e peste tot şi încearcă să pătrundă la voi, acolo. Sângele vostru e roşu, dar pământul e negru acum. Rămâneți în grotele voastre cât timp vă ajunge aerul şi până ce apa se va furişa la voi. Cât veți avea curaj."

El: „Rămâneți pe corabie pentru totdeauna!"

E clar că sunt pradă nălucirilor. Dar febra face pe oricine să aiureze. Toată lumea le ascultă fascinată cuvintele acestea, care răsună neobişnuit, ca o afurisenie sau ca o profeție. Chiar şi P a renunțat să mai facă observațiile ei obişnuite. Mi se pare chiar că azi dimineață, după ce ascultase una dintre transmisii, ochii îi străluceau ciudat, parcă învăluiți şi umezi.

29 iunie

Mesajele de la suprafață continuă să ne sosească. Cei doi transmit încă, dar vocile lor au slăbit. Fac pauze din ce în ce mai lungi. Ascultăm. Toți îi

ascultă. Pândim atenți reluările.

În orice moment pot începe iar să ne vorbească. Am să încerc, ca şi ieri, să notez cât mai exact ce spun. Nu-mi vine greu fiindcă acum pronunță mai rar.

Ea: „În lume acum nu mai cântă păsări şi nu mai găsim flori. Unde sunt poienile, iarba, copacii?"

El: „Sunt ruine. Copacii-s arşi."

Ea: „Au dispărut bărbații şi femeile. Nicăieri nu se mai joacă copii."

El: „Nu mai e decât pământ gol şi uscat."

Ea: „Pământul mi se pare ca o corabie părăsită de călători şi matrozi. Sau parcă-ar fi Luna cea moartă şi fără viață."

El: „Da. Ca şi celelalte planete din univers."

Aici au dreptate. Pământul a ajuns un astru oarecare călătorind în spațiu. În delirul lor, bătrânii au nimerit-o fără să vrea, pare-se. O planetă ca şi Luna, desigur. Mort ca şi ea, dar numai la suprafață. Mai existăm noi sub scoarța lui. Dar cine ştie? Poate că şi sub scoarța Lunii sau a altor planete există peşteri sau tainițe neştiute, unde trăiesc oameni.

Dar să rămânem la asta. Terra e pustie ca orice planetă.

30 iunie

Perechea de la suprafață ne-a comunicat că îşi încetează mesajele. Nu mai au puteri. Ultimele lor cuvinte au fost:

El: „Este ultima noastră relatare, ultimul mesaj, de sus, de aici. Nimic nou… Cât am umblat, numai pustiu, fără ființe, fără vreun zgomot. Linişte ca înainte de geneză… Dar pământul se mai roteşte… Am văzut ziua şi noaptea… Soarele şi Luna… Şi stelele… Asta e totul."

Ea: „Adio, oameni. Adio, bărbați şi femei din adânc. Gândiți-vă la noi… Doriți-ne o moarte în pace…"

Am ascultat asta azi dimineață. Nu mai ştim nimic de ei. Şi-au pierdut cunoştința? Sunt deja morți?

N-o să-i mai auzim. Odihnească-se în pace…

N-aş mai fi vrut să adaug nimic la cele notate astăzi, mai ales că, privind ceasul, văd că e ora 23:00, dar trebuie să scriu totuşi despre straniul sentiment ce l-am încercat când ni s-a retransmis ultima relatare a celor doi. Ceea ce m-a cuprins e ceva nou, iar acest simțământ e de aceea şi mai ciudat. Mă simt atras în mod neobişnuit către cei din automobil, acolo sus, undeva, unde-s amândoi. Aş vrea să pot fi cu ei, să le fiu alături, să-i pot ajuta.

Cu mine s-a întâmplat ceva. Fără voie, oare mă transform? Această modificare, schimbare, sau ce-o fi, a început, cred, atunci când l-am văzut pe X-117 atârnând pe coridor, în fața uşii centralei OD. Nu mă preocupase prea mult ceea ce resimțisem, căci îmi trecuse repede. Şi credeam că şi fără urme. Dar totul a fost de atunci încoace în legătură cu asta: chiar şi

şocul resimțit la vederea hărții înnegrite, atunci, după război, în centrală…

Azi e însă altceva. Nu mai e un fel de groază repede stăpânită. Ci o căldură sufletească intimă ce durează.

E milă? Dorință neştiută de compătimire? Cum de pot oare nişte oameni străini să trezească în mine astfel de simțăminte? A existat vreo pată verde, crudă, în cenuşiul monoton al sufletului meu, loc pe care l-a găsit perechea de porumbei?

Cred că e o caldă înțelegere, care se îndreaptă către ei. Dar asta înseamnă că încep să iubesc omenirea – şi simțământul meu primeşte un răspuns, deoarece simt că solidaritatea aceasta mă încălzeşte, pornind dinlăuntrul meu.

De-abia acum înțeleg cât de rece am fost. Înseamnă că eram mort sufleteşte. Şi-ncep să-l înțeleg şi pe X-117. Trebuie să fi simțit ce simt eu. Nici psihoterapia nu a putut să-l împiedice.

Nu am puterea lui. Dar câtă am ajunge. Mă înfior numai amintindu-mi de butoanele care au înnegrit ecranul acela.

Trebuie să poți simți căldura ca să poți măsura răceala. Şi e mai bine să le poți simți pe amândouă decât să nu simți nimic. Absolut tot ce se făcuse cu mine, cursuri sau instructaje, a avut scopul precis de a mă îndepărta de orice simțire.

Văd că nu au reuşit. Îmi sunt dragi azi cei doi care au murit acolo sus, pe pământ. Dragi cu adevărat.

Dacă mai sunt astfel de oameni ca ei, pământul va trăi iarăşi. Dacă pot ține la cineva, înseamnă că inima mea nu e ca o coajă rece de astru mort. Ea mai poate fi trezită la viață.

Viața şi dragostea nu pier niciodată. Dați-le un locşor undeva, unde pot prinde rădăcini, şi vor cuceri lumea.

1 iulie

Ce erau prostiile care le-am scris ieri seară? Viața şi iubirea sunt nepieritoare?

Doamne-Dumnezeule, ce gogomănie!

Nu. Moartea şi distrugerea, ura şi indiferența, acestea sunt lucrurile care nu pier în vecii vecilor. Lumea nu a fost cucerită de câteva perechi de porumbei, ci de câteva perechi de butoane. Ele, butoanele, au ucis totul. Chiar şi porumbeii.

Dar ce importanță mai are ce gândesc acum? Pot face butoanele apăsate să redevină neapăsate? Poate asta ce simt acum să readucă rachetele plecate înapoi, la start, la bazele lor? Poate reface lumea prăbuşită? Poate învia morții? Sau să salveze porumbeii?

Nu mai poate nimic. Butoanele „calculatorului" au rămas apăsate. E prea târziu. Mult prea târziu.

2 iulie

Nu mai avem niciun mesaj de la suprafață. Cei doi sunt morți. Nici nu se mai vorbeşte despre ei. Au fost uitați.

Eu însă nu i-am uitat. Pentru mine ei mai trăiesc. Mă gândesc că ei au apăsat, fără s-o ştie, fără s-o vrea, pe butonul de care uitasem şi pe care-l purtam, fără să ştiu, în suflet. Pe ultimul, uitatul şi ascunsul buton. A fost greu, a durat mult. Dar au făcut-o.

Este un buton minunat. Îmi dau seama însă şi că nu sunt pe lume singur. Mai există şi alții ca mine. Unii dintre ei sunt mai buni chiar. El, X-117, era mai bun. Şi acei oameni care au rămas acolo la începutul războiului. Cei mai buni decât mine au fost cei mai mulți.

De ce e aşa de greu să găseşti butonul omeniei? Şi de ce e atât de uşor să apeşi butonul care trimite pe traiectorie rachetele? De ce nimeni nu mi-a putut descoperi oaza verde a sufletului atâta timp cât nu era prea târziu?

Rezultatele ar fi fost, desigur, aceleaşi. Dacă aş fi refuzat, ca şi X-117, să apăs pe butoane, ar fi făcut-o X-107 şi X-137 în locul nostru. Şi dacă ar fi refuzat şi ei, ar fi venit alții să le ia locul. Poate cineva care n-ar fi ştiut nici măcar ce face.

Şi chiar şi fără centrala OD – sunt convins – tot ar fi pornit rachetele. Totul ar fi decurs automat, fără să se fi mişcat nicio mână omenească. Maşinăria represaliilor acționa superautomat. Şi ştiu că o greşeală tehnică a automatizării a fost aceea care a declanşat războiul nuclear. Din acea secundă a pornit reacția în lanț a distrugerii, acea automatică perfectă a uciderii, care a pustiit pământul.

Ei n-au uitat să încorporeze şi oameni în complicatul agregat electronic destinat morții colective. Au uitat însă că oamenii au suflete şi butoane în ele. Au uitat că ele pof fi descoperite şi apăsate. Aşa ca la mine.

La ce bun însă? Azi e târziu…

13 septembrie

Ieri a fost distrusă o parte din acest jurnal. P mi-a rupt într-un acces de furie pagini din caiet şi le-a făcut bucățele. Nu am încercat s-o împiedic. La ce bun? Dacă lumea toată a fost pulverizată, ce importanță mai are jurnalul meu?

P nu mă poate înțelege – nu poate pricepe transformarea mea interioară, care a început odată cu sfârşitul războiului şi s-a accelerat odată cu plecarea celor doi la suprafață. P spune că ea ar putea să mă liniştească dacă ar fi vorba la mine numai de stări depresive. Şi adaugă textual: „Dar nu mă pot lupta eu, aşa de una singură, cu aureola ta de sfânt."

Ceea ce însă o irită cel mai mult este faptul că nu mă înfurii când mă jigneşte şi că rămân calm. Indiferența mea o face să turbeze, cu toate că eu nu intenționez asta în niciun caz. Nu resimt niciun fel de duşmănie

împotriva ei. De fapt nu aş putea resimți împotriva nimănui.

Acestea toate nu-s nici bune, nici rele. Ceva s-a întâmplat cu mine. Asta e tot. Dispoziția mea nu mai e schimbătoare: rămâne aceeaşi tot timpul. Nu mai am nevoie de societate sau de distracție. Monotonia sau izolarea nu mă mai exasperează. Am abandonat şi reflecțiile sau introspecția. Gândurile la viitor. Deseori mă cuprinde tristețea la gândul că lumea a pierit, dar asta nu are legătură cu „dispoziția" mea. Ştiu atât – că civilizația a fost distrusă cu butoane.

Gândesc liniştit la asta, oarecum detaşat, parcă din depărtare şi cu o compătimire nostalgică. Nu simt remuşcări şi nu pot încerca regrete. Nu ştiu de ce, dar aşa e.

Iar P e străină de totul. Nu mă înțelege. Vorbeşte mereu despre abulie, apatie şi altele. Cred ca starea mea nu se prea încadrează în materia învățată de ea în timpul studiilor. Poate că a sperat tot timpul că mă voi schimba, până a intervenit incidentul de ieri. Dar şi-a pierdut cumpătul. Venise la mine în cameră. Acest lucru ni s-a permis după sfârşitul războiului; de fapt, se introduseseră şi alte facilități. Poate spera că distrugându-mi jurnalul va reuşi să mă scoată din „letargie". Dar fiindcă nu-i reuşise, a început să urle:

„Dacă nici ce ți-am făcut acum nu-ți scoate gărgăunii din cap şi nu te aduce la realitate, atunci nu mai e nicio speranță!"

Şi a ieşit din cameră, fără să mă învrednicească măcar cu o privire.

P mi-a rupt însemnările din urmă până la data de 2 iulie. De-atunci au trecut mai mult de două luni. N-am să refac jurnalul cu partea lipsă, căci tot nu s-a întâmplat nimic prea demn de relatat. Numai gândurile şi unele întrebări proprii – şi nu ştiu dacă vor interesa pe cine le va citi, în cazul când, prin absurd, va ajunge cineva să le citească.

Îmi amintesc totuşi de ceva, deşi asta s-a întâmplat în luna iunie. Supraviețuitorii sunt puțini. Au rămas numai cei în subteran. Nivelurile 3, 4, 5, 6 şi 7, după datele ce ni s-au transmis, adăpostesc cam 622 500 de inşi. Bărbați şi femei. Nu ştim însă nimic despre inamic, dar presupunem că azi populația globului atinge vreun milion şi jumătate de locuitori. E cam puțin. Trăim totuşi, chiar dacă înghesuiți ca sardelele.

E extraordinar cât de repede se poate obişnui omul cu un mediu nou. La trei luni după sfârşitul războiului nuclear s-au modificat raporturile şi s-au reglementat.

Cât de maleabil poate fi un om – sau cât de rigid şi inflexibil.

14 septembrie

P mi-a spus azi dimineață că ar vrea să divorțeze pentru a se putea căsători cu X-107. El era deseori de față când mă vizita în camera mea. Aşa se cunoscuseră.

Eu am fost imediat de acord şi i-am urat noroc. Ochii ei erau scăldați în

lacrimi. X-107 părea oarecum încurcat, dar l-am asigurat că n-o să-i port pică. Asta l-a liniştit în mod vizibil.

Azi după-amiază a avut loc divorțul: în aceeaşi încăpere în care am fost cununați. După cinci minute P era soția lui X-107. I-am dat anexa cu „c" a ecusonului meu.

Cred că acest eveniment era inevitabil şi e totodată soluția optimă. Poate c-ar fi bine ca oameni ca mine, cu firea mea, să nu se căsătorească niciodată.

Azi s-a făcut cunoscut prin sistemul general de difuziune că fosta centrală OD va fi afectată ca încăpere altei destinații: aceleia de maternitate. Căci ne aşteptăm de pe acum la câteva naşteri, în orice caz nu înainte de luna ianuarie sau februarie a anului viitor. Până atunci mai e vreme lungă, aşa că eu socotesc pregătirile în acest sens cam premature.

Poate că asta s-a anunțat aşa, ca să ne dispună. În comunicat s-a subliniat de altfel simbolica însemnătate a măsurii luate. Din această încăpere se nimicise lumea – şi tot din acelaşi loc trebuie să pornească iarăşi viața… Eu am completat fără să vreau tirada de la difuzor, în mintea mea, cam aşa: „… şi să transforme aparatele de declanşare în cărucioare pentru sugari!"

Dar asta îmi venise în cap după transmisie, în cursul zilei.

Mă duc de la o vreme rar în sala comună. Cu cine să mai discut acolo? Toți care se adună gândesc altfel şi simt altfel decât mine. Poate că ar fi fost totuşi ceva să-l văd pe X-117. Dar a murit.

Nu mai am nevoie decât de mine singur. Poate că mai vorbesc în gând cu pictorul sau cu soția lui, care au preferat să mai vadă soarele şi apoi să moară.

În jurul meu sunt oameni, dar mi se pare că nu trăiesc cu ei. Pentru mine numai morții sunt vii încă; cei ce trăiesc sunt însă deja morți.

15 septembrie

Noutăți alarmante de la nivelul 3: boala radiației îşi arată colții.

Primele simptome au apărut ieri, dar nefiind siguri, au socotit să amâne darea în vileag. Azi, însă, maladia s-a răspândit cu paşi atât de repezi, încât nu mai poate fi îndoială. Într-un fel oarecare, radioactivitatea a reuşit să atingă şi nivelul 3.

Există desigur explicații teoretice pentru asta. Cea mai plauzibilă dintre ele pare aceea că apa radioactivă ar fi pătruns, prin infiltrații lente, în straturile permeabile. Deşi pământul constituie un filtru bun, se pare că n-a fost aşa. Cine s-o ştie? Nu au existat ocazii să se experimenteze acest lucru în practică.

S-au produs doar atâtea explozii nucleare subterane. Infestarea trebuie să fi fost puternică până în straturi foarte adânci. Apa ploilor, deci, nu a fost filtrată, ci a devenit şi mai radioactivă. Dacă cauza precisă nu e cunoscută,

în schimb fapt este că 18 secţii ale nivelului 3 sunt contaminate de boala atomică. Pot deci fi socotite ca pierdute.

Neliniştea ne-a cuprins şi pe noi. Căci nivelul 3 este şi el o parte a lumii, a celei viitoare, sortită renaşterii şi deci independentă, ca şi noi, de elementele de la suprafaţă. Astfel că pesimiştii spun că dacă boala a pătruns şi în el, înseamnă că ar putea pătrunde şi la celelalte. Optimiştii, dimpotrivă, spun că nu există niciun motiv de îngrijorare, deoarece diferenţa de adâncime decide totul. Cu cât un nivel e mai adânc, cu atât e mai sigur. Apa la nivelul 7 trece prin atâtea straturi felurite în compoziţie, încât nu mai poate avea nici urmă de radioactivitate.

16 septembrie

Optimiştii s-au înşelat.

Am recepţionat emisii din şase secţii de la nivelul 4 şi din două secţii de la nivelul 5. Şi din nou de la încă două secţii de la nivelul 3. Simptomele bolii iradierii sunt clare peste tot.

Li s-a spus să înceapă să-şi purifice apa prin distilare. Căci fierberea nu e suficientă. Eu nu pot să-mi închipui cum vor reuşi să facă asta fără echipamentul tehnic necesar. Dar vor trebui s-o facă oricum: dacă nu vor realiza minunea, vor bea mai departe apă otrăvită.

La nivelurile 6 şi 7 totul e în ordine. Rezervele noastre de apă sunt la mare adâncime.

17 septembrie

Veştile de la nivelurile 3, 4 şi 5 sunt de-a dreptul îngrozitoare. Toţi au simptomele bolii. Ieri mai erau secţii neatinse, azi nu mai este niciuna. S-au anunţat primele decese.

Au purificat apa, dar e prea târziu, după cât se vede. Trebuia s-o fi făcut mai înainte. Într-o săptămână sau mai devreme chiar, vom şti dacă măsura ajută la ceva.

Nu e mult de când aceste macabre veşti abia dacă m-ar fi interesat, dar azi mi-e milă de oamenii aceştia. Trebuie să fie înspăimântător să-şi vadă moartea cu ochii şi să nu poată face nimic. Mai există optimişti care îşi distilează apa şi speră în salvarea lor – în fond ce pot face altceva? Să-şi aştepte inactivi sfârşitul?

În caz că la nivelurile 3, 4 şi 5 se stinge orice viaţă, ar rămâne numai instalaţiile militare de la nivelurile 6 şi 7.

Adică numai comandamentele OD-D şi OD. Fosta conducere militară de defensivă şi ofensivă. Misiunea noastră de a distruge omenirea e terminată. Acum ne revine alta: să avem grijă să se păstreze restul de viaţă umană existentă încă…

Pot acei oameni ce au nimicit să aducă iar viaţă? Ce fel de fiinţe pot fi

descendenții acelor bărbați şi femei care şi-au stârpit semenii şi contemporanii? Căci noi suntem călăii omenirii, cum spunea X-117. Noi vom constitui „elita"? E datoria noastră să garantăm perpetuarea rasei umane?

Dar cum va arăta această rasă? Copiii noştri nu vor vedea nicicând soarele. Le vor lipsi multe impresii şi noțiuni care pentru noi erau de la sine înțelese. Dacă oameni care au cunoscut viața sub soare au putut recădea la condiția creaturii din peşteri, ce perspective rămân acelora care n-au văzut orizontul, natura şi lumina şi nu ştiu cum miroase o floare?

X-107 a spus, când i-am vorbit de asta că poate copiii noştri vor fi duşi să vadă flori în serele ce le avem aici. Şi apoi a mormăit:

„Ei, poate că o să fie cum spui dar…"

18 septembrie

Într-o secție de la nivelul 5 a izbucnit o revoltă. Conducătorii noştri politici îşi duc acolo traiul laolaltă cu alții, şi ceilalți vor, se pare, să se răzbune pe cei ce poartă întreaga vină. Aşa şi spun. Că politicienii sunt vinovații.

Răscoala a reuşit. Unul dintre răsculați ține în acest moment o cuvântare la microfoanele postului de radiodifuziune. Spune că au preluat puterea în secție şi că oamenii politici au şi fost executați. Prin spânzurătoare. A mai spus că, deşi ei ar fi murit oricum curând, s-a vrut prin asta să se dea totuşi un exemplu. Criminalii trebuiau să nu sfârşească de altă moarte decât de cea hărăzită criminalilor…

Călăul a fost un general-pensionar, care pe vremuri fusese arhicunoscutul şi sărbătoritul comandant biruitor al unei şi mai celebre divizii. Va ține şi o cuvântare imediat, iar eu voi căuta aici să îi transcriu cuvintele cât mai fidel:

„Prieteni şi cetățeni de la toate nivelurile unde mai trăiesc oameni! Mă adresez în special camarazilor de la 6 şi 5. Tocmai i-am spânzurat pe criminalii de război, pe aşa-zişii membri ai guvernului țării noastre. Au fost conducătorii noştri, şi, într-adevăr, ne-au condus spre prăpastie.

N-au făcut bine că nu au avut încredere în noi, ofițerii în vârstă şi cu experiență. Mai eram încă – putem afirma fără falsă mândrie – soldați viteji. În vremea activității mele, am adus de nenumărate ori laurii victoriei trupelor noastre, căci am comandat în bătălii nepieritoare soldați îndrăzneți şi bine înarmați. Am distrus, am ucis, am învins. Am avut morți şi răniți, dar cei mai mulți au supraviețuit şi şi-au împărțit roadele biruinței lor. Chiar politicienii au profitat de ele.

Ei, însă, au disprețuit vechile metode şi tehnici militare. Nu le ajungeau tancurile, avioanele şi artileria. Au vrut rachete, roboți şi creiere electronice.

Acum nota de plată pentru orbirea lor ne revine nouă, tuturor.

Camarazi şi prieteni! Poate măcar gândul că nu au supravieţuit vă va satisface întrucâtva. Dar nu le-am permis nici să aibă parte de o moarte de glonţ, onorabilă, distinsă şi curată, ca oricărui om de omenie. Nu. Nu i-am împuşcat. Nu au avut pluton de execuţie. I-am spânzurat ca pe ucigaşii şi trădătorii de rând. Cu o frânghie, după vechea şi buna noastră tradiţie, din moşi-strămoşi, metodă de atâtea ori verificată. Cu mâna mea am făcut-o. Pot adăuga că mi-a făcut plăcere!

Trăiască forţele noastre armate! Trăiască…"

N-a ajuns mai departe. A început să vomeze.

19 septembrie

Generalul, şeful puriştilor, nu a mai ţinut niciun discurs, căci nu se simte bine. Funcţia lui de şef al regimului a fost preluată de un alt ex-general; un general pensionat din aviaţie.

Azi dimineaţă a vorbit şi acesta, iar discursul său nu s-a deosebit cu mult de al primului. A vorbit, făcând o caldă evocare a luptelor aeriene din trecutul nu prea îndepărtat, pe când existau numai avioane convenţionale. „Cât timp numai oamenii pilotau aparatele", a spus el, „nu era mare deosebire dacă avioanele aveau o viteză de 300 sau 2000 de kilometri pe oră. Dar în clipa când au apărut rachetele intercontinentale teleghidate, civilizaţia a fost sortită pieirii. Pilotul, ca om, nu mai putea aspira la glorie, n-a mai existat vitejie sau îndemânare în aer; nimeni nu mai putea bombarda localităţi inamice. În locul lor, s-a introdus nemilosul război automatizat, inuman, barbar. Şi rezultatul este stârpirea omenirii şi ştergerea de pe faţa pământului a civilizaţiei!"

Fostul general aviator avea acelaşi dar al elocinţei ca şi predecesorul său, dar a trebuit şi el să-şi întrerupă cuvântarea mai înainte de „trăiască". Cineva din studio i-a încheiat oraţia.

Mărturisesc că eu, până azi, nu m-am gândit la problema războiului în toate amănuntele şi aspectele ei. Am fost instruit pentru ceea ce aveam de făcut şi cu toate că, de fapt, războiul era treaba mea, nu acordasem prea mare importanţă butoanelor ce trebuiau apăsate.

Soldaţii sau gradaţii ce conduceau tancul ori apăsau pe trăgaciul unei arme făceau la fel? Ce simţeau şi ce gândeau luptătorii care-şi priveau duşmanul în ochi şi loveau apoi cu paloşele?

Nu cred că aş fi putut face şi eu la fel ca ei. N-aş fi putut, în ruptul capului, să sar cu cuţitul la cineva să-i tai beregata sau să ucid cu mâinile mele un om. Dar am putut să apăs pe butoane – şi unde era diferenţa?

A fost foarte uşor să ucid şi să pustiesc. Şi un copil o putea face. Războiul nu mai era legat de om în sine şi asta, bănuiesc, a fost cauza distrugerii totale a lumii.

Dar rămâne o întrebare. Dacă e nedrept să ucizi întreaga suflare, de ce ar fi drept să ucizi doar zece milioane de oameni, cum făceau militarii mai

înainte? Sau, hai să zicem, e frumos să lupți cu arcul şi săgeata, numai fiindcă e şi mai inuman să ucizi cu focoase nucleare?

Desigur că nu. Ori e moral să ucizi în principiu, deci e moral şi să distrugi tot ce-i viu, ori a ucide e imoral şi atunci e oprit să ucizi, cu orice armă ar fi.

S-ar putea ca tehnologia avansată a războiului modern să fi creat un nou tip de soldat. Un vânător de capete n-ar fi, desigur, un bun apăsător de butoane, în timp ce un apăsător de butoane n-ar putea fi un bun infanterist. Deci a ucide văd că înseamnă a ucide, oricum ai pune-o în practică. E la mintea oricui că oricine aprobă uciderea unui singur om permite totodată şi baia de sânge a milioane de oameni.

Şi totuşi, invenția rachetelor nucleare a creat o diferență. Poate că nu e decât una de tehnică, dar urmarea nu are nimic de-a face cu tehnica.

Trebuie să existe o diferență între distrugere limitată şi nimicire totală…

20 septembrie

Mi se pare că toți cei de la nivelurile 3, 4 şi 5 sunt de pe acum ca şi pierduți. În unele secții boala fără leac a atins stadiul final, în altele s-au ivit numai simptomele premergătoare. Experții noştri spun că e numai o problemă de timp. Nivelurile civile, aşadar, nu mai au multe zile.

O ştiu precis şi ei. Dar nu pot scăpa. Şi aşteaptă ca adăposturile lor subterane să devină gropi comune.

Totul a mers destul de repede. Cât de demn de atenție e că apa a devenit nocivă cam în acelaşi timp la niveluri situate la adâncimi diverse! În trei zile boala s-a declarat la toate trei nivelurile.

Nu e simplu să-ți explici. Posibil să fi fost structurile geologice asemănătoare sau subsolul cu straturi de natură prea afânată şi penetrabilă. Nu au putut fi implantate toate nivelurile în rocă sau teren tare sută la sută. Experții spun că dacă ar fi fost mai multă vreme la dispoziție, s-ar fi construit totuşi acolo unde excavația era mai grea; dar tocmai termenele scurte au obligat proiectanții la alegerea amplasamentului. Iar dacă apa ploilor se infiltrează până la rezervoarele din subteran infestându-le, sau dacă ele însele au fost atinse de operațiunile militare – nu se va şti. Fapt e că civilii noştri s-au dus pe copcă.

Nivelurile 6 şi 7 sunt însă sigure, ne spun specialiştii de aici. Sunt jos de tot, deci filtrarea naturală a apei e asigurată. Rezervele de apă sunt permanent sub control automat. Dacă asta ar fi fost şi sus, s-ar fi putut lua măsuri de prevedere. În orice caz, eu socot că purificarea apei fără aparatura specială de rigoare e ceva irealizabil. Oamenii ar fi murit de sete. Azi chiar ne-a sosit ştirea că la nivelul 4 nimeni nu mai aşteaptă să se distribuie rațiile parcimonioase. Lumea consumă, istovită de sete, apa mortală.

Cred că au renunțat să mai facă ceva. E şi prea târziu. Specialiştii lor sunt poate morți, iar precara lor instalație nu mai are de cine să fie deservită.

21 septembrie

Nivelurile civile transmit din ce în ce mai rar. Nouă ni se pare că le este indiferent dacă ne informează sau nu. Ori s-au împuținat oamenii de la postul de radio. Oricare ar fi motivul, relatările lor sunt scurte şi rare.

E de mirare cât de tăcuți îi face pe oameni moartea radioactivă, mai înainte chiar ca să fie morți de-a binelea. Sau totdeauna moartea vine în tăcere?

Unde e diferența? Mor toți şi ştiu toți că mor. Câțiva ieri, câțiva azi, alții mâine. Şi dacă unii vor muri abia peste o săptămână, tot nu înseamnă altceva. E numai o durere nesfârşită şi atroce.

Lumea s-a micşorat iar. De partea noastră trăiau 622 000 de oameni. În curând vor fi numai 2500.

Moartea aleargă repede. Într-o secundă, ea poate secera milioane. O apăsare pe buton poate stinge sute de milioane de vieți.

Îmi dau seama că măcar de data asta exagerez, căci în aceste grote perfecționate moartea păşeşte încet. Dar vine cu siguranță.

22 septembrie

Azi am restabilit legătura prin radio cu inamicul. A propus încheierea păcii. A mai comunicat că nici la ei nu mai supraviețuiesc civilii, iar fostul guvern şi conducătorii politici nu mai există. Cred că şi ai lor au dispărut în acelaşi mod ca şi la noi. Aşa că nici la adversar populația nu mai există, rămânând din întreaga lume numai instalațiile militare la adâncime – cu ceva peste o mie de oameni. Echipați ca şi noi pentru o viață de sute de ani sub pământ.

Ca motiv pentru lichidarea stării de beligeranță, au spus că nu a mai rămas nimic ce să constituie prilej de duşmănie: nici teritorii litigioase, nici baze strategice, nici industrie, nici comerț – nimic. Apoi, crainicul inamic a adăugat:

„În plus, raporturile de prietenie dintre supraviețuitori ne pot face existența – cine ştie – mai suportabilă."

Înțelegem că le merge şi lor tot aşa ca şi nouă. Şi națiunea lor a dispărut ca şi a noastră, în cavourile uriaşe zise adăposturi. Nivelurile lor militare sunt amenajate, pare-se, ca şi ale noastre, deşi numărul de supraviețuitori e mai mic.

Acum iată că încheiem un tratat de pace „ca să ne suportăm destinele mai uşor". Despre un atât de straniu motiv de pace între adversari nu am mai auzit niciodată de când sunt…

Radiotelegrafiştii noştri încearcă să stabilească legătura cu nivelul 5 ca să le cerem instrucțiuni. Cine de aici ar putea decide dacă starea de război trebuie să înceteze sau să se încheie pace? Un robot ne-a dat comanda să distrugem omenirea, dar numai conducerea politică ne poate spune dacă avem voie să facem pace sau nu. Dacă nu cea dinainte, măcar cea de acum, care a spânzurat-o pe cea veche.

Problemele interne ni le putem rezolva noi înşine, aici, la nivelul 7, dar nu putem lua decizii politice. Suntem militari.

De aceea încercăm mereu să facem apeluri către nivelul 5, căci s-ar putea ca să fi captat şi ei mesajul inamicului, cu toate că mesajul radio de la duşman se adresa „camarazilor noştri mânuitori de butoane din cealaltă parte a lumii" – textual. Adică nouă, militarilor, şi nu lor. De aceea am şi luat inițiativa, şi dacă nivelul 5 nu mai răspunde, va trebui să hotărâm noi.

23 septembrie

Nivelul 5 nu răspunde. Ori nu mai pot emite, ori nu mai are cine să ne recepționeze mesajele. Deci va trebui să decidă cineva de la nivelul 6 sau 7. Dar cine oare?

Iată că la difuzor se spune că trei administratori ai nivelului nostru vor să organizeze un plebiscit. Majoritatea va hotărî dacă primim sau nu propunerea duşmanului. De data asta este o soluție foarte democratică a unei probleme insolubile.

Alegătorii nu au decât să apese pe butonul roşu, să îşi spună numele şi să opteze pentru pace sau nu. Acelaşi sistem va fi şi la nivelul 6. Voturile lor vor fi comasate cu ale noastre.

Eu unul sunt pentru pace şi am să votez astfel de îndată ce voi termina această însemnare. Cred că majoritatea oamenilor gândesc ca şi mine, cel puțin aici, la 7. Ce-o să fie la 6 nu ştie nimeni. Poate că sunt alte caractere, pot reacționa altfel; e greu de spus dacă vor pacea. Trebuie şi aşteptăm rezultatele înregistrate la ei.

24 septembrie

Nivelul 6 nu ne răspunde.

Aseară şi azi dimineață am tot încercat să obținem rezultatele votării, dar nu am primit nici măcar confirmarea cererii noastre.

Este de mirare, pentru că din punct de vedere geologic nivelul 6 ne este vecin. De aceea am decis verificarea atentă a instalației noastre de emisie-recepție. Controlul ei e pozitiv. Probabil că instalația lor e defectă.

Între timp l-am informat pe inamic că va primi în scurtă vreme decizia părții noastre, stabilită prin sondajul opiniei publice.

25 septembrie

Nu ştim ce se întâmplă la nivelul 6. Tăcere desăvârşită. Ca de mormânt.

Trebuie să se fi întâmplat ceva serios. Nu poate fi vorba de staţie. Fiind specialişti de înaltă calificare în electronică, selecţionaţi riguros, cei de la nivelul defensiv nu puteau avea greutăţi cu echipamentul. Un aparat defect nu-i putea reduce la tăcere. Ce e deci?

Tot mai insistent circulă zvonul că şi nivelul 6 a încetat să mai existe. Dacă e aşa, cum de s-a putut ca aceasta să se fi întâmplat atât de repede, încât să nu mai aibă timp nici să ne spună?

Şi din ce motiv? S-ar putea să le fi explodat reactorul atomic. Dar e posibil aşa ceva? Sau, cine ştie, plantele creatoare de aer sunt distruse şi s-au sufocat? Sau, poate…

Nu vom putea şti niciodată ce s-a întâmplat într-adevăr? Nimeni nu a trăit atâta vreme sub pământ, încât să poată cunoaşte perfect toate posibilităţile de accidente. Trebuie acceptate toate ipotezele pur şi simplu. E ca şi în cazul avioanelor: prăbuşirea lor şi catastrofele aeriene nu pot fi complet evitate. Tot aşa şi pe căile ferate. Trenurile există demult, dar ciocnirile sau deraierile n-au dispărut.

Cu atât mai mult pot surveni defecţiuni în adăposturile subterane ultraperfecţionate, în privinţa cărora există foarte puţină experienţă la îndemână. Să ne gândim de pildă, la flotele de submarine atomice şi la repetatele „dispariţii" datorită defecţiunilor; suntem în aceeaşi situaţie.

Nu văd de ce ne-am simţi în atâta siguranţă. Numai pentru că este periculos la suprafaţă?

26 septembrie

Ne-am resemnat. Nu mai aşteptăm să ne răspundă ceva nivelul 6. Presupunerea generală e că sunt toţi morţi acolo, dar până şi cei mai vajnici alarmişti se feresc să tragă concluzii pripite. Totuşi uneori se pot citi gândurile pe feţele lor. Absenţa definitivă a nivelului 6 ne afectează pe toţi cei de aici, mai mult decât toate evenimentele de până acum luate laolaltă. Căci dacă e posibil ca un nivel amplasat atât de profund şi fără legătură cu suprafaţa, prevăzut cu tehnica cea mai bună, să dispară astfel, deodată, atunci ne putem aştepta şi la alte nenorociri.

Sentimentul de încredere şi de siguranţă dispare vizibil. Ceea ce a survenit la cei de la 6 poate surveni şi aici. Unii nu-şi pot ascunde nervozitatea. Până şi X-107c are din când în când o tresărire involuntară a colţului gurii.

Până azi toţi gândeau aşa: aici suntem la adăpost. Adâncimea e mare. Soarta ne-a favorizat şi ne-a ales pe noi, aceştia, pentru a păstra viaţa pe pământ.

Azi gândesc mulţi aşa: vom scăpa de moarte? Sau vom muri şi noi ceva mai târziu şi mai încet? Când vom muri? Cum vom muri? Se vor usca

plantele şi nu vor mai produce oxigen? Vom şti ceasul morţii noastre sau va trebui să murim, deodată, fără veste?

27 septembrie

Am încheiat prin radio pace cu inamicul. S-a votat aproape în unanimitate. De ce să n-o fi făcut? Aveam nevoie încă de conştiinţa existenţei altora, aveam nevoie de societate umană, înainte de a-i urma pe ceilalţi ai noştri, adică de a porni pe calea celorlalte niveluri spre pacea veşnică.

Cele de mai sus le-am notat azi dimineaţă. Mă tot gândesc de atunci ce fel de pace stranie am încheiat noi. Nu e asta pacea morţii, adică pacea veşnică? Nu avem o pace fiindcă lumea s-ar fi împăcat şi s-ar fi unit, ci pentru că taberele duşmane au fost despărţite de un zid al morţii. Fiindcă acest zid nu-l poate trece nimeni.

Atât noi cât şi inamicul am vrut să dominăm lumea. Fiecare dintre noi a vrut să stăpânească şi să conducă omenirea toată. S-o salveze. Rezultatul nobilei strădanii e lamentabil. Au mai rămas numai câteva sute de inşi în ea.

Niciodată în istoria lumii n-a existat o situaţie mai grotescă. Două mari naţiuni, două mari puteri mondiale s-au stârpit reciproc, până la o mână de oameni pitulată în văgăuni. Şi fiecare dintre ele tremură ca ceasul care vine să nu fie ultimul ei ceas.

28 septembrie

Cu ajutorul undelor sonore mai avem puţină diversitate. Prin radio, schimbăm cu fostul adversar, ca la un joc de ping-pong, vechile lozinci, care mai înainte reprezentau idealurile noastre şi justificaseră războiul. Chintesenţa distracţiei rezidă în faptul că azi ne amuzăm copios pe seama acestor sloganuri, luate în serios odată. Cu cât sunt mai umflate vorbele şi mai bine adaptate, cu atât râsul e mai general. Şi ex-adversarul nostru se distrează cu jocurile acestea cu cuvinte. Centrala noastră de difuziune ne roagă să contribuim la emisiuni şi să găsim şi alte idei pe aceeaşi temă. Şi eu voi participa, căci am născocit una. Iat-o: „În sfârşit lumea toată e unită!”

29 septembrie

Azi dimineaţă s-a transmis şi lozinca mea. Răspunsul la ea, dat de foştii inamici, întârziase şi nu ştim dacă şi cât umor are. El a fost: „Da, dar trăieşte în caverne diferite.”

Am fost din nou solicitat să mai dau un răspuns, şi după o oarecare reflecţie, am găsit: „În schimb vom muri toţi la fel, de aceeaşi moarte.”

De data asta, contra-răspunsul nu a întârziat. E suculent: „Să trăim izolați, să murim uniți!”

30 septembrie

Am scris azi o istorioară. Poate că-mi va fi acceptată la radio. Iată cum sună ea:

Au fost odată doi prieteni care se numeau A şi B. Se cunoşteau de mult şi petreceau mult timp împreună. Chiar atunci când A şi B şi-au găsit fiecare prietene, au rămas amici şi se plimbau împreună. De la o vreme însă nu mai arătau la fel amândoi. Din contra. A purta părul lung şi lins, B se tundea mai scurt şi avea păr buclat. Prietenele lor, însă, îi iubeau aşa cum erau.

Fiecăruia îi plăcea felul cum purta părul şi nu prea agrea frizura celuilalt, dar îşi păstrau părerile pentru ei. Totuşi, într-o zi, A îi spuse foarte prieteneşte lui B:

„Dragul meu, nu ar fi mai bine dacă ți-ai aranja părul ca mine?” Dar B i-a răspuns:

„Păi tocmai aveam de gând – chiar dacă nu veneai tu cu propunerea – să te rog eu întâi să te tunzi ca şi mine, căci ți-ar sta foarte bine.”

Şi au discutat îndelung despre păr şi modă, despre toate aspectele, avantajele şi dezavantajele fiecărei tunsori. Niciunul, însă, nu s-a lăsat convins de către celălalt. La sfârşit fiecare a susținut cu tărie că tunsoarea lui e singura normală.

Când s-a întors acasă, A şi-a pregătit cea mai mare şi mai bună foarfecă pe care ar fi putut s-o aibă, iar B a făcut la fel, ascuțind-o bine pe a lui. Amândoi aşteptau o ocazie bună.

La prima întâlnire, cei doi prieteni s-au azvârlit unul împotriva celuilalt cu foarfecele în mâini. Fără să țină seama de țipetele înspăimântate ale ambelor fete, au început să taie cu frenezie, până în clipa când, mirați la culme, şi-au văzut craniile chele ca becurile. Speriați, fiecare şi-a dus mâna la creştet.

Cele două prietene însă au spus într-un glas:

„Nu voi putea iubi niciodată un flăcău care nu mai are păr pe cap!”

Şi spunând asta, au rupt-o la fugă.

1 octombrie

Istorioara mea s-a difuzat astăzi. A plăcut tuturor. Chiar postul de radio al fostului nostru inamic a dat un fel de răspuns hâtru şi isteț, sub forma unui foarte scurt comentariu sau sfat: „Prietene tuns cu maşina până la piele, acum trebuie să-ți cumperi o perucă!”

Amuzat, i-am rugat pe ai noştri să transmită: „Aici, sub pământ, nu avem peruchier. Va trebui să rămânem cu țeasta cheală!”

Nu se poate înlocui tot ce am pierdut. O chelie rămâne chelie – chiar sub perucă. O lume distrusă e distrusă şi aşa rămâne.

2 octombrie

Staţia de radio a foştilor inamici tace. Emisiunile lor au încetat brusc. Noi sperăm totuşi într-o defecţiune tehnică: de aceea aşteptăm deocamdată, fără să facem alte pronosticuri.

Până una-alta, văd că X-107c şi P se înţeleg bine. Pe ea o văd rar, căci nu prea vine în sala comună. Şi mai rar vine în camera mea şi a lui X-107c. În fine, pe cât îmi dau seama, şi el este mulţumit.

Dar nu se mai preocupă de mine. Nu mai are atâta timp ca înainte. Din lipsă de altceva, ascult muzică cu toptanul deşi cunosc benzile, aş zice, pe dinafară. Azi însă, acest lucru nu mă mai deranjează mult.

3 octombrie

Nu mai captăm nicio emisiune de la duşmanul cu care am încheiat pace. Trebuie c-au murit toţi pe neaşteptate, aşa cum s-a întâmplat cu ai noştri de la nivelul 6. Dar cum şi de ce? Nici de data asta nu ştim şi n-o vom şti. Cum nu ştim dacă nu o să pierim şi noi în acelaşi fel. Dacă se va întâmpla, tot nu vom avea prea mult timp să ne gândim la asta.

Suntem toţi foarte abătuţi. În jurul meu văd aceleaşi feţe cenuşii îngândurate, care se aseamănă cu acelea pe care le-am văzut când am aflat că fusesem ostracizaţi aici.

Toţi se simt însinguraţi. Nu atât din cauza claustrării, cât a conştiinţei că am rămas singurii în lume. Nu îl mai avem nici pe ex-inamicul cu care mai comunicam.

Dar tuturor aici le este şi frică. Le este frică de radiaţiile gama şi de neutroni. De particulele alfa şi beta. Le e frică să respire, să mănânce sau să bea. Tuturora le e frică de necunoscut. Faptul că nimeni nu ştie când şi cum va veni posibilul sfârşit îi face nervoşi. Este apăsarea incertitudinii. Fiecăruia îi este frică să adoarmă, căci nu ştie dacă se va mai trezi.

Spiritualiceşte vorbind, radiaţiile ucigaşe au înaintat până la noi. Ele creează panică. Poate că teama de panică este forma cea mai desăvârşită a războiului psihologic. Dar şi cea mai pasivă. Nimeni nu poate face nimic şi teama devine o stare generală. Ideea iradierii pătrunde în creierul omenesc exact ca şi radiaţiile în corpul uman…

4 octombrie

Nu mai sperăm nimic cu privire la duşman. Suntem singuri.

Cât timp încă? Vom supravieţui? Să îndrăznim să întemeiem familii ca să ducem omenirea mai departe, până în ziua în care se va putea întoarce

la suprafață?

Sau vom pieri ca şi ceilalți? Vom şti într-o zi cum vom muri? Va fi uşor, încet, sau repede, atât de repede încât vom muri fără să putem observa că a venit moartea?

Cine ne va putea da un răspuns la aceasta?

Reactorul atomic, cel care ne furnizează energia, trebuie reparat. Timp de o oră, deci, alimentarea cu forță va fi suspendată. Voi opri şi eu scrisul şi mă voi întinde pe pat, căci se va întrerupe curentul. Lipsa de lumină la ora asta din noapte nu ne va deranja prea mult. Cei mai mulți dorm. Ceilalți au ocazia să guste întunericul veşnic şi absolut sub forma unei mici mostre.

5 octombrie

Până la urmă am adormit, dar în dimineața aceasta am aflat că reparația durase trei ore, în loc de una, şi că unul din ingineri, AE-307c, trebuind să suporte o supradoză de radiații, a decedat încă înainte de ivirea zorilor.

O scurtă alocuțiune prin sistemul general de difuzare a glorificat moartea lui eroică: „El şi-a dat propria sa viață ca s-o salveze pe-a noastră", s-a spus în finalul comunicării. Aşa este. Fără reactor am fi toți pierduți.

Este într-adevăr un lucru trist. Fiecăruia din noi îi e milă de AE-307c şi de văduva acestuia.

6 octombrie

Au murit şi cei doi ingineri din echipa lui AE-307c care îl ajutaseră la intervenție. Dar ceea ce e şi mai deprimant e c-am văzut azi la masă pe cineva vomând.

Oare începe?

7 octombrie

Da. Sfârşitul nostru a venit. Suntem pierduți.

În jurul meu e numai boală şi moarte. Unii mor fără să încerce nicio apărare. Alții luptă împotriva morții şi rezistă mai mult timp. Eu astăzi mă simt deja puțin rău.

Şi totuşi, tragedia are şi latura ei ironică: murim din cauza reactorului nostru. Izvorul nostru de viață, soarele nostru artificial, tocmai el e acela care răspândeşte radiația mortală la nivelul 7.

Nu mai e mult şi totul se va sfârşi. E începutul sfârşitului.

8 octombrie

Difuzorul ne-a explicat azi cauza inițială a nenorocirii. O defecțiune, o nimica toată. La început, la suprafață reactorul ar fi putut fi oprit, izolat şi reparat pe îndelete. În caz de nevoie, populația dimprejur ar fi fost evacuată. Dar aici, la noi, nu a existat posibilitatea. Reactorul trebuia reparat fără a ține seama de iradiere. Fără el, rămâneam în beznă şi apoi ne-am fi sufocat. Căci fără lumină plantele din sere nu ne-ar mai fi dat aer. Tehnicienii şi-au riscat viața şi au fost aproape de reuşită, de o victorie completă. Dar nu a fost să fie. Au avut numai o victorie parțială. Reactorul va produce energie şi de acum încolo, însă în acelaşi timp furnizează şi radiația nocivă. Răspândeşte, adică, simultan energia necesară menținerii vieții şi moartea.

Cum şi de ce, nu ştiu. Şi nici nu mă interesează cine ştie cât. Motivări tehnice au existat mereu şi vor exista mereu. Mie mi-ajunge. Se pare că tuturora.

9 octombrie

Moartea îşi iuțeşte paşii. Cantitatea de radiații răspândită trebuie să fie mare. Oamenii pier ca muştele. Ieri s-a mai încercat să se îndepărteze cadavrele, dar azi nu se mai sinchiseşte nimeni de asta. Semenii noştri rămân să zacă acolo unde i-a ajuns somnul de veci. S-ar putea ca personalul medical să se fi împuținat, sau nimeni nu mai are putere să-l care pe celălalt. Cei mai mulți rămân în camerele lor.

Azi când am fost în sala de mese stăteau „cumințí" pe bănci: nu mai apucaseră să mănânce. Nu am mai putut înghiți aproape nimic văzând că trei sferturi din farfurii rămăseseră pline.

Cu toate că eu mă mai simt relativ bine, nu mai poate dura mult. Moartea e în mine de pe acum.

X-107c tocmai s-a întors în cameră. E palid. S-a lăsat pe pat. Mi-a spus că acum vreo jumătate de oră a murit P. Stătuse cu ea până la urmă şi vorbiseră şi despre mine, „A fost o soție bună", sfârşi X-107c.

10 octombrie

Nivelul 7 va înceta curând să mai existe. Am fost iar în sala de mese. Arăta ca un câmp de bătălie, dar nu existau răniți.

La difuzor nu se mai aude nimic. Cred că cei ce lucrau la stație sunt toți morți.

Cu câteva minute înainte s-a sfârşit cu X-107c. Acum îl văd lungit în pat şi acolo o să rămână. Nu va veni nimeni să-l ia. Iar eu mă simt prea slăbit ca să-l scot pe coridor. În timpul delirului a vorbit puțin de tot. Dar azi după-amiază m-a strigat şi mi-a arătat spre vestonul lui. I l-am adus. A scos un bilet din buzunarul de la piept şi mi-a şoptit: „… în jurnalul tău…"

E o poezie, fără rimă sau ritm. O voi scrie, îndeplinindu-i dorința, deşi

nu ştiu la ce bun. Tot n-o va citi nimeni. Iată cum sună:

Pe când eram încă un copil, priveam cum surioara mea făcea un castel din cărți de joc.
Stăteau una peste alta, bine echilibrate.
Liniște! Nu atingeți masa!
Şi iată casa: ce înaltă şi minunată e!
Dar eu eram un copil rău. Am început să suflu tare înspre ea.
Vroiam să i-o răstorn şi să o văd cum cade.
Doream să distrug ceea ce clădise ea, bucuroasă.
Numai o suflare – şi totul s-a prăbuşit.
Gata.
Când am crescut mare, am aflat că nu se făceau din carton casele oamenilor.
Cărămizi, lemn, beton şi oțel. Puteam să suflu cat aş fi vrut.
Dar nici într-o mie de ani nu li s-ar fi întâmplat nimic.
Acest „suflu" însă putea. Progresul a avut grijă.
Un fulger…
Şi cărămizile toate, lemnul, betonul şi oțelul au zburat.
Suflul bombei a împrăştiat totul.
Hai să ne jucăm iar cu cărțile, ca să prăbuşim lumea.
În acest joc de cărți, atomii sunt atu-urile sau aşii.
Astfel e uşor de tot.
Trebuie apăsat doar pe-un buton, uşurel de tot.
Şi a pierit totul: casele, fabricile,
Bisericile, şcolile şi statuile oamenilor.
La fel ca şi castelele făcute din cărțile de joc.

Nu mi-aş fi putut închipui niciodată că X-107c ar putea scrie aşa ceva. Ce voise să spună cu astă? Voise să explice de ce apăsase pe butoane? Dorise să se acuze singur? Simțea oare remuşcări? M-a mirat. Nu dovedise niciodată aşa ceva.

Cine ştie? Aş adăuga: pe cine interesează asta?

Da. Mă interesează pe mine. A fost un amic şi un camarad bun.

11 octombrie

Am slăbit mult şi sunt fără puteri. Oare aş mai putea mânca ceva, fie şi în silă, aş…? Am ajuns, cu greu, în sala de mese. Cadavrele şi mirosul lor m-au făcut să renunț. M-am aşezat şi am aşteptat, crezând că va veni cineva, să pot şi eu măcar vorbi cu un om. Dar nu s-a ivit nimeni…

Azi n-am mai văzut niciun om în viață. Poate că e bine aşa. Că sunt ultimul aici. O să fiu şi ultimul care moare. Singurul care moare singur.

Este de-a dreptul caraghios că tocmai centrala OD piere distrusă de o

putere atomică destinată unor scopuri paşnice. Reactorul pus în slujba vieţii. Nu găsesc acest lucru cavaleresc. Dreptatea ar pretinde aceeaşi măsură: „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte!" Sau, mai precis: „Bombă pentru bombă!" Dar pe noi ne-a ucis o maşinărie paşnică şi nevinovată.

Dumnezeu a vrut să facă o glumă cu noi. Parcă ar spune: „Aţi vrut să ucideţi prin atomul destinat războiului. Şi veţi muri prin atomul destinat păcii!"

Dar s-ar putea, însă, ca el să fie şi un Dumnezeu care judecă curat şi creştineşte, iar iubirea de aproapele său îl face să spună: „Voi aţi ucis cu rachete atomice, iar eu vă voi ajuta să treceţi pe lumea cealaltă cu un reactor atomic construit pentru pace."

Despre ce vorbesc? Dumnezeu? Reactoare? Simt că îngheţ şi totodată mi-e cald. Cred că e mai bine să mă culc. Până la pat tot mai pot s-ajung. Pe patul de jos zace şi X-107c.

12 octombrie

Simt că voi muri. Mă bucur că mi-am luat cu mine jurnalul acesta în pat. Mai am putere să mai notez câte ceva. Puterile m-au părăsit. În afară de dureri nu mai simt nimic. Trebuie să mă odihnesc.

Mor, şi lumea moare cu mine. Sunt ultimul om, pare-se, din specia ce se numea, *homo sapiens*. Da, într-adevăr… *Sapiens!* …

E linişte aici. Măcar de-aş avea cu cine schimba o vorbă-două. Niciodată n-a murit un soldat pe vreun câmp de luptă atât de singur ca mine. Putea măcar muri şi gândi la camarazi, la familie, la oamenii pentru care murea sau pentru care credea că a trebuit să moară. Eu nu mor pentru nimeni, căci toţi sunt morţi. Nimeni nu mai trăieşte în ţara mea. Nici în cea duşmană. Nici la suprafaţă, nici la nivelul 7…

Se spune că fiecare moare singur. Este vreo deosebire să mori singur sau cu familia adunată în jurul tău? Aş vrea să am o familie.

Aş da acum orice, numai să nu fiu singur. Nu văd decât un chip înaintea mea: e acela al ceasului de pe perete.

Da. Pot încă să ascult muzică de la difuzor. Dacă aş întinde bine braţul, aş putea atinge clapa de pornire. Am reuşit!

Răsună acorduri din simfonia „Eroica" de Beethoven. E minunată muzica. Îmi place şi acum. E încă omenească, sau e de-a dreptul dumnezeiască? Dacă reactorul funcţionează, ea va răsuna încă ani şi ani. Banda e fără fine. Peste două săptămâni, când nu voi mai fi, simfonia asta se va auzi din nou. Peste douăzeci şi patru de zile iar. Peste treizeci şi şase tot aşa. Peste… Iar soarele, sus, va călători mai departe, veşnic, de la răsărit la apus şi nimeni nu va mai fi ca să-l vadă.

Mor, şi omenirea moare şi ea. Eu însumi sunt această omenire muribundă. Dar muzica să rămână. Nu ştiu de ce, dar vreau ca muzica să rămână. Ceva să rămână!

Mi-a fost iar rău şi iar am vomat. Slăbiciunea mi s-a accentuat. Abia mai pot ține stiloul.

Aş vrea să rămân conştient. Aşa, ca în coşmarul acela. Vreau. În numele voinței mele, în numele voinței omenirii. Sunt ultima ființă cu viață de pe pământ. Muzica va trăi veşnic? Până o mai pot auzi, eu voi asculta-o. Nu mai am puteri.

Cred că am dormit. Acele ceasului s-au mişcat prea repede pe cadran. Acum e ora 16:00. Muzica totuşi continuă. Ea nu se va stinge, cred, în veci.

Gândul acesta nu-mi place. Eu mor. De ce să rămână ceva în urma mea? De ce tocmai muzica? Cine s-o asculte? Am s-o opresc.

Sunt prea slăbit ca s-o pot face. Nu mai ajung la buton. Ce ironie! Şi mă gândesc aşa: N-are decât să se tot desfăşoare banda.

Îmi dau seama că o să isprăvesc cu scrisul. Dar aş mai vrea! E singura mea legătură cu – cu ce oare?

Lumina soarelui! O mai fi soare?

Nu mai disting cât arată ceasul. Dar nu s-a făcut încă întuneric de tot…

Acum! Acum se întunecă totul.

Nu mai văd nimic.

Prieteni… oameni… mamă… soare… eu… eu…